

ŽELEZAR

GLASNIK — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA SZ ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, DNE 11. JANUARJA 1979

ŠTEVILKA: 1., LETO: XXVIII

Nas kovinar, svobodno glasilo delavcev KID, je kot predhodnik Železarja začel izhajati 26. januarja 1937. Železar izhaja od 1. decembra 1951 kot mesečna revija, od 15. aprila 1959 kot štirinajstodnevnik in od 1. januarja 1962 kot tednik. Glasilo je ob 25-letnici predsednik Tito odlikoval z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo. Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Naslov: Uredništvo Železarja, SZ — Železarna Jesenice. Številke internih telefonov: urednik 483, administracija 484 in 726. Tisk: TK Gorenjski tisk, Kranj. Oproščen prometnega davka po pristojnem mnenju štev.: 421/1-72.

OSNUTEK PRORAČUNA OBČINE JESENICE ZA LETO 1979 V RAZPRAVI V TOZD IN DS

Na zadnji seji vseh treh zborov skupščine občine Jesenice koncem decembra lanskega leta so med drugim obravnavali osnutek odloka o proračunu občine Jesenice za leto 1979 in sklenili, da se posreduje v razpravo vsem temeljnim organizacijam združenega dela oziroma organizacijam združenega dela in krajevnim skupnostim.

Predlagatelj osnutka odloka — izvršni svet skupščine občine, v gradivu poudarja, da sta v osnutku upoštevani osnovni načeli na področju splošne porabe, in sicer počasnejša rast porabe od rasti družbenega proizvoda in dosledno uveljavljanje samofinanciranja. Tako se bo proračun jeseniške občine za leto 1979 financiral iz istih virov kot v preteklem letu (brez dopolnilnih sredstev) in bo znašal 58.268.000 din.

To v primerjavi s planirano proračunsko porabo za leto 1978 (48 milijonov 580.000 din) pomeni 20 % nominalno rast, kar je bistveno nižje od načrtovane nominalne rasti družbenega proizvoda v občini za leto 1979, ki znaša okoli 30 %.

V letu 1979 se s prenosom pristojnosti bistveno povečajo potrebe za financiranje pravosodnih organov. Za delno nadomestilo tovrstnih izdatkov republika odstopa občinam

dodatna sredstva iz naslova sodnih taks in denarnih kazni od prekrškov, gospodarskih prekrškov in kaznivih dejanj. Predlagatelj navaja, da je pri proračunskih izdatkih poleg bistveno povečanih obveznosti do sofinanciranja pravosodnih organov potrebno omeniti visok nivo planiranih sredstev za negospodarske investicije, ki jih bomo navedli v nadaljevanju.

Skupni dohodki proračuna občine za leto 1979 so predvideni v višini 58.268.000 din ali okroglo 20 % več kot preteklo leto, v enaki višini pa je predviden tudi razpored dohodkov. Dohodki se bodo oblikovali iz: davka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja (0,5 %) v višini 7.900.000 dinarjev; davka od osebnega dohodka od kmetijske dejavnosti — 520.000 dinarjev; davka od osebnega dohodka od opravljanja samostojne dejavnosti — 6.400.000 din; posebnega občinskega davka (poseben občinski davek na promet proizvodov /brez alkohola/, poseben občinski davek na promet proizvodov /od alkoholnih pijač/ in poseben občinski davek od plačil storitev) — 25.000.000 din; davka na promet nepremičnin — 2.000.000 din; davka na premoženja in davka na dohodke od premoženja — 3.600.000 din; taks (upravne takse, komunalne takse, sodne takse, takse na promet parkljarjev in kopi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

OSEBNI DOHODKI V DECEMBRU

Zadnja plačilna kuverta za leto 1978 je za spoznanje tanjša kot smo pričakovali, vseeno pa ne moremo trditi, da je pretanka. Letno poprečje osebnih dohodkov znaša več kot 6.000 din na zaposlenega oziroma skoraj 32 din na uro, pri čemer je poprečje ur za 0,7 nižje kot v predhodnem letu.

Povprečno decembrsko izplačilo osebnega dohodka znaša 6.624 din na zaposlenega. V primerjavi s novembrom je ta znesek za 1,85 % večji. Glede na 5 % povečanje osnovne vrednotenja dela, izgleda to povečanje majhno, ker pa v decembru ni praznikov in ustreznih dodatkov za praznično delo, je manjši dvig razumljiv. Razen tega smo imeli v decembru 1,2 plačanih ur manj na osebo, padel je delež učinka za 1 % in za več kot 11 % stimulacija za doseganje programirane storilnosti za tekoči mesec.

Medtem, ko je bilo lani v decembru kar 193,4 plačanih ur na osebo, jih je letos le 189,6, prav tako pa je bil v lanskem decembru dosežen najvišji odstotek učinka (35,59 %), za leto 1977, katerega višino letos nismo nobenkrat presegli. Učinek letošnjega decembra pa je celo nižji od letnega povprečja. Najvišji odstotek učinka v letu 1976 je bil tudi dosežen v mesecu decembru in tudi povprečno

število plačanih ur na osebo je bilo ta mesec precej nad povprečjem leta. Letos smo se tradiciji izneverili. Operativnega plana za mesec december nismo dosegli. Proizvedli smo celo manj, kot v krajšem in »prazničnem« mesecu novembru, zato se ne moremo čuditi, če je naš zaslužek nekoliko nižji od pričakovanega.

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

Z GRADBIŠČA KONTI LIVA

Novoletni prazniki so končno za nami. Delo na gradbišču se je normaliziralo. Popolni praznični premor je trajal tri dni. Dejansko pa je bilo občutno pomanjkanje delavcev v tednu pred in v tednu po novem letu.

Pojav je razumljiv in je znan na vseh gradbiščih pri nas in v svetu. Ne moremo pa se sprijazniti s trajanjem delnega premora. Zlasti ne ker so izvajalci v terminskem zao-

stanku pri izvajanju del. Morali bi se zavedati, da s podaljševanjem trajanja gradnje povzročajo gospodarsko škodo Železarni in tudi svojim organizacijam, ker si povečujejo penale.

Montaža strojnih naprav kontiliva je v zaključni fazi. Veliko dela pa je še na mazalnih sistemih, na razvodu energetskih medijev in na cevovodih hladilne vode ter na napravah za čiščenje povratne hladilne vode.

Montažo električnih naprav izvaja IMP pospešeno po 12 ur dnevno. Ekipa delavcev IMP je okrepljena s posebno skupino, ki je specializirana na urejanje kablov in priključevanje vodnikov. Intenzivna montaža električnih instalacij je nujna, ker šele z zaključkom teh del lahko pričnemo s hladnim testiranjem naprave.

Mrzlo vreme v zadnjih tednih slabo vpliva na izvajanje montaže. Zlasti se za to, ker nismo uspeli staviti v obratovanje ogrevalnih na-

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje na 6. strani)

ŠTIRINAJSTA SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Predsednik delavskega sveta Železarne Jože ULČAR je za zadnjo sejo delavskega sveta v minulem letu, ki je bila 29. decembra, poleg osrednje točke dnevnega reda — gospodarski načrt za leto 1979 — predlagal v obravnavo še poročila odborov, razne ugotovitve in predloge imenovanj, ter poročilo predsednika poslovnega odbora o delu in poslovanju Železarne v letu 1978.

Najprej so obravnavali poročilo o pregledu sklepov zadnje seje in ostalih predhodnih sej, ki ga je podal podpredsednik poslovnega odbora Ivo Arzenšek. Ugotovili so, da so sklepi večinoma izvršeni, razen tistih, ki posegajo v operativno problematiko poslovanja in bodo vključeni zaradi kontinuitete v programe

temeljnih organizacij in delovnih skupnosti za naslednje poslovno leto.

Delavski svet Železarne je razpravljal o predlogu gospodarskega načrta za leto 1979 v soglasju z

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje na 2. strani)

V LETU 1978 STO TEHNIČNIH IZBOLJŠAV

Lansko leto so naši novatorji s tehničnimi in tehnološkimi izboljšavami ustvarili 28.847.000,00 din čistega inovacijskega dohodka in prejeli 838.200,00 din posebnih nadomestil ali 3,5 % od gospodarskih koristi.

Pri uvedbi navedenih tehničnih izboljšav je sodelovalo 184 avtorjev, večina delavcev iz neposredne proizvodnje. Kljub temu, da število udeleženih avtorjev iz leta v leto narašča, še ne moremo govoriti o množičnosti. O množični inventivni dejavnosti bomo lahko govorili, ko bomo dosegli sodelovanje vsaj deset odstotkov zaposlenih. Pričakujemo lahko, da bo boljša materialna stimulacija, po novi lestvici samoupravnega sporazuma o inovacijah, spodbudno vplivala na povečano inovacijsko dejavnost. Računamo tudi na povečano aktivnost komisij za inovacije v TOZD, ki so bile imenovane konec leta 1978.

Odbor za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne je v obravnavi problematike inovacijske dejavnosti v Železarni ugotovil slabo organizacijsko povezavo med profesionalno in množično inventivno dejavnostjo. Zakon o združenem delu in naš samoupravni sporazum o inovacijah predvsem spodbujata tehnično ustvarjalnost vseh delavcev. Uspešnost množične inventivne dejavnosti pa je med drugim odvisna od inovacijske usmerjenosti celotnega poslovnega sistema. Zato je treba organizirati profesionalno in množično inventivno dejavnost tako, da bosta

(Nadaljevanje na 3. strani)

Vlivanje jekla

BOJ ZA ZNANJE IN OSVEŠČENOST

Največkrat pa najsibo, da govorimo o rasti proizvodnje, produktivnosti, tehnologiji ali samoupravljanju oziroma uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov, spregledamo bistvene dejavnike, ki pogojujejo nadaljnji razvoj. Najbrž zategadelj, ker niti sami še nismo dovolj osveščeni, da so izobraževanje, znanost in kultura bistveni dejavniki, če hočemo navedene stvari premakniti na višji nivo, če hočemo doseči višjo kvaliteto in nasploh pospešiti ustvarjalnost ter nadaljnji razvoj socialistične demokracije. Pri tem pa niso dovolj le ugotovitve, besede in deklaracije, temveč dnevno in stalno aktivno in ustvarjalno delo. Delo, ki mu bodo osveščenost, znanje in kultura dali pravo vrednoto in smisel. Delo, ki je edina podlaga za prilaščanje sredstev.

To razmišljanje ni slučajno, saj verjetno mnogi bralci Železarja niso mogli prezreti v noveletni številki informacije, da je v temeljnih organizacijah združenega dela Železarne še vedno zaposlenih skoraj 40 % delavcev z nedokončano osnovno šolo. Da se za vsemu temu skriva nepismenost, polpismenost, slaba pismenost, nizka informativna kultura, neosveščenost, nerazviti kulturni in drugi interesi in podobno, najbrž ni potrebno posebej poudarjati.

Verjetno večino letnih le-teh lahko uvrščamo med tako imenovane pasivne samoupravljalce ali vsaj med premalo osveščene samoupravljalce, pri katerih pa se najbrž meja ne zaključuje. In če tako razmišljamo, potem bomo kmalu odkrili nekatere vzroke za prenizko samoupravljalško zavest, nizko delovno kulturo, še posebno pa osveščenost o tem, da bi vedeli, da je vse to kar imamo in kar bomo imeli jutri, odvisno od nas samih. Za to pa so potrebni osveščenost, znanje in kultura.

V Železarni je bilo že mnogo tovrstnih razmišljanj, vendar pa doslej še ni bilo v Železarni o tem bolj poglobljenih razprav, katerim bi sledila organizirana akcija. Ugotovljeno stanje, še bolj pa nadaljnji razvoj tehnologije in produktivnosti, samoupravljanja in krepitve oblasti delavskega razreda to zahtevajo. Verjetno je odveč poudarjati, da je to ena najpomembnejših ustvarjalnih sil v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih Železarne.

KAJ JE POKAZALA JAVNA RAZPRAVA O PRAVILNIKU O DELOVNIH RAZMERJIH

Po sklepu delavskih svetov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, je javna razprava o predlogu pravilnika o delovnih razmerjih trajala do 20. decembra preteklega leta. Delavskim svetom oziroma delavcem je bil pravilnik posredovan, kot posebna priloga Glasila Železar. S centrom za obveščanje je bilo dogovorjeno, da se organizira predhodna javna razprava z vsemi vodji samoupravnih delovnih skupin, katere namen je bil, da se razlagalci kar najbolje seznanijo z osnutkom pravilnika. S tem smo želeli doseči, da bi bil vsak delavec kar najbolj seznanjen s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi.

Večina vodij temeljnih organizacij je organizirala predhodno javno razpravo z vodji delovnih skupin, v TOZD HVB pa take razprave niso imeli. Pohvala gre le nekaterim vodjem temeljnih organizacij, mnogi pa se predhodno niso dovolj pripravili, da bi bili v razpravi oblikovalci idej, predlogov, da bi bili usmerjevalci že v predhodni javni razpravi. Še slabše so se pripravili vodje delovnih skupin kljub temu, da sta jim dolžnost in vloga povsem znani. V predhodni javni razpravi ni bil niti v eni temeljni organizaciji pripravljen predlog za katere delovne naloge bi bilo potrebno glede na kandidata, določiti njegov preizkus strokovne izobrazbe oziroma z delom pridobljene delovne zmoglosti, oziroma poskusno delo. V 26. in 28. členu je ta obveza povsem jasno napisana. V TOZD Valjarna bluming-štelcel so

člani delavskega sveta na predlog vodja proizvodnje kolebali, da bi osnutek pravilnika zavrnili, kljub temu, da je odgovornim znano, do katerega roka je bila njihova dolžnost, da ga sprejmejo.

V javni razpravi so sodelovale vse samoupravne delovne skupine. Od 241. členov obsegajoče vsebine osnutka pravilnika je posredovanih pripomb na 109 členov, kar predstavlja 45 % celotnega gradiva. Podatek je razveseljiv, če predpostavljamo, da je osnutek pravilnika večina zaposlenih prebrala, ga razumela in tudi sprejela za svojega, predvsem še zaradi tega, ker so jim vodje samoupravnih delovnih skupin vsebino dobro razložili.

Na osnutek pravilnika so bile po poglavjih naslednje pripombe:

(Nadaljevanje na 2. strani)

IGOR URŠIČ NOVI PREDSEDNIK KPO SOZD SZ

Na decembrski seji delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela Slovenske železarne je bil za novega predsednika kolektivnega poslovnega organa SOZD Slovenske železarne na osnovi razpisa izvoljen IGOR URŠIČ. Za člana tega organa sta bila izvoljena še PETER KUNC — odgovoren za tehnično-tehnološko področje in MARJAN BELEJ — odgovoren za komercialno finančno področje.

Naloge, ki smo jih opredelili tako v smernicah plana železarne Jesenice za letošnje leto, kakor v planih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, bi v grobem lahko opredelili v nadaljnja prizadevanja za krepitev socialističnih družbenoekonomskih odnosov in dosledno uresničevanje količinskih in kvalitativnih planskih obvez ob prizadevanjih za večjo produktivnost dela, boljše izpolne, zniževanje stroškov in gospodarno izkoriščanje proizvodnih naprav. Vse to se med seboj strogo dialektično povezuje, kajti brez krepitve materialne osnove z višjo produktivnostjo dela in racionalnim delom si ne moremo zamišljati samoupravljanja in dobrega gospodarjenja ter krepitve materialnega in socialnega položaja vsakega posameznika, niti reševanja bistvenih vprašanj družbenega razvoja, kakor si težko predstavljamo, da bomo brez dograjevanja sistema delitve po delu in rezultatih dela lahko bistveno spodbudili prizadevanja za večjo produktivnost in boljše gospodarjenje.

Taka usmeritev naših prizadevanj v letošnjem letu, ki smo jo samoupravno sprejeli, pa ne dovoljuje nikakršnega odlašanja na jutrišnji dan, temveč dosledno in odgovorno delo vseh od prvega do zadnjega koledarskega dne v letu. Pri tem pa bomo morali, predvsem zavestne socialistične sile, velike napore vložiti v to, da bomo poskušali slehernemu delavcu dopovedati, da je to, kar imamo in to kar želimo imeti jutri, le delo naših rok. Nihče drug in nikakršen sistem nam ne bo pomagal, če sami z lastnim delom ne bomo krepili svojega in našega skupnega materialnega in socialnega položaja in s tem reševali še številna druga vprašanja našega družbenega razvoja — vzgojo, izobraževanje, znanost, kulturo, zdravstvo, socialno varstvo in skrbstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, komunalne dejavnosti, šport in rekreacijo in drugo. Vse to je odvisno od našega dela, od naše produktivnosti, ustvarjalnosti in racionalnega gospodarjenja.

Pri sprejemanju naših planskih obvez in letnih ciljev najbrž večkrat pozabljamo, da še mnogi od nas niso in nismo v sebi bremena preteklosti — mezno miselnost, čeprav, na primer, sedijo ali sedimo kot delegati v samoupravnih organih. To smo prenesli iz preteklosti in proti temu se moramo bojevati z močjo besede, prepričevanja, dokazovanja, predvsem pa z lastnim zgledom, kar predvsem velja za zavestne socialistične sile. Še vedno mnogi mislimo, da je stroj, s katerim upravljamo ali surovina in energija, ki ju trošimo, last nekoga drugega, ki nam ob koncu meseca da mezdo. V našo zavest še ni prodrlo spoznanje, da je to družbena lastnina, da je to rezultat naše revolucije in da nam je družba dala ta sredstva v upravljanje.

OD PRVEGA DO ZADNJEGA DNE MORAMO BITI DOSLEDNI IN ODGOVORNI DO SPREJETIH OBVEZ

To pa ne bo moč izbojevati samo z besedami, če ne bo istočasno tekla bitka za nadaljnje uveljavljanje socialističnih družbenoekonomskih odnosov v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih. Ravno v tem pogledu smo bili v naših smernicah plana in v letnih družbenih načrtih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti premalo konkretni. Pri tem ne gre samo za nadaljnje dopolnjevanje samoupravnih aktov in za dosledno spoštovanje samoupravne zakonodaje v smislu utrjevanja in razvijanja samoupravnih odnosov v TOZD, med TOZD, delovnimi skupnostmi, Železarno in širšo družbeno skupnostjo, kakor smo zapisali v smernicah, temveč za uporno in vztrajno bitko za resnične dohodkovne odnose in dosledno uresničevanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov. To pomeni bitko za to, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela resnično obvladovali celoten dohodek. To pa pomeni tudi njihov bolj odgovoren odnos do dohodka kot družbene lastnine in na osnovi tega resnično uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja z delavci drugih temeljnih organizacij združenega dela o skupnih osnovah in merilih za pridobivanje in delitev dohodka. Obvladovanje celotnega dohodka pa tudi pomeni, da morajo imeti delavci tudi kontrolo nad tistim delom dohodka, ki ga izločajo za skupno in splošno porabo.

Preprosto bi lahko temu rekli, da vsa naša prizadevanja morajo biti usmerjena v to, da bo sleherni delavec postal resnični gospodar svojega dela in rezultatov dela, kajti le s tem bo tudi spreminjal svoj odnos do dela in rezultatov svojega dela. V doslednem uresničevanju dohodkovnih odnosov in v tem okviru delitve osebnih dohodkov po delu in rezultatih dela, je tudi ključ do hitreje rasti produktivnosti dela, ki je edina realna osnova za celoten gospodarski napredek in napredek vsakega posameznika. Ravno v tem pogledu se nam zdi, da smo bili premalo dorečeni in premalo konkretni tako v smernicah plana Železarne, kakor v družbenih načrtih temeljnih organizacij in delovnih skupnosti.

V okvir te vsakodnevne bitke sodi tudi dosledno uresničevanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov, kajti pri tem ne bi smeli pozabljati, da je neposredna udeležba delavcev, delovnih ljudi in občanov pri reševanju vseh družbenih vprašanj bistvo naše socialistične samoupravne demokracije. Uresničevanje delegatskega sistema in delegatskih odnosov pomeni sproščanje ustvarjalnosti vseh naših delavcev, delovnih ljudi in občanov, pomeni realne možnosti, da vsak delavec resnično lahko upravlja družbo.

To so v bistvu temeljne komponente, ki morajo biti vgrajene v naša dnevna prizadevanja pri uresničevanju družbenih planov temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti Železarne. Kajti vedno moramo imeti pred očmi, da se bitka za uresničevanje količinskih in kakovostnih planov temeljnih organizacij združenega dela dialektično, razvojno povezuje z bitko za uresničevanje socialističnih družbenoekonomskih odnosov, z bitko, da bodo delavci resnično postali gospodarji svojega dela in rezultatov dela, da bodo resnično postali upravljalci vseh družbenih zadev.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Decembrski osebni dohodek je kar za 35 % večji od lanskega poprečja, letno poprečje za leto 1978 pa presega lanskega za 23 %, kar kaže, da smo v letošnjem letu dvignili osebne dohodke kar za 7 % več kot v predhodnem letu. Približno enako razmerje daje primerjava osebnih dohodkov in življenjskih stroškov. Medtem, ko v letu 1977 naši osebni dohodki niso porasli nad

OSEBNI DOHODKI V DECEMBRU

nivo rasti življenjskih stroškov, so letošnji osebni dohodki prehiteli rast življenjskih stroškov najmanj za 7 %.

Odstopanja posameznih TOZD od poprečnega dviga osebnih dohodkov v decembru so manjša kot v novembru. Bistveno odstopa le TOZD Hladna valjarna Bela, v kateri so se osebni dohodki povečali za 9 % ali 559 din na osebo. Ta TOZD je med redkimi, ki imajo v decembru večje število plačanih ur na osebo, pri čem

mer se je seveda delež nadurnega dela močno povečal, zmanjšal se je delež bolezenske odsotnosti, medtem ko v deležu prazničnega in nedeljskega dela ni bistvene razlike. Tudi stimulacija za proizvodnjo se je znatno izboljšala, saj je bilo poslovanje TOZD v decembru solidno.

Solidna višina osebnega dohodka, s katerim startamo v leto 1979, naj bo spodbuda za boljše doseganje zastavljenih planskih zadolžitev.

Rafko Penič

Železarski globus

BELGIJA

Železarski strokovnjaki pri komisiji evropske gospodarske skupnosti gledajo z nekoliko mešanimi občutki na leto 1978. Dosedanji rezultati v železarski industriji kažejo, da je izvoz narasel v primerjavi z letom 1977 za 20 % medtem, ko se je izvoz znižal za 7 %. Vendar se kljub temu železarska proizvodnja ni povečala za več kot dva do tri odstotke kar ni veliko, glede na zelo slabo situacijo v letu 1977. Razen tega so železarne v državah EGS proizvedle v letu 1978 precej več kot je bilo povpraševanja na tržišču in so se zato njihove zaloge povečale.

JAPONSKA

Japonska železarska družba Nippon Steel Co. je razvila novo vrsto jekla z oznako Cu-W (z okoli 0,23 % bakra in 0,1 % wolframa), ki bi naj bilo odporno proti korozivnemu vplivu morske vode. To jeklo je primerno za izdelavo raznih nosilcev in konstrukcij v pomorskih pristaniščih. Za preizkušnjo so ga dve leti izpostavili vplivu morske vode v tokijskem zalivu in to skupaj z navadnim jeklom. Ugotovili so, da je v primerjavi z navadnim jeklom ta vrsta jekla Cu-W izredno odporna proti koroziji morja. Tudi njegove mehanske in varilne lastnosti ustrezajo zahtevam standardov.

ZDA

Rdeče blato, ki nastane pri predelavi boksita v glinico, kar je prva stopnja proizvodnega postopka za aluminij, vsebuje od 37 do 42 % železa. V ZDA so razvili postopek predelave tega stranskega proizvoda pri proizvodnji aluminija v surovo jeklo in obsega sušenje, peletiziranje, predredukcijo s proizvodnjo železove gobe in njeno predelavo v obločni električni peči. Za tono s tem postopkom proizvedenega surovega jekla je potrebno od pet do osem ton rdečega blata, od 0,4 do 0,6 tone premoga, 0,5 do 0,7 tone apnenca in od 1000 do 1400 kwh električne energije.

Železarski globus

V LETU 1978 STO TEHNIČNIH IZBOLJŠAV V ŽELEZARNI

(Nadaljevanje s 1. strani)

povezani in učinkovito vključeni v obstoječi poslovni sistem. Tak sistem naj bi omogočil aktivnost vseh zaposlenih pri racionalizaciji proizvodnje in oblikovanju razvojne politike v TOZD in delovni organizaciji.

Največji prihranek oziroma gospodarsko korist v znesku 10 milij. 124.000,00 din je v lanskem letu ugotovil in potrdil odbor za gospodarstvo TOZD Jeklarna. Na šestih sejah je odbor za gospodarstvo potrdil 12. večjih izboljšav in avtorje nagradil s 312.000,00 din posebnih nadomestil. Na ta način so novatorji TOZD Jeklarna znatno pripomogli k zmernejšemu gibanju stroškov proizvodnje, ki bi bili brez tehničnih izboljšav znatno višji.

Tudi odbor za gospodarstvo TOZD Valjarna bluming-štel je na štirih sejah potrdil 21 izboljšav in ugotovil za 3.611.000,00 din gospodarskih koristi. Avtorjem je odobril 145.787,00 din posebnih nadomestil.

V nekaterih TOZD še niso dojeli smisla organiziranega dela v inova-

cijski dejavnosti pa so zato njihovi rezultati slabši. Vodilni strokovni kadri v teh TOZD bodo morali spodbujati sleherni tehnični možnost in potrebo ter uporabiti vsako dobro idejo in izkoristiti vsako znanje neposrednih proizvajalcev v korist povečanja dohodka oziroma zmanjšanja proizvodnih stroškov.

Ideja je osnovni element inovacijskega procesa, kateri pa v naši železarni posvečamo premalo pozornosti. Originalne domače ideje so za Železarno bogastvo, ki ga ne bi smeli zanemarjati. Katalog idej in katalog tehničnih in tehnoloških problemov v TOZD naj bi služila usmerjanju dela novatorjev. Katalog idej naj bi bil potencialni vir inovacij, katalog tehničnih in tehnoloških problemov pa svojevrstna »analiza tržišča« inovacij.

V letošnjem letu bomo z organizacijsko povezavo množične inventivne dejavnosti in profesionalne inventivne dejavnosti postavili temelj združenih naporov za pospeševanje racionalizacije proizvodnje in tehničnega razvoja Železarne.

T. Strajnar

Z GRADBIŠČA KONTI LIVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

prav, zaradi nedobavljenega toplotnega izmenjevalca. Nedokončana so tudi dela na zapiranju hal. Na tržišču je namreč pomanjkanje žičnega stekla in je del oken v hali gredic še nezasteklen.

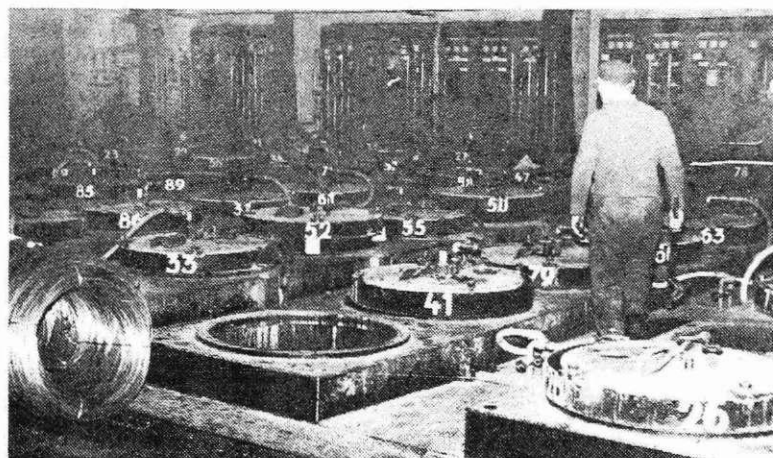
Končno je prispel še manjkajoči del žerjava 1250 kN (125 t). Metalna obljublja, da bo žerjav do konca meseca januarja 1979 montiran in stavljen v obratovanje.

V naši konstrukcijski delavnici je bila te dni dokončana jeklena konstrukcija tirnega ponvičnega voza 1250 kN (125 t.). Konstrukcija je bila postavljena na dva triosna vozna podstavka in prepeljana v vozovno delavnico. Kompletiranje voza z

zavorami, mehanskimi, hidravličnimi in električnimi napravami bodo izdelali v transportnih in remontnih delavnicah. Ta voz je najtežje vozilo, ki je bilo doslej izdelano v naši železarni in je ponovni dokaz strokovne sposobnosti naših delavcev.

Voz je namenjen za prevoz ponvice s tekočim jeklom iz hale jeklarne v halo konti liva. Sestavni del voza je vrtljivi podstavek ponvice, s katerim ponovico v hali konti liva zasujemo okoli navpične osi za 90 kotnih stopinj. Pot žerjava 1250 kN v hali konti liva je pravokotna na pot livnih žerjavov v jeklarni zato je potrebno ponovico zasukati, da jo lahko oprimejo kavlji žerjava.

S. F.

Žarilne peči v žičarni

KAJ JE POKAZALA JAVNA RAZPRAVA...

(Nadaljevanje s 1. strani)

— na splošne določbe je pripomba na 5. člen in predstavlja 11 % poglavja;

— na sklenitev delovnega razmerja so bile pripombe na 10., 11., 12.,

13., 15., 16., 17., 19., 20., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 31., 41., 42., 44., 45. in 46. člen, kar predstavlja 53 % poglavja;

— na pravice, obveznosti in odgovornosti so bile pripombe na 54., 56., 57., 58., 59., 60., 64., 65., 66., 67., 69., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 82., 83., 84., 85., 87., 88., 91., 93., 95., 96., 97., 98., 99., 10., 101., 102., 103., 106., 108., 110., 111., 113., 114., 115., 116., 117., 119. in 122. člen, kar predstavlja 66 % poglavja;

— na varstvo pri delu so bile pripombe na 127., 128., 132., 139., 149. in 150. člen, kar predstavlja 24 % poglavja;

— na odgovornost za delovne obveznosti so bile pripombe na 154., 158., 159., 162., 163., 168., 169. in 172. člen ter predstavlja 27 % poglavja;

— na prenehanje delovnega razmerja so bile pripombe na 180., 181., 182., 183., 185., 186. in 189. člen ter predstavlja 58 % poglavja;

— na varstvo pravic so bile pripombe na 192. in 195. člen, kar predstavlja 2 % poglavja;

— na posebne določbe so bile pripombe na 201., 205., 206., 210., 214., 215. in 216. člen, kar je 44 % poglavja;

— na zavarovalno dobo s povečanjem so bile pripombe na 221., 225., 227. in 228. člen, kar je 44 % poglavja;

— na začasno ali občasno delo so bile pripombe na 229. in 230. člen kar predstavlja 50 % poglavja;

— na prehodne in končne določbe ni bilo pripomb.

Splošnih pripomb na pravilnik je bilo približno 40, najbolj značilne so: — naj bi se sebole odštevale od maksimalnega števila dni dopusta na katerega je posameznik upravičen to je od števila nad 30 dni in ne od 30 dni.

— Z javnim razpisom naj bi objavljali delovne naloge za delavce, ki imajo pogoje za imenovanje.

— Proste sobote naj bi se ne upoštevale v izrabo letnega dopusta.

— Nadurno delo naj bi se povečalo od 12 ur na 16 ur oziroma tudi 20 ur tedensko.

Največ pripomb je bilo na poglavje, v katerem se urejajo pravice, obveznosti in odgovornosti, iz katerih pa lahko zaključimo, da smo bolj zainteresirani za pravice kot za odgovornosti.

Večkrat očitamo novo sprejetim delavcem, da poznajo le pravice, dolžnosti pa ne, javna razprava o osnutku pravilnika o delovnih razmerjih pa je pokazala precej posplošena gledanja na to.

OSNUTEK PRORAČUNA OBČINE JESENICE ZA LETO 1979

(Nadaljevanje s 1. strani)

tarjev) — 8.725.000 din; dohodkov po posebnih predpisih (denarne kazni in razni drugi dohodki) — 3 milijone 993.000 din.

Od skupnih dohodkov proračuna odpade 51.138.500 din na splošno porabo, in sicer: 32.352.400 din za redno dejavnost organov družbenopolitičnih skupnosti (skupščina in izvršni svet — nadomestilo osebnega dohodka; finančni načrt upravnih organov skupščine občine Jesenice; temeljno sodišče Kranj; občinski sodnik za prekrške; občinski družbeni pravobranilec samoupravljanja; postaja milice Jesenice — materialni izdatki; občinsko javno pravobranilstvo Kranj; temeljno javno tožilstvo Kranj; sodišče družbenega dela); 6.243.500 din za posebne namene (volitve, referendum; delovanje občinske skupščine, potni stroški, stroški predsednikov zborov in delovanje skupnih delegatov; tisk, oglasi, objave; medobčinsko sodelovanje, stiki z zamejstvom, občinski praznik; ostali funkcionalni izdatki; stroški plačilnega prometa; svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu; tržna inšpekcija; odmera in kataster zemljišč; delo strokovnih komisij; stalna konferenca mest; medobčinska inšpekcijska služba; stroški strojne obdelave podatkov; skupščina gorenjskih občin; skupnost slovenskih občin; informativno dokumentacijska dejavnost; ljudska obramba; občinska priznanja); 3.523.000 din za dejavnost družbenopolitičnih organizacij in društev (OK SZDL; OK ZSM; OO ZZB NOV; OK ZKS — materialni stroški; gorska reševalna služba); 10.019.200 din za tekoča vlaganja in odplačilo anuitet za negospodarske investicije (načrti — urbanizem; udeležba za gradnjo stanovanj za delavce uprave javne varnosti; vzdrževanje zgradb SOH, KU, DPO; sofinanciranje vzdrževanja prehodov čez progo; financiranje občinskih blagovnih rezerv; I. faza gradnje postaje milice v Kranjski gori; obveznosti iz posojil za negospodarske investicije; rezervna sredstva za planirane negospodarske investicije; sofinanciranje ureditve muzeja Tomaža Godeca v Bohinjski Bistrici; izdelava srednjeročnega plana razvoja občine 1980—85); 4.124.800 din za skupno porabo, in sicer: 1.540.000 din socialno skrbstvo (podpore družinam kadrovcem; priznavalnine borcem NOV) 87.000 din zdravstveno varstvo (cepljenje; preventivni zdravstveni ukrepi; sanitarna inšpekcija); 2.467.800 din dejavnost krajevnih skupnosti; 30.000 din odstopljeni dohodki (samoupravni komunalni skupnosti; sredstva za zatiranje živalskih kužnih bolezni); 642.000 din za investicije in intervencije v gospodarstvu (referent za kmetijstvo; veterinarska inšpekcija; kmetijska inšpekcija); 580.000 din tekoča proračunska rezerva; 200.000 dinarjev obveznosti iz prejšnjih let; 582.700 din rezervni sklad.

Predlog, ki je dan v razpravo, podrobno opisuje in utemeljuje posamezne postavke. Tudi uvodne temeljitve izvršnega sveta skupščine so formalno v skladu z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976 do 1980 v letu 1979, ki navaja, da bo rast sredstev za osebno, skupno in splošno porabo v globalu nekoliko izpod rasti družbenega proizvoda. Vendar pa se pri pregledovanju obravnavanega osnutka proračuna, dokumenta, ki opredeljuje naloge za izvajanje družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976—1980 v letu 1979 in dopolnil k temeljnemu planu samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976—1980 za leto 1979 in 1980 pojavljajo nekatera ne skladja in nedoslednosti. Razen tega pa bi bilo prav, kar je bilo tudi po-

udarjeno na seji družbenopolitičnega zbora, da bi bili delavcem, delovnim ljudem in občanom skupaj posredovani v razpravo tako skupna kot splošna poraba, ne pa da se pojavljamo v razpravi s splošno in delom skupne porabe po tem, ko so bile razprave v organizacijah združenega dela o skupni porabi že zaključene, oziroma le-ta sprejeta.

V tej nedoslednosti predlagatelj se bodo razpravljali težko znašli, kakšna je v bistvu realna skupna in splošna uporaba v občini še predvsem, ker se vsi dobro spominjamo, da se je tako na kongresih zveze komunistov kakor na kongresih zveze sindikatov poudarjalo, da je gospodarstvo obremenjeno z velikimi obveznostmi in da imamo pretirano visoko skupno in splošno porabo.

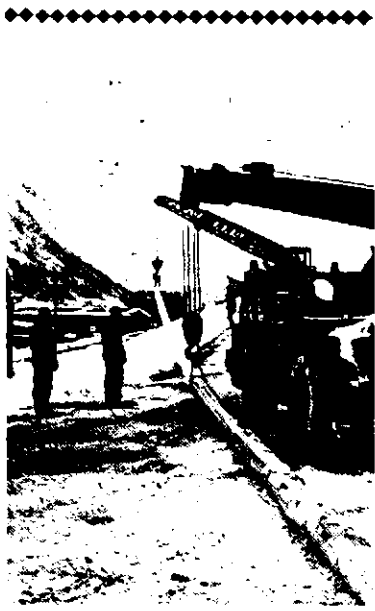
Tako v dopolnilnih k temeljnemu planu samoupravnih interesnih skupnosti za obdobje 1976—1980 za leto 1979 in 1980 v uvodu lahko preberemo: »Aneksi samoupravnih interesnih skupnosti so za leto 1979 in 1980 pripravljeni na planskih izhodiščih o realni rasti družbenega proizvoda za leto 1979, za katerega se predvideva, da bo realno porasel v naslednjem letu (to je v letu 1979, pripis pisca) za 11—12%. Tudi v Nalogah družbenega plana občine Jesenice za obdobje 1976—1980 v letu 1979 lahko preberemo: »V letu 1979 načrtujemo realno rast DRUŽBENEGA PROIZVODA v višini 3.231.000.000 din, kar je za 12% več kot v letu 1978. Nasprotno temu pa je osnutek odloka o proračunu občine Jesenice za leto 1979 utemeljevan z nominalnimi kazalci. Naj ta stavke citiramo še enkrat: »Tako se bo proračun naše občine za leto 1979 financiral iz istih virov kot v preteklem letu (brez dopolnilnih sredstev) in bo znašal 58.268.000 din, nominalna rast v primerjavi s planirano proračunsko porabo za leto 1978 pa je 20%, kar je bistveno nižje od načrtovane nominalne rasti družbenega proizvoda v občini Jesenice za leto 1979, ki znaša okoli 30%.

Iz realnih kazalcev izhajajo tudi resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1979, ki navaja, da bo realna rast družbenega proizvoda celotnega gospodarstva za okoli 5% ob šestodstotnem globalnem povečanju industrijske in za okoli 5% kmetijske proizvodnje, ob za okoli 2,5% povečani produktivnosti dela v združenem delu tako, da bo dosežena okoli 50% udeležba produktivnosti dela v prirasti družbenega proizvoda. Ob tem naj še omenimo, da resolucija predvideva, da bo življenjski

standard porasel za okoli 4,3%, v tem okviru se bo družbeni standard povečal za okoli 5%, osebna potrošnja pa za okoli 4% ob realnem povečanju osebnih dohodkov zaposlenih v letu 1979 za največ 1—2%.

Pri tem ne gre za višjo stopnjo rasti družbenega proizvoda v naši občini, kar je logično glede na to, da občina sodi v sam slovenski vrh v pogledu narodnega dohodka, temveč za različen način prikazovanja, na eni strani v nominalnih, na drugi pa v realnih kazalcih. Pri tem gre bolj za vprašanje popolnega in razumljivega obveščanja delegatov in delovnih ljudi in za celovitost obravnave skupne in splošne porabe ob istovrstni obravnavi vseh tistih kazalcev, ki pogosto večjo rast družbenega proizvoda, to je povečanje proizvodnje in produktivnosti ob vseh stabilizacijskih prizadevanjih.

Prav bi bilo, da bi v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih resno in odgovorno spregovorili o predloženem osnutku proračuna občine Jesenice za leto 1979 in o vseh kazalcih, ki pogosto splošno porabo. Pri tem še predvsem ne bi smeli pozabiti na kritične ugotovitve v zvezi komunistov in v zvezi sindikatov o pretirani rasti skupne in splošne porabe ter o preobremenjenosti gospodarstva.

Polaganje cevi za nov plinovod

KDAJ BOMO ENAKOPRAVNE?

O emancipaciji in enakopravnosti žensk ne samo v naši samoupravni socialistični družbi, ampak tudi v našem kolektivu je bilo že veliko napisanega in povedanega. Tudi zakon o združenem delu pravi, da sme ženska opravljati vsa dela, z izjemo izredno fizično težkih delovnih mest. Zato danes ni nič čudnega, če imamo ženske kot delavke milice, poklicne voznice itd. Vse pa kaže, da so v našem kolektivu še vedno posamezniki, katerim ta stvar ni jasna.

Sem dolgoletna delavka, zaposlena v TOZD Žičarna. Delo katerega opravljam je precej zahtevno tako po strokovni, kakor tudi fizični plati. Vedno sem v sebi nosila željo po tem, da bi postala voznica viličarja. Ko sem zvedela za tečaj, sem se takoj prijavila. Rada bi poudarila, da sem teoretični, kakor tudi praktični del izpita opravila izključno v prostem času. Izpit sem uspešno opravila. Težava pa

so se začele takrat, ko sem se prijavila na razpis za delovno mesto voznika viličarja v TOZD Hladna valjarna Jesenice.

Odbor za delovna razmerja v tej TOZD je na svoji 21. seji, dne 20. 12. 1978 v osmi točki objavil takole: »Prošnjo Ane ČERIN je odbor zavrnil zaradi pogojev dela, ki za žensko niso primerni (nočno delo)«. Torej je nočno delo tisti »grešni kozel«, zaradi katerega ne morem dobiti delovnega mesta voznika viličarja. Tudi sedaj delamo vse ženske na VAC liniji, kjer sem zaposlena, na tri izmene, in upam si trditi, da bomo delale še lep čas, ker so pač razmere na tržiču za ta artikel izredno ugodne.

Pa ne samo to. Najbolj me boli, da se nekateri posamezniki skušajo norčevati iz tega, ker sem opravila izpit za viličarja voznika. Ko sem kadrovniku omenila, da karisti v HVŽ nimajo nič proti temu, da postanem njihova sodelavka, mi je odgovoril, da se pač norčujejo iz mene. Osebnostem šla k njim, kakor tudi njihovu vodji, vendar so mi vsi enoglasno izrazili ravno nasprotno. Če je že glavno to, da ženske ne bomo delale ponoči, naj povem, da vsi vozniki viličarji v HVŽ tudi ne delajo na tri izmene. Odpremno skladišče obratuje na dve, medtem ko VAC žico adjustirano na palete vozijo v to skladišče celo samo dopoldne. Torej možnosti za rešitev moje vloge so, zataknilo se je nekje drugje, kje pa sama ne vem. Vem le to, da je omenjeni odbor za delovna razmerja na isti seji ugodno rešil vlogo za sprejem na delovno mesto voznika viličarja tovarišu iz TOZD Valjarna žice in profilov.

Za zaključek naj povem, da želim, naj mi kdorkoli, ki je odgovoren za to odgovori na moj članek. Rada bi namreč vedela, ali lahko sploh upam, da bom kdaj dobila to delovno mesto, ali pa je bil ves moj trud zaman. Skoda bi bilo mojega prostega časa, katerega sem porabila pri teoretičnem in praktičnem pouku, saj sem kot delavka, žena in mati v nenehni časovni stiski, tako kot večina žensk v današnjem času.

Ana Čerin

OBVESTILA KOLEKTIVU — OBVESTILA KOLEK

DEŽURNI ZA VZDRŽEVANJE V ŽELEZARNI

DATUM:	DNEVNI:	NOCNI:
PONEDELJEK — 15. 1.	ARH JANEZ	BURJA ANTON, ml.
TOREK — 16. 1.	ZUPAN MIROSLAV	RAVNIK JOŽE
SREDA — 17. 1.	ERŽEN STANE	ZUPAN MIRKO
ČETRTEK — 18. 1.	MLAKAR FLORIJA	SLIVNIK ALOJZ
PETEK — 19. 1.	DROLC MARJAN	ISKRA BRANE
SOBOTA — 20. 1.	SEKLOČA PETER	TRONTELJ MARJAN
NEDELJA — 21. 1.	PIKON JANEZ	FALETIČ JANEZ

Telefon dežurnega za vzdrževanje v Železarni je:

vezni telefon je: 358

Na redne delovne dni dela dnevni dežurni od 14.00 do 18.00 ure

nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Na proste sobote, nedelje in praznike dela:

dnevni dežurni od 6.00 do 18.00 ure

nočni pa od 18.00 do 6.00 ure

Predaja poslov se izvede v sobi tajništva vzdrževanja št. 5 v upravni zgradbi TOZD Vzdrževanje.

SLUŽBA OBRATNE AMBULANTE

Od 15. do 20. januarja bodo delale naslednje obratne ambulante: dopoldan: III. obratna ambulanta — dr. med. Želimir Cesarec in IV. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Sitar.

popoldan: I. in II. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V soboto, 20. januarja, samo dopoldan I. obratna ambulanta — dr. med. Branimir Čeh in II. obratna ambulanta — dr. med. Vesna Furlan-Zidar.

V zobni ambulanti:

dopoldan: II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej.

popoldan: I. zobna ambulanta — v. den. Viktor Stražisar.

V soboto, 20. januarja, samo dopoldan II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej.

V torek, 16. januarja in v četrtek, 18. januarja, dodatno za Železarno od 7. do 13. ure I. zobna ambulanta — v. den. Viktor Stražisar in od 13. do 19. ure II. zobna ambulanta — dr. stom. Alojz Smolej.

Ordinacijski čas dopoldan od 6.30 do 13. ure, popoldan od 13. do 19.30. V soboto samo dopoldan od 6.30 do 13. ure.

ŽELEZARSKI IZOBRAŽEVALNI CENTER — KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA

OBJAVLJA PROSTA DELA IN NALOGE:

1. organizatorja izobraževanja za strojno področje
2. livarja-kaluparja
3. kaluparja-livarja
4. strugarja-rezkalca

Pogoji:

1. strojni inženir s tri do pet let prakse na strojno vzdrževalnem področju ali organizator I. stopnje s petletno prakso na strojno vzdrževalnem področju.
2. dokončana PKMES ali SMD
3. dokončanih 6 razredov osnovne šole
4. dokončana PKMES.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi. Kandidati naj se osebno zgledajo, oz. pošljejo prijavo na naslov: Železarski izobraževalni center, Jesenice, Ul. bratov Ruparjev 2.

PERSONALNE VESTI — DECEMBER

V mesecu decembru je sklenilo delovno razmerje 42 delavcev, 30 delavcev pa je delovno razmerje prekinilo.

INVALIDSKO SO BILI UPOKOJENI: Terezija Hočvar, 1926, splošni sektor — 20 let in pol v ŽJ, Anica Jasenc, 1924, hladna valjarna Jesenice — 10 let v ŽJ, Ivanka JEREB, 1927, remontne delavnice — 13 let in pol v ŽJ, Pavla PODHRASKI, 1928, valjarna bluming-štel — 29 let in pol v ŽJ, Bogoljub PRETNAR, 1924, plavž — 26 let in pol v ŽJ in Alojz ZUST, 1921, žičarna — 31 let in pol v ŽJ.

Upokojenim sodelavcem želimo, da bi dolgo uživali težko zaslužen pokoj!

ODŠLI V JLA: Alija Hodžič, 1955, vzdrževanje, 2. Rifet Mušič, 1960, jeklarna.

DISCIPLINSKO ODPUSČENI: Nermin Bečirovič, 1961, strojne delavnice, Ilčo Boškovič, 1955, transport, Osman Hokučič, 1948, jeklarna, Bego Kavazović, 1956, transport, Sulejman Kličič, 1956, valjarna žice, Dragoljub Lazendič, 1958, strojne delavnice, Makedonka Savova, 1947, vzdrževanje, Mevludin Sofič, 1955, hladna valjarna Jesenice, Fikret Sulejmanović, 1957, hladna valjarna Jesenice.

V letu 1978 je bilo sprejetih v delovno razmerje 949 delavcev.

V letu 1978 je prekinilo delovno razmerje 865 delavcev.

Delovno razmerje so prekinili zaradi:

— starostne in inval. upokojitve	123 delavcev,
— umrlo je	15 delavcev,
— v JLA so odšli	203 delavci,
— na lastno odpoved	114 delavcev,
— po pisni izjavi	292 delavcev,
— disciplinski odpust	64 delavcev,
— potek del. pogodbe	53 delavcev.

POZDRAVLJENI ŽELEZARJI

Na začetku se vsem vodičem, ki so nas popeljali po železarni Jesenice in nam razkazali njeno notranjost prav lepo zahvaljujemo. Zelo veseli smo vsi sprejeli sporočilo, da lahko obiščemo Železarno. Druge tovarne so nam vsaj malo znane in o njih že marsikaj vemo. Toda o Železarni, o njenem delu nismo vedeli skoraj nič. Nekaj malega nam je letos poskušala prikazati tovarišica, ki nas uči kemijo. Spoznali smo železo, vrste jekla in njegovo pridobivanje. Toda njeno pripovedovanje je kaplja v morje tistemu, kar smo videli. Če ne bi videli, si tega tudi predstavljati ne bi mogli.

Res, Železarna je, vsaj za nas, nekaj čudovitega. Spoznali pa smo, da je delo topilcev, metalurgov in drugih delavcev težko. Naj končam s tem pripovedovanjem, čeprav bi se dalo povedati še marsikaj o tej zanimivi ekskurziji.

Opravičujemo se vodiču, ki nas je popeljal skozi te velike objekte, ker se mu nismo zahvalili za njegov trud, ko nam je hotel čimveč povedati o Železarni. Bili smo utrujeni od dolge hoje, umazani od saj in zato smo vsi združeni v avtobus. Tudi čas nas je že preganjal, zato je šofer avtobusa silil k vrtniti. To naj bo nam v opravičilo. Še enkrat pa se vsem, ki so nam ekskurzijo omogočili, prav lepo zahvaljujemo.

V novem letu voščimo vsem zaposlenim v tem podjetju srečno novo leto ter veliko delovnih zmag in še boljše delo kot v preteklem letu.

Mladinci osnovne šole
Peter Kavčič
Škofja Loka

Pred SM pečmi

SAMOUPRAVNI ORGANI V PRETEKLEM TEDNU

24. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO PRI DS ŽELEZARNA

Za zadnjo sejo odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne v minulem letu, ki je bila 27. decembra, je predsednik odbora Božo PANČUR, pripravil sledeči dnevni red:

Pregled izvrševanja sklepov zadnje seje, analiza finančnega rezultata za mesec november, ocena izvrševanja operativnega programa za mesec december, predlog plana železarne Jesenice za leto 1979, predlog operativnega programa za mesec januar, predlog za pokrivanje izgube temeljne organizacije Hladna valjarna Bela za leto 1978 ter informacija o poteku razprave glede poročila osebnega dohodka za leto 1978.

Pri pregledu sklepov zadnje seje so ugotovili, da so bili v glavnem izvršeni, nekateri, ki so dolgoročnega značaja, pa se še izvajajo. Nadalje so ugotovili, da sta še neizvršena sklepa glede analize zastankov, ki se povezuje z dopolnilnim predlogom organizacije programiranja proizvodnje, ter analiza elektrojeklarne, kjer je potrebno nekatera stališča predhodno še uskladiti. V zvezi s tem so sklenili, da bodo zaradi obsežnosti obeh analiz razpravljali o tožadnih problemih na izredni seji odbora za gospodarstvo.

Iz podane analize finančnega rezultata za mesec november, ki jo je obrazložil vodja finančno računovodskega sektorja Boris PESJAK so navzoči ugotovili, da so se stroški močno povečali, zato je odbor zavzel sklep, da morajo odgovorne poslovne strukture vsako večje odstopanje stroškov spriti analizirati, ugotoviti vzroke in takoj ukrepati.

Po podani oceni izvrševanja operativnega programa količinsko in vrednostno za mesec december in prodaji energetskih medijev in vzdrževalnih storitev za mesec november, ki jo je obrazložil vodja oddelka za operativno planiranje Avgust Karba, so navzoči ugotovili, da nekatere temeljne organizacije niso izpolnile načrtovanih rezultatov, kar se odraža tako v skupni kot blagovni proizvodnji.

Osnovna točka dnevnega reda pa je bila posvečena obravnavanju GOSPODARSKEGA NAČRTA ZA LETO 1979. Podrobno obrazložitev k tej točki je podal vodja sektorja za ekonomiko in organizacijo Martin SKETA. Ker so navzoči ugotovili, da gospodarski načrt za prihodnje leto zajema vse elemente samoupravnega sporazuma o osnovnih plana, so sprejeli določena stališča, ki so jih posredovali delavskemu svetu Železarne v potrditev. Posamezne sklepe pa podrobno navajamo v sestavku o seji delavskega sveta Železarne.

V nadaljevanju seje so obravnavali predlog operativnega programa skupne in blagovne proizvodnje za mesec januar ter zavzeti stališča, da se morajo obveznosti za januar tako v skupni kot blagovni proizvodnji pokrivati z družbenim planom.

V zvezi s predlogom izvajanja ukrepov za odpravo poslovne izgube v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela so navzoči sprejeli ustrezna stališča, ki so jih posredovali delavskemu svetu Železarne v potrditev in sprejem.

Vodja oddelka za informiranje Milan POLAK je navzočim obrazložil, kako so potekale razprave glede poročila osebnega dohodka za leto 1978, člani odbora za gospodarstvo pa na podano informacijo niso imeli pripomb.

Odbor za gospodarstvo je obravnaval tudi sporazum znanstveno

tehničnega sodelovanja z Madžarsko glede brezdeležnega plačevanja dnevnice v primerih znanstveno tehničnega sodelovanja, dogovorjenega po protokolu ali bilateralno med posameznimi delovnimi organizacijami iz Jugoslavije in Madžarske. Po tem predlogu bi naši strokovnjaki na Madžarskem na osnovi ustreznega potnega naloga prejeli dnevnice v višini 348 Ft, madžarski strokovnjaki pa pri nas 300 din. Potni stroški pa bremenijo delovno organizacijo, ki pošlje strokovnjaka na znanstveno-tehnično delo — sodelovanje.

Na seji so obravnavali tudi predlog sektorja novogradnje, da v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah in obveznostih med delavci delovnih skupnosti in temeljnimi organizacijami prevzamemo nadzor pri gradnji projekta »proizvodna hala KOVIN«.

Odbor za gospodarstvo je pred-

lagal delavskemu svetu Železarne v potrditev še predlog za združevanje sredstev za nabavo zaščitnih sredstev firme Drägerwerk za potrebe gasilske reševalne čete v železarni Jesenice, kar je potrebno zaradi nujnosti in življenjske varnosti. Odbor je predlagal, da vse temeljne organizacije odobrijo koriščenje sredstev iz prostega dela amortizacije pri delovni skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje za nabavo omenjene opreme v skupnem znesku približno 1. milij. dinarjev.

Ob koncu seje je odbor obravnaval in potrdil še predlog finančno računovodskega sektorja glede konstrukcije financiranja nabave računalnika in računalniške opreme ter za podpisnika kreditnih pogodb pooblastil vodja SEO Martina Sketa in vodja FRS Borisa Pesjaka. Prav tako pa se odbor za gospodarstvo strinja tudi z najetjem kredita za financiranje uvozne opreme odpravevalne naprave v višini 1.546.209 \$, za podpisnika pogodbe pa je pooblastil vodja temeljne organizacije Alojza Kalana in vodja finančno računovodskega sektorja Borisa Pesjaka. D. M.

TOZD Hladna valjarna Bela

19. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Ob koncu decembra je bila 19. seja odbora za gospodarstvo pri DS TOZD HVB. Najprej so pri pregledu sklepov zadnje seje ugotovili, da so vsi izvršeni, nato pa so obravnavali gospodarski načrt temeljne organizacije za leto 1979, katerega je obrazložil vodja Aleksander Jezeršek.

Člani odbora so po razpravi ugotovili, da bo gospodarski načrt zelo težko izpeljati, če ne bo zagotovljena oskrba z vložkom tako iz uvoza kot iz temeljne organizacije Valjarna bluming-štekel v ustreznem asortimentu, kvaliteti in roku. Rešiti se bodo morali tudi rezervni deli in zagotoviti kvaliteto vzdrževanja ter zmanjšati zastoji.

V nadaljevanju seje so obravnavali operativni plan za mesec januar in soglašali, da se zaradi trenutnega stanja zaloge nerjavnih jekel zniža plan iz 650 na 300 ton, za enako količino pa se poveča plan nerjavnih

jekel. Istočasno so ugotovili, da plana ne bo možno doseči tudi v mesecu februarju, v kolikor ne bo pravočasno in v zadostni količini dobavljen vložek za nerjavna jekla.

Obravnavali so tudi dopis Železnikega gospodarstva Ljubljana na reklamacijo, s katero se je zahtevala povrnitev škode, ki je nastala med prevozom plošč in soglašali, da se zadeva da v reševanje pravni službi Železarne.

Seznanjeni so bili tudi z gospodarskim načrtom železarne Jesenice za leto 1979 in nanj niso imeli pripomb. M.

TOZD Strojne delavnice

20. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V decembru je bila 20. redna seja delavskega sveta TOZD Strojne delavnice, na kateri so razpravljali:

o ugotovitvah in uskladitvi stališč samoupravnih delovnih skupin o dopolnilnih samoupravnih sporazumih temeljnih planov SIS, o samoupravnem sporazumu za združevanje sredstev rezerve, o analizi gibanja OD in o predlogu za uskladitev. Imenovali so delegata v krajevno skupnost Blejska Dobrava, obravnavali samoupravni sporazum o združitvi DO Tehno-Impex v SOZD SŽ, s katerim pa se niso strinjali, ker jim je DO premalo znana, niti delavci ne vidijo v tem združevanju nobenih ugodnejših rezultatov.

V nadaljevanju je delavski svet obravnaval prvo fazo izgradnje strojnih delavnic na Javorniku. Ker le-ta ne poteka v določenih rokih delavski svet z izgradnjo ni zadovoljen.

Obravnavali so tudi predlog sklepov o izvedbi revalorizacije in obračunu amortizacije osnovnih sredstev. Vodjo strojne obdelave je delavski svet zadolžil, da ob prihodnje seje DS napravi predlog minimalnih

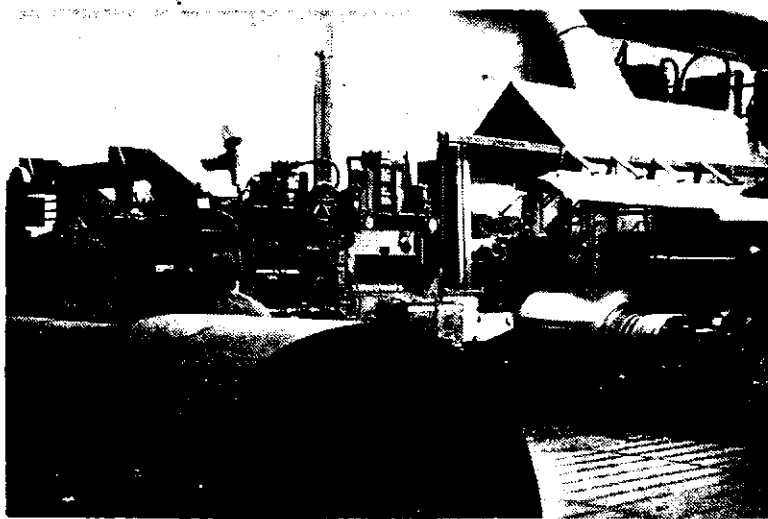
stroškov za sanacijo nevdržljivih razmer v sanitarijah strojne obdelave.

Ob sklepu seje so delegati obravnavali še nered, ki izvira iz nespoštovanja urnika delitve toplih obrokov v kantini strojnih delavnic. Sklenjeno je bilo, da se ponovno preveri urnik prihodov na malico, uskladi kapacitete ter poskuša ob drugačnem času rešiti delitev predvsem za zunanje izvajalce. JM

23. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednik Brane Pačnik je sklical 3. sejo odbora za medsebojna delovna razmerja pri DS TOZD HVB.

Najprej so iz poročila o izvrševanju sklepov ugotovili, da so izvršeni vsi sklepi razen tistih, ki imajo značaj dolgoročnejšega izvrševanja. Pri kadrovski problematiki so ugotovili, da je bilo novosprejetih delavcev

V hladni valjarni Bela

25. SEJA DELAVSKEGA SVETA

25. seja delavskega sveta je bila v torek, dne 26. decembra. Na seji so bili poleg enajstih delegatov prisotni še: vodja temeljne organizacije, predsednik izvršnega odbora sindikata in predsednik odbora samoupravne delavske kontrole.

Predsednik delavskega sveta Jože Kliček je za dnevni red predlagal tri najst točk. Najprej so poslušali poročilo o izvrševanju sklepov 24. seje, katerega je podal vodja TOZD Aleksander Jezeršek. Ugotovljeno je bilo, da so vsi sklepi izvršeni, razen sklepa, ki se nanaša na kategorizacijo varilca specialista in je bil sklep posredovan v reševanje DS ŽJ in sklepa o pripravi poročila o delu odbora samoupravne delavske kontrole, ki še ni bilo podano na seji DS zaradi nesklepnosti delegatov odbora SDK.

O delu odbora za gospodarstvo in o sprejetih ukrepih na zadnji seji je delegatom DS poročal predsednik Anton Ravnik. Na poročilo delegati niso imeli pripomb in so ga v celoti potrdili. Strinjali so se tudi, da se naj sklepi, ki se nanašajo na gospodarski načrt za leto 1979 vnesejo tudi v sklepe delavskega sveta.

DS je bil seznanjen tudi z gospodarskim načrtom temeljne organizacije za leto 1979, katerega je tolmačil vodja temeljne organizacije. Pri tem je opozoril, da bo gospodarski načrt zelo težko uresničiti predvsem z vidika ustvarjene izgube v letu 1978. Najbolj kritično bo glede plana nerjavnih jekel zaradi pomanjkanja kvalitetenega jekla. Predvideva se, da bo iz uvoza prišlo v letu 1979 20000 ton nerjavnih trakov od tega 500 ton že v mesecu januarju, kar pa bo težko izvedljivo in zaradi tega je bil tudi sklep odbora za gospodarstvo, da se zniža plan nerjavnih jekel. Prizadevati se bo potrebno tudi za to, da se temeljna organizacija HVB čimprej izenači z ostalimi temeljnimi organizacijami v Železarni glede skupnega prihodka in dohodka, kajti TOZD HVB je bila glede ustvarjanja prihodka samostojna in ni bila vključena v proizvodno verigo, kakor ostale temeljne

organizacije. V kolikor pa bi hoteli izboljšati poslovanje temeljne organizacije pa je nujna kontinuirna oskrba z vložkom tako iz tujih, kakor tudi iz domačih virov. Določena prizadevanja bodo tudi potrebna za primerno ceno vložka iz valjarne bluming-štekel.

V nadaljevanju seje je pomočnik vodja temeljne organizacije Janez Jamar delegate seznanil z delovnimi cilji, oziroma z nalogami za izboljšanje proizvodnih rezultatov, za katere dosledno izvajanje so zadolženi: vodja in pomočnik vodja TOZD, vodje oddelkov in asistent za delovne naprave.

Obravnavali so pripombe samoupravnih delovnih skupin na pravilnik o delovnih razmerjih in pripombe odbora za uveljavljanje zakona o združenem delu ter z njimi soglašali.

Potrdili so izredno stimulacijo, ki naj bi trajala do 1. 3. 1979, do tedaj pa se morajo norme verificirati na sestankih samoupravnih delovnih skupin in začeti izvajati.

Obravnavali so pritožbo Sakiba Bešića, ki se je pritožil na ukrep disciplinske komisije in na podlagi razprave delegatov in mnenja izvršnega odbora sindikata o delu imenovanega sprejeli sklep, da se potrdi ukrep disciplinske komisije.

DS je potrdil samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zagotovitve materialne osnove za delo SIS EOT, samoupravni sporazum o temeljnih planov ekonomskih odnosov s tujino do leta 1980, samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1979 in za podpisnika vseh navedenih samoupravnih sporazumov imenovali predsednika delavskega sveta.

Razpravljali so tudi o pravilniku o nadomestilu stroškov za službena potovanja in drugih nadomestilih, ki bremenijo materialne stroške in nanj niso imeli pripomb ter so ga v celoti potrdili.

Sprejeli so sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o izločanju, združevanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev v občini Jesenice za obdobje 1977—1980 in za podpisnika imenovali predsednika DS Joža Klička, za delegata pa Mira Erzena.

Potrdili so tudi predlog o izvedbi revalorizacije in obračuna amortizacije osnovnih sredstev.

DS je za popis ostalih terjatev in obveznosti imenoval tričlansko komisijo. M.

Iz TOZD Elektrode smo prejeli dva zapisnika, iz temeljnih organizacij Žebljarna, Strojne delavnice ter Remontne delavnice pa po enega. Z izjemo SDS RTA — 5, ki je dokaj natančno razčlenila delo, ki jo čaka v letu 1979, tu skupine niso obravnavale ožjih obratnih problemov.

V TOZD Energetika, kjer se je sestalo sedem delovnih skupin je razprava v glavnem potekala o pravilniku o delovnih razmerjih ter o dopolnilu k sporazumu za stanovanjsko graditev. SDS PIV — 4 pa je poleg tega razpravljala še o stimulaciji delavcev na mazutni postaji Bela. Ti delavci so namreč predlagali, da naj bi v zimskem času za določeno količino cistern, ki bi jih stali, dobili določen odstotek stimulacije ali bili kako drugače nagradjeni.

O istih vprašanjih je razpravljalo tudi 11 delovnih skupin v TOZD Transport. Na sestanku SDS promet in vleka 2 pa je bilo med drugim govora tudi o slabi delovni disciplini ter o stalnem pomanjkanju premikačev. Člani SDS lokomotivne delavnice so se pritoževali nad načinom dovoza plinskih jeklenk. Zahtevali so, da jih kamion v bodoče pripelje do delavnice, kajti sicer jih morajo nositi čez tere. SDS vzdrževanje proge je zahtevala, da se v letu 1979 uredijo prostori garderobe. Obe zadnji omenjeni skupini pa skupaj s SDS delavnica motornih vozil ter SDS vozovna delavnica zahtevata, da se naročila za pranje oblek dopolnijo še z naročilom za šivanje oblek. SDS predelava topilniških odpadkov je med drugim razpravljala tudi o varstvu pri delu. Skupina meni, da je potrebno poskrbeti za varnejši odvoz predelane žindre preko proge ob Savi s tem, da se namesti zrcalo. Mišljenja pa je tudi, da so delavci zaradi velike izpostavljenosti delovišča predelave metalurških odpadkov na nasipu (veter, mraz, padavine) upravičeni do toplejših protikislinskih delovnih oblek.

V delovni skupnosti za ekonomiko, TKR in novogradnje pa se je sestala SDS mehanska preskuševalnica, ki je obravnavala dopolnilo k sporazumu za stanovanjsko graditev.

Center za proučevanje samoupravljanja in informiranje — Božidar Lakota

PREGLED SESTANKOV SDS

V minulih štirinajstih dneh smo iz devetih temeljnih organizacij in ene delovne skupnosti prejeli 42 zapisnikov s sestankov samoupravnih delovnih skupin. Vsi ti sestanki so potekali v drugi polovici decembra, na njih pa so delovne skupine večinoma obravnavale osnutek pravilnika o delovnih razmerjih ter dopolnilo k sporazumu za stanovanjsko graditev. V zvezi z 0,5 odstotnim povečanjem prispevne stopnje za stanovanjsko graditev so posamezne skupine izrekle tudi določene pripombe, ki kažejo na to, da skupinam ni vseeno, kako se gospodari s »stanovanjskim dinarjem«. Na sestankih SDS je bilo govora tudi o različnih obratnih vprašanjih.

Iz TOZD Jeklarne smo prejeli tri zapisnike SDS. Člani SDS ponovno gospodarstvo so se med drugim dogovorili o delu med prazniki, vsaka izmena pa je zadolžila tudi delavca, ki bo skrbel za nošenje delovnih oblek v pralnico. SDS elektro peči 3 je opozorila na slabo obveščanje delavcev v zvezi s prevozom na delo med prazniki. Skupina meni, da bi moral odbor za družbeni standard z okrožnico pravočasno poskrbeti za ureditev tega vprašanja kot tudi za delovanje kantin med prazniki.

V TOZD Hladna valjarna Jesenice se je sestalo 12 SDS. Vse so razpravljale o izpolnjevanju letnega plana proizvodnje ter o pravilniku o delovnih razmerjih, večinoma pa tudi o dopolnilu k sporazumu za stanovanjsko graditev. Člani SDS hladna valjarna 1 so bili s strani delovne skupnosti opozorjeni, da nekateri med njimi zavlečejo malico tudi krepko čez polurni odmor oziroma, da nekateri prav nehijsko otrsajo cigaretni pepel na krožnike. Na sestanku SDS hladna valjarna 2 je bilo postavljeno vprašanje, kdaj bodo delavci dobili zimske obleke.

Rezalce pa je zanimalo, zakaj že več let ne dobijo rezervnih hlač. Na skupnem sestanku SDS hladna valjarna 3 ter adju-staže hladne valjarne je bilo izrečeno mnenje, da imajo delavci na previjalni progi, kljub podobnim delovnim pogojem (mraz, prepri, kislinska para itd.) kot jih imajo lužilci, prenizko grupo v primerjavi z njimi. Kdaj se jim bodo povečale grupe zanima tudi rezalce na škrajah 1, 2, in 3 ter valjalce Mullerja. SDS skladišče vložnega materiala se pritožuje nad pomanjkanjem delavcev, kar povzroča težave pri nakladanju avtomobilov in vagonov. SDS žarilnica 1 je podala več pripomb na stanje v žarilnici. Tako opozarja, da je treba ves material, ki se ne rabi v žarilnici, takoj odstraniti. Potrebno je popraviti tudi več kotlov na globinskih pečeh ter hladilne jame. Skupina med drugim (zapisnik je ponekod slabo čitljiv) predlaga, da naj žičarna bolj enakomerno dela za žarilnico, ker se dogaja, da nakopičena žica v žarilnici otežkoča delo, lahko pa bi prišlo tudi do nezgode. SDS žarilnica 3 je obravnavala delo vzdrževalcev. Skupina ugotavlja, da je na vsako popravilo potrebno čakati precej časa. Vzdrževalce je treba prositi, da napake sploh odpravijo. Žerjavovodij globinskih peči pa se je pritoževal zaradi načina pisanja nadomestnih ur na manjkajočega delavca (pišejo se le žarilcemater zahteval skupni sestanek žarilcev in žerjavovodij globinskih peči. Člani SDS lužilnica so na sestanku postavili vprašanje dodatka za otežkočeno delo ter garderob in sanitarij za lužilnico. Na sestanku SDS karisti je bilo izrečenih več predlogov za izboljšanje delovnih pogojev. Tako skupina predlaga, da naj bi se pred delavnico postavila streha, ob koncu patentirnice naj bi se očistila pot, nabavili naj bi dva zaboja za reno, poravnati je treba kanale pri patentirnici in žičarni itd.

Iz TOZD Profilarna smo prejeli zapisnik SDS profilarna 3. Skupina opozarja na precejšnje negotovanje v zvezi z nedoseganjem planskih obveznosti ter zahteva pojasnilo, zakaj so naročila (količinsko kot po asortimentu) tako razdrobljena. To je po njihovem mnenju glavni vzrok za nedoseganje planskih obveznosti.

NAČRTNO IN USMERJENO USPOSABLJANJE MLADIH NOVINARJEV IN INFORMIRANJE V OZD

RAZPRAVA RINE KLINAR, DELEGATKE Z JESENISKE OBČINE NA 10. KONGRESU ZSMJ V BEOGRADU

Le dobro obveščen posameznik lahko v sistemu samouprave socialistične demokracije, v našem vedno bolj se razvijajočem delegatskem sistemu odgovorno odloča, oblikuje stališča in tudi prevzema odgovornost za svoje ravnanje.

Tega se zavedamo tudi v ZSM in si prizadevamo oblikovati enoten sistem informiranja v mladinski organizaciji, ki se hkrati vključuje tudi v sistem celotnega sistema informiranja v družbi. Hkrati pa je sistem obveščanja v ZSM del celotne aktivnosti mladinske organizacije, od objektivnega, pravočasnega in razumljivega informiranja pa je odvisna tudi aktivnost mladih. Seveda pa morajo biti mladi, pa ne samo oni, aktivni subjekt v procesu informiranja.

Da bi ponekod nezadovoljivo stanje na tem področju izboljšali, je seveda potreben tudi ustrezno usposobljen kader. Od načrtnega in usmerjenega dela z mladimi novinarji pa je v marsičem odvisna tudi kvaliteta dela.

Novinarjev, še posebno pa tistih dobrih, primanjkuje. Novinarskega znanja pa ne more dati le študij na fakulteti. Delo novinarja zahteva stalno usposabljanje, aktivno družbenopolitično delo in stalno spremljanje dogajanj v družbi in tudi v mladinski organizaciji. Mladi novinarji naj bi s svojim delom začeli najprej že v pionirski organizaciji, zatem v mladinski organizaciji in z aktivnim delom se bo usposabljal tudi za svoje odgovorno delo, da bo lahko objektivno in kritično dojemal dogodke in jih družbeno angažirano tudi posredoval okolju.

Načrtno delo z mladimi novinarji doslej ni bilo veliko. Mladi novinarji so v glavnem vključeni v občinske komisije oziroma centre za obveščanje in propagando (COP), mnogo mladih pa je prepuščeno samim sebi, čeprav se z novinarstvom dovolj aktivno ukvarjajo.

Posledica neurejenega stanja na tem področju je tudi ta, da informiranje v OO ZSM še vedno ni zaživel tako, kot bi moralo in da mladi informatorji, ki svoje delo začnejo prav v temeljnih sredinah organiziranja mladih, večkrat ne najdejo svojega mesta tudi zaradi neizdelanosti programov komisij za obveščanje ali COP. Ker sistem informiranja v sami mladinski organizaciji ni zadovoljivo stekel, se potem ti mladi informatorji in novinarji tudi ne vključujejo v ostali sistem informiranja v družbi, s tem pa tudi izgubljajo možnosti za usposabljanje na tem področju. Zato je od dobro zastavljene akcije organiziranja teh mladih novinarjev ter od načrtnega in usmerjenega dela z njimi odvisno tudi nadaljnje delo oziroma razvoj sistema informiranja v mladinski organizaciji in v družbi kot celoti.

Zato je pred nami vrsta nalog, ki jih je potrebna začeti takoj in organizirano uresničevati:

1. V učne programe šol vseh stopenj je potrebno vključiti tudi informativno vzgojo mladih. Mladi si morajo v šoli, začeti pa je potrebno v osnovni šoli, pridobiti osnovno znanje za javno nastopanje, javno izražanje svojih stališč. Možne oblike dela so v okviru materinje jezika, v okviru razrednih ur, v celodnevni šoli pa v okviru interesnih dejavnosti.

2. V šolah, kjer delujejo šolski radio, kjer izdajajo svoje glasilo, je potrebno oblikovati klube mladih novinarjev. V delo teh klubov pa je potrebno vključiti poklicne novinarje, ki naj z mladimi sodelujejo kot mentorji, jim pomagajo pri delu, jim svetujejo. Posebno velike možnosti obstoje tam, kjer delujejo sredstva lokalnega obveščanja.

3. V vsaki sredini, kjer deluje OO ZSM, je potrebno v okviru OO oblikovati komisijo za informiranje, ki naj v sodelovanju s komisijo na ravni OK ZSM ali v sodelovanju s COP oblikuje ustrezen sistem informiranja (neposredno, posredno informiranje, sestanki, glasila, sodelovanje s sredstvi javnega obveščanja).

4. Za mlade novinarje je potrebno pripraviti vrsto izobraževalnih oblik, ki se tičejo neposrednega novinarskega dela, veliko pozornost pa je potrebno posvetiti tudi njihovem idejnopoličnemu usposabljanju, pozabiti pa ne smemo tudi na izobraževanje mladih novinarjev.

5. Možne izobraževalne oblike za mlade novinarje so:

- novinarski tečaji, na katerih se lahko mladi seznanijo z osnovami dela na tem področju.
- novinarske šole, ki pomenijo bolj poglobljeno delo.

- študij na fakulteti, ki pa se mora nujno povezovati z aktivnim delom mladih novinarjev v ZSM.

- ostale izobraževalne oblike, kot so redni mesečni sestanki mladih novinarjev s poklicnimi novinarji, ki so lahko tematski ali problemski itd.

6. Pri OK ZSM je potrebno v okviru COP oblikovati aktivne novinarje, ki delajo pod vodstvom mentorja - poklicnega novinarja.

7. Ena izmed oblik usposabljanja mladih novinarjev je tudi sodelovanje s sredstvi javnega obveščanja (v lokalnem okviru ali širše). Posebno uspešno je tako usposabljanje mladih novinarjev tam, kjer imajo posebne rubrike, namenjene mladim in kjer mladi lahko tudi aktivno sodelujejo.

Pri tem pa ne smemo pozabiti sprotno preverjanje in kritično obravnavanje dela mladih.

8. V Sloveniji se je izkazala kot ena izmed uspešnih oblik usposabljanja mladih - sodelovanje v akciji Dnevi mladine, ki jo organiziramo v posameznih sredinah in je namenjena aktiviranju dela mladih novinarjev, hkrati pa pomeni tudi seznanjanje ostalih mladih z mladinskim tiskom.

9. Ena izmed oblik načrtnega vplivanja in usmerjanja mladih v novinarski poklic je akcija Mladi novinarji, ki sta jo razpisala PRK in revija Mladina. Vanjo se vključujejo mladi novinarji v različnih sredinah, z njo naj bi se povečal pretok informacij v ZSM in tudi povečala prisotnost prispevkov o prizadevanjih mladih v obliki OO ZSM, OK ZSM in tudi sredstvih javnega obveščanja.

10. Študij novinarstva na fakulteti mora pomeniti nadaljevanje prejšnje aktivnosti mladih novinarjev in ne sme biti le posledica površnega zanimanja mladih za pisanje ali trenutnega navdušenja za študij, ampak mora odvisen od družbenopolitičnega angažiranja mladih in njihove aktivnosti v mladinski organizaciji.

Le aktivno, usmerjeno in usklajeno delo na tem področju bo prineslo zadovoljive rezultate, s tem pa tudi večjo aktivnost mladih v sistem informiranja tako v okviru mladinske organizacije kot tudi v celotnem sistemu informiranja v družbi. Pri tem pa ne smemo pozabiti sodelovanja z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Informiranje v organizacijah združenega dela (OZD) temeljnih in drugih organizacijah ter skupnostih, postaja iz dneva v dan pomembnejše. Delegatski sistem, ki pomeni novo kvaliteto v razvoju socialističnega samoupravljanja, zahteva od slehernega posameznika, da je dobro obveščen, kajti le tako tudi odgovorno sprejema odločitve.

Pravočasna natančna in razumljiva informacija pomeni prvo stopnjo v procesu odločanja in tega se v mladinski organizaciji posebno dobro zavedamo.

V jeseniški občini smo na tem področju storili pomembne korake in morda bo naš primer spodbudil mlade v drugih sredinah, da poskušajo podobno tudi v lastnem kolektivu.

V občini vrsta delovnih organizacij izdaja svoja glasila, v katerih se vedno bolj uveljavljamo tudi mladi s svojimi prispevki, v nekaterih kolektivih pa imajo mladi v glasilih tudi svojo rubriko. Lep primer je glasilo delovne organizacije Železarna, ki je tudi med najboljšimi tovarniškimi glasili v republiki. V Železarni imamo mladi posebno rubriko, ki pa ni namenjena samo mladim železarjem, ampak tudi ostalim mladim v občini. Železar izhaja v nakladi 10.500 izvodov in je že prerasel tovarniške okvire (v Železarni je zaposlenih 6700 delavcev).

Poleg tega mladi v posameznih TOZD v Železarni izdajajo svoja glasila, ki pa niso samo »mladinska«, ampak vse bolj postajajo tudi glasila TOZD in pomenijo vir obveščanja mladim pa tudi ostalim delavcem.

Mladi iz združenega dela se aktivno vključujejo tudi v sistem obveščanja na ravni OK, kjer OK ZSM izdaja občinsko glasilo Horizont, ki izhaja večkrat letno in je posvečeno posameznim problemskim področjem.

Seveda pa mladi v združenem delu ne zanemarjajo tudi ostalih oblik neposrednega in posrednega odločanja. Aktivno se vključujejo tudi v delo sredstev lokalnega obveščanja. V jeseniški občini deluje lokalna radijska postaja, kjer enkrat teden-

sko pripravljajo oddajo za mlade (traja 45 minut), vanjo pa se izredno aktivno vključujejo mladi novinarji s šol, iz delovnih organizacij, krajevnih skupnosti, iz družbenih organizacij in društev pa tudi ostali.

Mladi novinarji iz združenega dela pa se vključujejo s svojimi prispevki tudi v ostala sredstva obveščanja in tako tudi širšo javnost seznanjajo s svojim delom, problemi, kritično spregovorijo o napakah in podobnem.

Seveda pa vse ni tako rožnato. V marsikateri sredini se srečujejo s kadrovskimi problemi, marsikje je problem financiranje, v nekaterih sredinah še vedno niso začutili potrebo po vsestranskem obveščanju in obveščenosti in vse to hromi prizadevanja na tem področju.

Zato lahko le skupna akcija vseh zainteresiranih v posamezni sredini, to pa so predvsem družbenopolitične organizacije, prinese določen kvalitativni napredek na tem področju.

Informiranje mora postati sestavni del dela in življenja vsake TOZD, OZD in drugih sredin, dolžnost vsakega posameznika pa je tudi, da se v ta sistem aktivno tudi vključuje.

V vsaki sredini je potrebno razviti osnovne oblike informiranja in jih potem v skladu s potrebami in možnostmi tudi dosledno in organizirano razvijati.

Možne oblike obveščanja v posamezni delovni sredini (TOZD, OZD in drugih) so neposredne in posredne oblike informiranja.

Neposredne oblike: neposredni stiki (OD UST DO UST), sestanki, problemske konference (ta oblika ima tudi svoje slabosti - odgovornost).

Posredne oblike: zapisniki sestankov, stenčasi, glasila OO ZSM, glasilo TOZD, glasilo OK ZSM, glasilo DO (delovne organizacije), mladinska glasila, ostala sredstva javnega obveščanja (časopis, radio, televizija).

Pri tem ne smemo pozabiti, da se srečujemo z aktivnim delom - dajanjem informacij in pasivnim spremljanjem, od odnosa med tema dvema oblikama pa je odvisna tudi odmevnost oblik informiranja.

V vseh sredinah se moramo zavedati, da brez ustreznega sistema informiranja tudi ne more biti pravega odločanja in čim bolj zapri je sistem informiranja v posamezni sredini, čim manj subjektov se vanj vključuje, toliko več možnosti je za zlorabljanje informacij, za obstoj centrov odločanja in to tudi za monopol na tem področju.

Zato si moramo prizadevati, veliko odgovornost pri tem pa imajo tudi mladi, organizirani v ZSM, da temu področju življenja in dela posvetimo vso pozornost in vseh sredinah. Kajti le dobro obveščen posameznik je lahko aktiven soustvarjalec novih odnosov.

SESTANEK PREDSEDSTVA OO ZSMS ŽIC

V petek, 29. decembra, smo se zbrali na sestanku predsedstva osnovne organizacije z namenom, da pregledamo opravljeno delo po komisijah in si zastavimo program dela za naslednje četrtletje. Ugotovili smo, da so komisije nadvse uspešno opravile zastavljene naloge, kar potrjuje več uspešno izvedenih akcij: komemoracija za 1. november, predavanje o oddelčnih konferencah, očistevalna akcija ob 40-letnici šole, košarkarski turnir v počastitev 40-letnice šole, izvedba tekmovanja v namiznem tenisu ob 40-letnici NTK Jesenice, pričetek mednarodnega tekmovanja v košarki, pohod v karavlo Franceta Prešerna ob praznovanju 22. decembra, stenski časopis na temo JLA z novoletnimi čestitkami, informiranje javnosti ob knjižnem sejmu, informiranje o delu OO ŽIC.

Na sestanku so sodelovali tudi člani počitniške zveze, nam predložili program za leto 1979 in nas seznanili z ugodnostmi članov njihove organizacije.

Vodstvo šole smo zaprosili za pisalni stroj in literarno desko, kar smo že dobili.

Na šoli uspešno delujeta klub OZN in kino-foto krožek, v okviru katerih smo precej prispevali k družbeni in politični aktivnosti šole.

Na osnovi ugotovljenega smo si za naprej zadali še več nalog, ki jih bomo z voljo in prizadevnostjo tudi izpeljali. Tako bomo samostojno organizirali pohod v Dražgoše, ki bo 14. januarja. V okviru počitniške zveze imamo v načrtu več izletov. Komisije pa bodo pred prazniki in vidnimi družbenopolitičnimi dogodki prirejale razne dejavnosti v okviru šole in občine.

S. Mirtič

Pripravljenost je vedno
boljša kakor
golo pričakovanje...

Tito

PRIROČNI FILTRI ZA ZNIŽANJE RADIOAKTIVNOSTI VODE

V tuji strokovni literaturi vse pogosteje poudarjajo pomen tega, da so vsi pripadniki oboroženih sil, pa tudi nekateri državljani usposobljeni za to, da znajo ukreniti, kar je potrebno ob nepričakovani uporabi jedrskega in kemičnega orožja, da znajo uspešno delovati pri radiološko-kemični dekontaminaciji, pomagati sebi in drugim, opraviti osebno primarno dekontaminacijo kože, obleke, orožja in vojne tehnike ipd. Pri tem poudarjajo, da je zaščita ljudi, hrane in vode pred delovanjem jedrske-kemičnih vojnih sredstev eden glavnih ukrepov radiološko-kemično-biološke zaščite ter da mora biti stalna naloga in skrb vsakega posameznika in starešin, da kar najbolj izkoristijo vse pogoje, ki so dani za takšno zaščito.

V sodobni literaturi vse pogosteje naglašajo, da je v vojni posebnega pomena ocena kakovosti vode in njeno izboljšanje na podlagi pregledovanja vodnih objektov oziroma na podlagi toksikološke, radiološke in druge analize vode.

Zaradi vsega tega vse sodobno oborožene sile posvečajo posebno pozornost radiološki dekontaminaciji vode, kar se razlikuje od klasičnega »popravljanja« kakovosti vode, ki so jo onesnažili drugi povzročitelji onesnaženosti. To vrsto dekontaminacije opravljamo na več načinov.

Eden izmed njih je tak, da pustimo kontaminirano vodo stati v objektu vse dotlej, dokler se njena radioaktivnost ne zmanjša zaradi naravnega razpadanja radioaktivne snovi na dovoljene vrednosti. Radioaktivnost vode lahko zmanjšamo do določene mere tudi tako, da kontaminirano vodo razredčimo z nekontaminirano.

Radioaktivnost vode pa lahko zmanjšamo in sicer do 85 odstotkov, tudi s klasičnimi postopki za prečiščevanje vode (s koagulacijo, usedanjem in filtriranjem).

Kontaminacijo lahko zmanjšamo tudi z uporabo improviziranih filtrov za vodo (pesek, aktivno in lesno oglje, humus, listje, glina idr.). Znani so primeri, kjer so uporabljali pri svojih poskusih pesek, prod, humus, svežo vegetacijo in glino in z njimi dosegli odlične rezultate.

UPORABIMO LAHKO TUDI FILTER IZ ČASOPISNEGA PAPIRJA

Pri iskanju učinkovitih metod za zmanjšanje radioaktivnosti vode so doslej pri številnih raziskovanjih uporabljali različen material, kot, na primer, železov klorid, železov in aluminijev prah, aluminijev sulfat in druga kemična sredstva. Pokazalo pa se je, da omenjene in druge snovi (ki jih lahko uporabimo kot filtracijsko maso, skozi katero se prepušča kontaminirano vodo), najmanj odstranjujejo radioaktivni izotop joda 131.

Zaradi tega je bil glavni namen raziskovanja uporabi kot povzročitelja kontaminacije vode radioaktivni izotop joda 131, čeprav smo vedeli, da bi lahko pri uporabi drugih in primernejših izotopov pričakovali boljše rezultate.

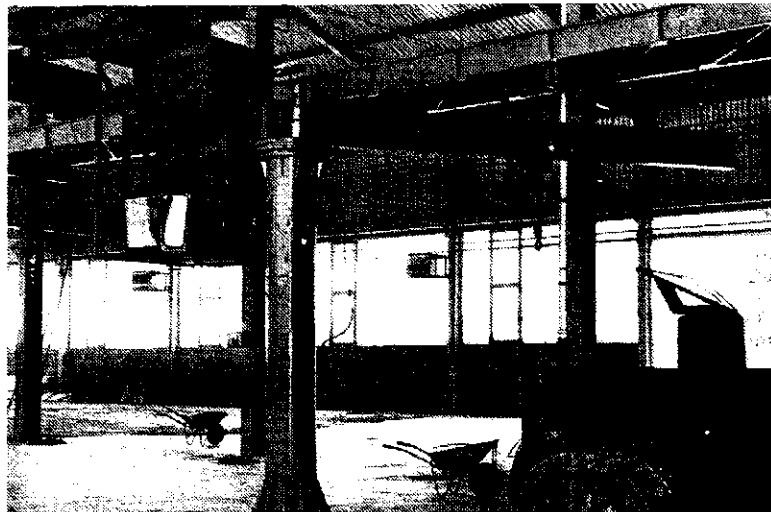
Pri uporabljanju priročnega materiala za improviziranje priročnih filtrov za vodo se je v naši praksi pokazal za zelo primerne filter iz časopisnega papirja.

V strokovni literaturi nismo našli podatka, da bi že kdo odstranjeval radioaktivnost iz vode s filterji iz časopisnega papirja in lesnega oglja, še posebno pa ne, da bi iz nje odstranjeval kontaminacijo z radioaktivnim izotopom joda 131, ki ga je iz vode najtežje odstraniti.

Zato je bil namen tega raziskovanja tudi, da bi preverili prav to, ali je mogoče za to uporabljati filter iz časopisnega papirja.

Tak filter smo improvizirali tako, da smo uporabili navaden časopisni papir, z njim smo šestkrat ovili pločevinasto posodo s prostornino enega litra, poprej pa smo na njej z žebeljem naredili luknje v treh vrstah. Njihov premer je bil 2 do 3 milimetre, med seboj pa so bile oddaljene tako vodoravno kot tudi navpično po en centimeter. Spodnja vrsta luknjic je bila oddaljena dva centimetra od dna posode.

Tako preluknjano pločevinasto posodo smo ovili s šestimi plastmi časopisnega papirja in jo zvezali z navadno vrvjo, nato pa smo jo potopili v plastično posodo s prostornino 10 litrov, v kateri je bila voda iz reke Save, s stopnjo kalnosti 15 stopinj, ki smo jo eno uro pred vstavitvijo tega filtra kontaminirali z radioaktivnim izotopom joda 131.

Del hale za navijalno linijo v prizidku TOZD Jeklovlek

NOV PREDSEDNIK OO ZSMS TOZD STROJNE DELAVNICE

Pred novim letom je predsednik OO ZSMS TOZD Strojne delavnice Boris Dugar sklical volilno konferenco, na kateri je predsednik poročal o delu ZSMS TOZD Strojne delavnice. Ugotovil je, da smo dobro sodelovali z vodstvom in ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v TOZD. V letu, ki je za nami, je imela naša OO ZSMS pet sestankov

ter javno razpravo o kongresnih dokumentih. Na teh sestankih smo obravnavali tekočo problematiko, veliko stvari pa smo rešili mimo sestankov z dogovarjanjem, saj smo pazili na to, da smo porabili čimmanj delovnega časa.

Izvolil smo novega predsednika in sicer Antona Horvata, ker je dosedanji predsednik odšel na novo delovno dolžnost.

JM

(Nadaljevanje s 1. strani)

vsemi delegacijami temeljnih organizacij in delovnih skupnosti ter ugotovili, da le-ta zajema vse elemente samoupravnega sporazuma o osnovah plana in sprejel na predlog odbora za gospodarstvo naslednja stališča:

Ugotovili so, da so planske obveznosti za leto 1979 realno planirane, zato je gospodarski načrt za leto 1979 sprejemljiv.

Izvajanje oziroma uresničevanje gospodarskega načrta posamezne temeljne organizacije mora zagotoviti tako poslovanje, da bomo poslovali brez izgub in pri tem ustvarili planirani finančni rezultat.

Posamezne temeljne organizacije se morajo podrežati skupnim interesom v delovni organizaciji.

Za izpolnjevanje planskih obveznosti je treba zahtevati dosledno osebno odgovornost od neposrednega vodja dela do poslovnih organov.

Posebno pozornost je treba posvetiti tistim delom planskih obveznosti, za katere še nimamo popolnoma zagotovljenih virov in surovin in zato bo potrebno te stvari s posebno pozornostjo spremljati.

Tehnološko in tehnično zastarele obrate oziroma oddelke s posebno težkimi fizičnimi pogoji dela je potrebno proučiti in na temeljih predlogih strokovnih služb o njih razpravljati. Tehnološko zastarele obrate je treba postopoma ukiniti, dela s težkimi fizičnimi pogoji pa nadomestiti z novo tehnologijo.

Navedeni ukrep je nujen zaradi zagotovitve potrebne števila delavcev na nove obrate, kjer lahko pričakujemo večjo produktivnost, poleg tega pa moramo upoštevati, da so kapacitete samskih domov zasedene, družinskih stanovanj pa ni na razpolago.

Delavski svet se strinja s stališčem odbora za gospodarstvo, ki meni, da v temeljnih organizacijah še obstajajo rezerve, vendar ne take, ki bi dovoljevale lažnost pri izpolnjevanju planskih obveznosti od prvega do zadnjega dne novega gospodarskega leta.

Smerice za plan in gospodarski plan za leto 1979 sta samoupravno dogovorjena obveza, zato od plana ni mogoče odstopati, razen po istem postopku kot so bile sprejete smerice in plan.

Delavski svet Železarne naroča poslovnemu odboru, da mora od vsega začetka gospodarski načrt skrbno spremljati ter s svojimi ukrepi zagotoviti njegovo izpolnjevanje.

Delegati delavskega sveta so tudi ugotovili, da je potrebno tehnološko in delovno disciplino v Železarni zaostri. Ker tehnološka in delovna disciplina predstavljata pomembno komponento gospodarskega načrta, je delavski svet sklenil, da bo na eni prihodnjih sej o tej problematiki podrobno razpravljali.

Delavski svet Železarne je obravnaval predlog izvajanja ukrepov za odpravo poslovne izgube v temeljni organizaciji Hladna valjarna Bela za leto 1978 ter soglašal z naslednjimi ugotovitvami odbora za gospodarstvo:

Sanacijski program ne poteka v celoti tako, kot je bil sprejet ob obravnavi polletnega poslovnega poročila na samoupravnih organih delovne organizacije in temeljne organizacije in na osnovi analize izvajanja programa ukrepov, akcije družbeno političnih organizacij v TOZD in sklepi delavskega sveta temeljne organizacije.

Delavski svet ugotavlja, da temeljna organizacija Hladna valjarna Bela ne izpolnjuje v celoti tisti del sanacijskega programa, ki je v njeni pristojnosti. Enako velja tudi za nezadovoljivo izvajanje sanacijskih ukrepov temeljnih organizacij, ki so vezane na ta proizvodni cikel do jeklarne. Zato morajo te temeljne organizacije o izvajanju ukrepov ponovno razpravljati in poskrbeti za izboljšanje.

Delavski svet se strinja z ugotovitvijo odbora za gospodarstvo, da za nastalo izgubo ni v celoti odgovorna samo temeljna organizacija Hladna valjarna Bela, zato se strinja s stališči poslovnega odbora in odbora za gospodarstvo za pokrivanje primanjkljaja iz sredstev TOZD Hladne valjarne Bela in iz sredstev drugih temeljnih organizacij Železarne.

Negativno razliko do celotne izgube, ki bo znana pri zaključnem računu za leto 1978 pa bi pokrile temeljne organizacije v skladu 33. člena samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih pri ustvarjanju skupnega prihodka z določanjem internih cen.

Delavski svet je sklenil, da je potrebno na sanacijskih ukrepih

vztrajati toliko časa, dokler ne bodo poslovne izgube pokrite.

Ko so delegati delavskega sveta obravnavali poročilo predsednice odbora za kadre in družbeni standard pri delavskem svetu Železarne Ane Kučina, so potrdili nekatera stališča odbora za kadre in družbeni standard v zvezi s predlogom prerazdelitve neporabljenih sredstev sklada skupne porabe za leto 1978. Poleg tega so obravnavali tudi vlogo in poročila pripravljalnega odbora konzorcija za izgradnjo smučarskega centra KOBLA Bohinjska Bistrica ter v zvezi s tem sprejeli ustrezne sklepe.

Delavski svet Železarne je obravnaval tudi poročilo komisije za kategorizacijo delovnih mest in z ozirom na to, ker je situacija na področju nagrajevanja izredno kritična in so ugotovljena neskladja na posameznih mestih, sklenil, da bo na posebni seji delavskega sveta obravnaval omenjeno problematiko.

V nadaljevanju seje so sprejeli naslednje ugotovitve in informacije:

Ugotovili so, da so delavski sveti temeljnih organizacij sprejeli poslovnik za delo samoupravnih organov in delegacij skupaj s pripombami odbora za uresničevanje zakona o združenem delu;

seznanjeni so bili z informacijo o sprejemu pravilnika o organizaciji in delu samoupravne delavske kontrole ter na podano informacijo niso imeli pripomb;

ugotovili so, da so vse temeljne organizacije obravnavale predlog o združevanju sredstev za financiranje I. faze izgradnje strojnih delavnic in sprejeli sklep v predlaganem besedilu;

nadalje so ugotovili, da so delavski sveti vseh temeljnih organizacij in delovnih skupnosti sprejeli brez pripomb pravilnik s prilogi o nadomestilu stroškov za službena potovanja in drugih nadomestilih, ki pomenijo materialne stroške;

ugotovili so tudi, da se vse temeljne organizacije in delovne skupnosti soglasne, da se podaljša vezava zapadlega depozita v višini 1.830.329,56 dinarjev za dobo 13 mesecev pri temeljni banki Gorenjske, PE Jesenice;

obravnavali so ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o priključitvi Tehnoimpex k SOZD SZ in z ozirom na to, ker še nimamo odgovorov na nekatera vprašanja, ki so jih postavile temeljne organizacije sklenili, da bo delavski svet dokončno odločitev sprejel na eni prihodnjih sej;

potrdili so informacijo o sprejemu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev rezerv na podlagi soglasja vseh temeljnih organizacij združenih v delovno organizacijo železarni Jesenice. Za podpisnika sporazuma pa so delegati delavskega sveta pooblastili predsednika poslovnega odbora Petra KUNCA in predsednika delavskega sveta Železarne Jožeta ULČARJA.

Delegati delavskega sveta so nadalje sprejeli ugotovitveni sklep o poteku razprave in odločanja o dopolnitvi k samoupravnemu sporazumu o temeljih planov SIS ter ugotovili, da so dopolnila sprejeli v vseh temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Z združevanjem sredstev za realizacijo planov samoupravnih interesnih skupnosti je treba prenehati takrat, ko je združena s planom dogovorjena vsota sredstev za posamezno samoupravno interesno skupnost. Možni presežek sredstev vseh SIS v letu 1978 pa je treba po prioriteten vrstnem redu usmeriti v investicije, ki so opredeljene v srednjeročnem planu za obdobje 1976 do 1980 leta zato, da bi pospešili njihovo izgradnjo. O

predlogu glede uporabe teh sredstev pa morajo odločati vsi delavci ter ostali delovni ljudje in občani, predlog za razpravo pa naj pripravijo občinske družbenopolitične organizacije in izvršni svet skupščine občine Jesenice.

V zvezi sprejema samoupravnih sporazumov SIS EOT so na seji sprejeli tele ugotovitvene sklepe:

ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o oblikovanju I. enote SIS EOT.

ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo SIS EOT.

ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o temeljih planov ekonomskih odnosov s tujino do leta 1980

in ugotovitveni sklep o sprejemu samoupravnega sporazuma o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1979.

Na predlog razpisne komisije so na seji imenovali za naslednje mandatno obdobje za člana poslovnega odbora, ki pokriva sociološko, pravno in kadrovske področje Antona VARLA.

Prav tako so na predlog razpisne komisije imenovali za opravljanje del in nalog vodje finančno računovodskega sektorja za dobo enega leta Borisa PESJAKA.

Na predlog izvršnega odbora konference osnovnih organizacij sindikata Železarne so delegati delavskega sveta potrdili naslednja imenovanja:

v skupščino medobčinske gospodarske zbornice za Gorenjsko so imenovani: Sašo Piber, Zdravko Jamar, Anton Miklič, Franc Brelih, Martin Sketa, Miro Ulčar, Jože Vrhunc;

v skupščino območne vodne skupnosti Gorenjske: Franc Basanese, Viktor Smolej, Adolf Urbanc, Franc Ambrožič, Dušan Bak, Leon Ravnik;

za delegata v skupščino samoupravne interesne skupnosti za nafto in plin je bil imenovan Ivan Bizjak;

zaradi razrešitve dolžnosti nekaterih članov v uredniškem odboru Železarja so delegati delavskega sveta imenovali naslednje člane uredniškega odbora: Antona Pintarja, Božidarja Lakota, Antona Auberja in Marjana Žitnika;

nadalje so podaljšali mandat za I. četrtletje 1979 razpisni komisiji v sestavi: Stane Repovž, Peter Zbontar, Vlado Repe, Ivan Sušnik in Julka Slamnik.

Na predlog odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne so imenovali stalno strokovno grupo za oceno osnovnih sredstev, ki jo sestavljajo: Adi Mulej, Edo Kavčič, Alojz Cuznar, Jože Starc, Janez Peterlin in po službeni dolžnosti Peter Zbontar.

V skladu s 15. členom pravilnika o organizaciji in delu inventure sredstev in njihovih virov, pa so delegati delavskega sveta imenovali koordinacijsko inventurno komisijo v sledečem sestavu: predsednik Anton Rešetič, za člana pa sta bila imenovana Franc Ravnik in Iskra Branko.

Delavski svet Železarne je vzel na znanje tudi informacijo predsednika konference osnovnih organizacij sindikata Železarne Jesenice o nekaterih kadrovskih spremembah v poslovnih strukturah SOZD SZ.

Ob koncu seje je delavski svet Železarne sprejel poročilo predsednika poslovnega odbora Petra KUNCA o delu in poslovanju Železarne v letu 1978.

d. M.

26. SEJA DELAVSKEGA SVETA

V torek, 26. decembra, je bila v TOZD Vratni podboji 26. seja delavskega sveta z naslednjim dnevnim redom: samoupravni sporazum o združevanju sredstev za zagotovitev materialne osnove za delo SIS EOT. Delegati so samoupravni sporazum sprejeli.

Samoupravni sporazum o temeljih planov ekonomskih odnosov s tujino do leta 1980 in samoupravni sporazum o merilih, pogojih, načinih in postopkih za doseg dogovorjenega obsega uvoza blaga in storitev ter odliva deviz za leto 1979 so sprejeli vendar s pripombo, da se zadalži poslovni odbor, da v tekste sporazumov vnese za Železarno bistvene zahteve.

Plan TOZD za leto 1979 je DS sprejel s pogojem, da se TOZD zagotovi zadostna in ustrezna naročila in kvalitetnejši vložek iz TOZD Profilarna. DS zadaljuje poslovni odbor in vodstvo TOZD Profilarna, da proučijo možnosti za nabavo novega oblikovnega orodja za izdelavo profila za vratne podboje.

Delegati s poslanim programom dela prodajnega oddelka niso soglašali, ker ne vsebuje konkretnih nalog in količin pri prodaji podbojev. Zaradi tako splošnega programa dela, DS programa ne more sprejeti.

Pri obravnavi predloga pravilnika o delovnih razmerjih, je kadrovik

razložil pripombe, predloge in stališča, ki so bila podana na sestankih SDS in zbrane pripombe iz celotne Železarne. Na to delegati niso imeli pripomb. Za usklajevanje stališč, pripomb in predlogov je DS imenoval Gregorja Hudriča.

Pravilnik o nadomestilu stroškov za službena potovanja in drugih nadomestil, ki bremenijo materialne stroške in ankes k samoupravnemu sporazumu o izločanju, združevanju in usmerjanju sredstev za stanovanjsko graditev v občini Jesenice za obdobje 1977-1980, sta bila brez pripomb sprejeta.

DS s kategorizacijo delovnih nalog pleskarja ne soglaša in predlaga, da se zbere več podatkov za sorodna opravila in nato ponovno oceni, oziroma analizira. Za spremembo kategorije delovnih nalog in opravi ključavničarja varilca, iz osme v deveto kategorijo se DS strinja. Sprememba kategorije začne veljati s 1. 1. 1979.

DS je potrdil komisijo za inventuro ostalih terjatev in obveznosti.

HK

21. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Na 21. seji odbora za gospodarstvo pri DS TOZD Vratni podboji so obravnavali dosežene poslovne rezultate v mesecu novembru in decembru in oblikovali naslednje zaključke:

Proizvodnja v mesecu novembru je bila dosežena po družbenem planu, ki je znašal 80 ton. Odprema je bila za deset ton pod družbenim planom, zaradi težav s prevozi v prazničnih dnevih. V decembru je bilo kritično stanje z naročili, zato je bila dosežena proizvodnja le 56 ton in odprema 76 ton. Družbeni plan za leto 1978 so dosegli 90,9 %, odpremo pa 86 %. Glavni vzrok, da je proizvodnja za 10 % pod družbenim planom je v pomanjkanju in razdrobljenosti naročil.

Obravnavali so tudi preveliko število reklamacij. Večina reklamacij se nanaša na slabo površinsko zaščito iz leta 1977, poškodbo podbojev med prevozom zaradi slabega pakiranja in nalaganja podbojev na kamione ter netočnega pošiljanja nasadil in tesnilne gume kupcem. Samo dve reklamaciji sta bili zaradi netočnih dimenzij in sta bili neupravičeni, ker so bile napake narejene na strani kupcev.

Člani odbora so bili soglasni, da se v najkrajšem času namesti delovna lakirnice in adjustaže ter da se kaznuje vse delavce, ki malomarno in pomanjkljivo opravljajo delovne naloge in opravila, za katere so zadoženi.

Ob pregledu sklepov 22. in 23. seje odbora za gospodarstvo pri delavskem svetu Železarne in pri pregledu gibanja OD za mesec oktober in november, člani odbora niso imeli pripomb.

Člani odbora so soglašali z gospodarskim načrtom za leto 1979 s pripombo, da se zagotovi zadostna in ustrezna naročila. V primeru, da mesečni družbeni plan ne bo dosežen zaradi pomanjkanja ali razdrobljenosti naročil, mora SEO oziroma ustrezna služba upoštevati to pri stimulaciji oziroma osebnem dohodku.

Na osnovi analize, ki jo je opravil SEO, člani odbora predlagajo, da se zaposli še ena čistilka, ker je površina za čiščenje velika.

HK

17. SEJA ODBORA ZA DELOVNA RAZMERJA

Predsednica odbora za delovna razmerja Karolina Zorko je 26. decembra sklicala sejo odbora in predlagala v razpravo kadrovske problematiko v TOZD Vratni podboji.

Vodja TOZD Srečko Mežnar je poročal o trenutnih rešitvah nekaterih delovnih nalog. Člani odbora so soglašali z naslednjimi predlogi:

– tov. Mitrovičeva, kateri je po zaključnem porodniškem dopustu potekla začasna odločba kot vodji odpreme, lahko prevzame delovne naloge strojnega varilca. Tov. Mitrovičeva, ki je bila na seji prisotna, je opozorila odbor, da ji je zdravnik to delo odsvetoval, vendar je pripravljena opraviti ponovni zdravniški pregled. Odbor je predlagal, da do nadaljnjega opravlja delovne naloge adjusterja, če pa ji bo zdravstveno stanje dovoljevalo, bo lahko v bodoče opravljala delovne naloge strojnega varilca.

– Za Ludvika Šemrla, kateri ima odločbo za delovne naloge varilca podbojev, je odbor sklenil, da se priuči za ročnega varilca.

– Štefan Trplan, kateri ima odločbo za delovne naloge adjusterja, naj se priuči za strojnega varilca. Oba se izstavi začasno odločbo, dokler ne bosta opravila strokovnega izpita.

– za Slavka Dežmana je odbor sprejel sklep, da se mu podaljša odločba do 30. 6. 1979.

Odbor za delovna razmerja je obravnaval tudi prošnjo za izredno plačani dopust Jožetu Pircu, kateri se je udeležil lutkovnega seminarja. Odbor je izredno plačani dopust potrdil, vendar s pripombo, da je amatersko gledališče Tone Čufar prošnjo poslalo prepozno, tako da odbor o tem ni mogel razpravljati predhodno. V bodoče naj se prošnje za izredno plačani dopust pošiljajo prej.

HK

TOZD Valjarna debele pločevine

18. SEJA ODBORA ZA GOSPODARSTVO

Odbor za gospodarstvo TOZD Valjarne debele pločevine je imel 26. decembra 18. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Milan Šulc. Po pregledu sklepov prejšnje seje so ugotovili, da so bili izvršeni, razen enega, ki bo izvršen ob prvi odpremi za EMO-Celje.

Odbor je razpravljala o gospodarskem načrtu TOZD Valjarne debele pločevine za leto 1979 ga sprejel ter ga posredoval delavskemu svetu v razpravo in sprejem z naslednjimi ugotovitvami in sklepi:

– plan proizvodnje za leto 1979 v višini 98.000 ton je izredno visok in ga bo možno doseči le z veliko tehnološko in delovno disciplino vseh delavcev TOZD.

– zaradi povečanja kvalitete programa se je treba prizadevati, da bodo kapacitete termične obdelave čim bolj izkoriščene, obenem pa je treba tisto pločevino za katero kvalitetni predpis dovoljuje, termično obdelati na prvi tako, da se bodo s tem znižale obremenitve ostalih agregatov.

– pri razkladanju vložka iz Smedereva je treba, delo organizirati tako, da bo delo na odpremi in adjusterji potekalo čim manj moteno.

– plan 197 delavcev za leto 1979 je zelo nizek, zato bo treba čim bolj organizirati delo, dopuste pa koristiti po predvidenem planu za leto 1979.

Soglašali so z gospodarskim načrtom Železarne.

Obravnavali so oceno izpolnjevanja plana v decembru.

Sprejeli so družbeni plan in program skupne in gotove proizvodnje za mesec januar, ki znaša 8.040 ton. V zvezi z zaostanki in predobavami je treba v vseh oddelkih TOZD poostri nadzor pri programiranju, odpremi kot pri vmesnih fazah, da bo le-teh čim manj.

Obravnavali so tudi kvalitete reklamacije, katerih število se je v primerjavi z enajstim meseci lanskega leta znižalo od 71 na 37. Ker so se povečale napake v dobavnih listih je odbor zadalžil tehnologa, da problematiko obravnava s prižadetimi.

Sklenili so tudi, da je za prvo tromesečje 1979 treba izdelati pregled ur za manjkajoče. Odbor je zahteval, da se izvoz materialov, ki so vezani na uvoz opreme in naprav do-

sledno izvaja v skladu z dobavnimi roki za prvo tromesečje.

Odbor je vzel na znanje obvestilo TOZD Transport o nastali stojnini ter dopis SVD, da je bila v mesecu oktobru v TOZD ena poškodba.

21. SEJA DELAVSKEGA SVETA

Delavski svet TOZD Valjarna debele pločevine je imel 27. decembra 21. redno sejo, ki jo je vodil predsednik Danijel Črv. Po pregledu sklepov so ugotovili, da so bili sklepi 20. seje izvršeni, razen sklepov, ki so v izvajanju.

Obravnavali so gospodarski načrt TOZD in delovne organizacije Železarne ter ga sprejeli, kakor tudi ugotovitve in sklepe 18. seje odbora za gospodarstvo.

Soglašali so z odgovori tov. Kramarja, ki jih je dal na pripombe samoupravnih delovnih skupin na osnutek pravilnika o delovnih razmerjih. Za usklajevalca so imenovali Ivana Maleja.

Brez pripomb so sprejeli nekatere samoupravne sporazume in predlog pravilnika.

Sklenili so, da je treba takoj pristopiti k izdelavi projektne naloge z naslovom: »Pripravljalna dela za napravo za odbrizg okujine.«

Na predloge sklepov o izvedbi revalorizacije in o obračunih amortizacije OS niso imeli pripomb ter so jih sprejeli kot so bili predloženi.

Ugotovili so, da je bil letni plan vroče valjane pločevine izpolnjen že 21. decembra 1978, plan gotove proizvodnje in odpreme pa 26. decembra, za kar so dali vse priznanje vsem delavcem v TOZD Valjarne debele pločevine in vsem ostalim, ki so kakorkoli pripomogli k temu uspehu. Sklenili so tudi, da se za uspešno izpolnjeni letni plan podeli vsakemu delavcu TOZD bon za malico v višini 20 din, ki ga porabi v kantini.

UPOKOJENCI IN MINULO DELO OB PREHODU V PRETEKLOST

Veliko je vprašanj in odgovorov na to temo. Zakon o združenem delu in sindikalna lista urejata to vprašanje več ali manj okvirno, normativni akti v TOZD ali OZD pa natančneje. Še precej daleč pa je poenotenje postopkov že v občini, kaj šele v republiki. Prav to pa postavlja upokojenece raznih gospodarskih panog v različne položaje, ki jim pa ni vedno osnova v minulem delu.

Čas hiti, razmere in tehnologija se spreminjajo. Hitra rast našega gospodarstva narekuje obilo sprememb v odnosih med delovnimi organizacijami in prilagajanje odnosov znotraj kolektivov, še posebej, ker se nenehno razvijajo tudi družbenoekonomski položaji delavca v združenem delu. Dolgoletno delo v železnici, še predvsem pa dosti prostih popoldnevov vtkanih v delo sindikalne organizacije, katere kolektivni člani smo tudi upokojeni, mi dokazuje, da je ta delavska organizacija v stalnem gibanju kot nosilka mnogih akcij. V zvezi sindikatov ni premora, nasprotno vedno celo primanjkuje časa za urejanje tekočih in vročih zadev, zato se ne čudim, če se o vprašanih upoko-jencev in o njihovih pravicah iz minulega dela le še premalo govori in dela. Ta občutek hudo prizadene male in mlajše kolektive, ki v večini na to sploh ne polagajo nobene pozornosti, niti v akcijah, ki jih o tem vodi občinski svet zveze sindikatov. Prav tem mlajšim kolektivom namenjam daljši uvod, saj menim, da železarja ne berejo samo železarji.

Generacija, ki ji je zgodovina našega malega naroda naprtila najtežje naloge, se umika mladi, zdravi, oboroženi z znanjem jo nasledujejo. Mislim, da ne bo odveč, če si v tem članku dovolim kratek sprehod nazaj, s pogledom na pogoje, v kakršnih se je bila trda in neizprosna bitka za obnovo in razvoj.

Okupacijo in njen konec bi omenil le toliko, da bi mlajši bolje spoznali težavnost in veličino zahtev tega časa, skozi čisto človeške občutke, kakršne smo takrat doživljali. Štiri dolga leta, kakor kdo, smo rušili, razbijali in odstranjevali vse, kar je služilo okupatorju. Rušili smo tudi svoja dotodanja spoznanja, miselnost in navade, ker je bilo še posebno težko.

Nekje, neizmerno daleč, smo gledali nov svet, v katerem naj bi bil človek človeku človek, vsak z enakimi pravicami in dolžnostmi. Zaradi našega pravičnega boja smo bili od okupatorja in domačih izdajalcev in podreptnikov proglašeni za podljudi in bandite. Bili smo preganjani, streljani, trpinčeni z vsemi mukami, ki si jih je izmislila nacistična zver.

Pa se je sesul tisočkrat prekleti kljukasti križ, zelene kolone so zbežale preko naših meja, zaostale ali zadržane pa polagale račune za štiriletno uničevanje naših ljudi in dežele. Svobodnen zrak smo zadihali v razbiti in oropani deželi. Ljudje iz izmučen od vsega prestanega, toda z veliko vero v življenje, v človeka so začeli novo dobo človeštva.

Rešilo nas je lahko samo delo. Jekla ni bilo nikoli dovolj. Železarna je delala neprekinjeno. Več let smo delali vsak mesec eno nedeljo zastoj, udarništvo, smo rekli, za obnovo. Počasi smo se dokopali celo do tople malice. Vsak je dobil porcijo in žlico. Sredi dela so pripeljali velike kangle, v njih pa nekakšno enolončnico z lečo, kašo, fižolom, ješprenom. Kar smo dobili smo s tekotom pojedli. Izbiro seveda ni bilo. Prostih nedelj, predvsem v talilnicah in valjarnah, skoraj 25 let ni bilo. Delavci so v večini radi delali, le nekatere posameznike smo morali prepričati po vseh »linijah«, da je pač treba delati, če si hočemo ustvariti boljšo bodočnost, še predvsem boljšo bodočnost naših otrok. Pri napredovanju na delovnem mestu, se je vsakega posebej prevrvalo z vidika njegovega odnosa do dela.

Ne spominjam se natančno, mislim pa, da smo okrog deset let po vojni še živeli »na karte«. Na karte smo dobili odrejeno količino živil, tekstil pa se je delil na pike. Sem in tja je včasih sindikat »zvrtele« tudi kakšne dodatke v obliki srajc, tekstila, kakšen čisto navaden štedilnik iz črne pločevine, kakršnega sem z velikim ponosom leta 1949 pripeljal domov. Redkeje se nam je posrečilo dobiti radio aparat. To je delil referent za prehrano, ki je delal v okviru sindikalnega odbora v obratu in ki je bil deležen večne kritike, ker nikdar ni mogel razdeliti svojega kontingenta v zadovoljstvo vseh, saj je bilo prosilcev vedno preveč, robe pa premalo. Pri teh dodatnih dobrinah je bil odpisan vsak, če le eno nedeljo ni prišel na delo.

Skoraj dve leti sem iz Javornika do Breznice hodil iz sindikalnega ali partijskega sestanka popoldan peš, pa ne sam! Vlakov je bilo malo, avtobusni prevoz pa smo uvedli šele kasneje. Leta 1947 se mi je posrečilo kupiti staro rabljeno kolo.

Najtežje je bilo tiste nedelje, ko si menjal nočno s popoldansko izmeno. Prost si bil le osem ur. Ob poletni vročini in utrujenosti po sedmih nočnih dneh, je bilo dopoldansko spanje nerealno problem.

Kašarji, kakor so nas Jeseničani imenovali, smo se vozili na delo s kolesi. Pozimi smo se na tej poti

zagrizeno borili z dežjem, vetrom in snegom. Preklinjali smo cestarje, ker so »odrali« takrat še makadamsko cesto s predebelim kamenjem, na katerem si prebil plašč na kolesu, ki se je zelo težko dobil. Neizmerno srečni bi bili, če bi se lahko vozili po asfaltu.

Vse te naše obremenitve so seveda puščale za seboj svoje stranske učinke. Veliko je bilo poškodb ob delu, še več pa boleznih želodca, srca in podobno. Talilnice in valjarne so bile več kot 20 let po vojni tako izkoriščane, da se je štedilo celo na škodo strojev, s časom in denarjem že pri stalnih vzdrževalnih delih, za novitete je bilo še manj časa kot denarja.

Tako je bilo, tako smo živeli v obratu, v železnici. Drugi so podobno doživljali drugje v drugih kolektivih. Tak je bil čas, ki je narekoval pogoje življenja, določal standard v tovarni in doma.

Se veliko let po osvoboditvi so bili pogoji za zaposlovanje žensk težki, še danes precej zaostajamo, vendar se ne da primerjati z leti nazaj. Ne samo, da za ženske ni bilo dela, tudi organiziranega otroškega varstva ni bilo. Šole so širše odprle svoja vrata šele po ozdravljenju največjih vojnih ran. Tako je veliko današnjih upoko-jencev moralo biti zadovoljnih z eno plačo in seveda sedaj z eno pokojnino.

Danes pa naša mlajša generacija, ki živi v čisto drugih pogojih v tovarni in doma, svojemu predhodniku hudo zameri, če po upokojitvi kakšen čas z delom »potegne«. Da bi dosegel vsaj malo tistega kar tisti, ki o njem odločajo, že leta imajo. Kot povsod, so tudi v tem primeru želje in cilji različni, kar pa ni težko ugotoviti. Zadnji ukrep o zaposlovanju upoko-jencev se mi zato zdi krivičen, preveč diši po tistem starem pregovoru: Nehvaležnost je plačilo sveta.

Iz tega kratkega sprehoda v preteklost, prehajam na glavni namen mojega pisanja oziroma na vprašanje: Kje se začne in kje neha pravica iz minulega dela?

Sindikalna lista menim, je precej pripomogla k rešitvi nekaterih osnovnih vprašanj. Opredeljuje dodatke za delovni staž, jubilejne nagrade in odpremnino ob odhodu v pokoj. Vsekakor pa obstaja še vrsta vprašanj, ki niso rešena ali se vsaj ne rešujejo enotno. V pogledu pozornosti do upoko-jencev in njihovega minulega dela lahko omenimo le železnico in jeseniško železarno. Železnica vsem slovenskim upoko-jencem daje polovično vožnjo, kar nikakor ne gre prezreti. Jeseniška železarna, na primer, že nekaj let družtvom upoko-jencev nakazuje za vsakega svojega upoko-jenca 100 din za rekreacijo, kar družtva porabijo za vse člane, ne glede, kje so bili zaposleni. Nekateri drugi kolektivi, oziroma organizacije združene dela občasno povabijo svoje upoko-jence na sprejem, piknik in podobno. Dosti je tudi takih kolektivov, ki so s poslovnim večerom zaključili stike s svojimi upoko-jenci. Ta pozornost je že precej različna v sami železnici. Nekateri osnovne organizacije zveze sindikatov v TOZD vabijo upoko-jence na svoje letne konference ali druga srečanja, druge ne. Pri tem ne moremo mimo svojega nekdanjega obrata — valjarne profilov. Predsednik mi je po-tožil, kako naj vabimo upoko-jence, če jih je precej več kot nas, aktivnih delavcev. Seveda je obrat sam v tem nemočen, vendar menim, da bi v takih primerih morali širše, solidarnostno reševati tako in podobna vprašanja. Kajti tu ostaja še vprašanje upoko-jencev iz obratov, ki so bili ukimjeni. Sploh menim, da bi moralo vprašanje odnosov do upoko-jencev najti svoje mesto v samoupravnih aktivnih sleherne TOZD ali OZD. Res je, da mora biti nosilec akcije sindikat, res pa je tudi, da ostane materialna skrb na TOZD, saj so tudi rezultati dela upoko-jencev ostali v TOZD.

V roke mi je prišel časopis, ki obravnava tuzlanski primer, kjer imajo takole opredeljena ta vprašanja v svojih aktih:

1. Pred odhodom v pokoj kolektiv rešuje stanovanjsko vprašanje delavca, če ni rešeno že prej.
2. Ob odhodu v pokoj se priredi družabni večer z zakusko in podelitvijo priznanj.
3. Od upoko-jitve do pet let kolektiv izplačuje dodatek na pokojnino, odvisno od višine pokojnine, ki se povečuje v odnosu do povečanja OD.
4. Ob jubilejih in drugih priložnostih v kolektivu, se z nagradami in zahvalami ne pozabijo upoko-jeni sodelavci.
5. Vsak upoko-jeni sodelavec dobi izvod glasila kolektiva.

To pozornost izražajo svojim upoko-jenim sodelavcem v vsakem primeru.

Glede na finančno stanje v podjetju, pa svojim upoko-jenim sodelavcem nudijo tudi naslednje:

1. Ob izplačilu regresa za koriščenje letnega dopusta, le-tega po možnosti izplačujejo tudi upoko-jencem.
2. Vsako leto kolektiv pošlje nekaj upoko-jencev brezplačno v svoje počitniške domove.
3. V primeru težjih problemov v družini upoko-jenca, kolektiv izplača enkratno denarno pomoč iz svojega solidarnostnega sklada.
4. Kadar umre upoko-jeni sodelavec, kolektiv izplača pomoč za pogrebne stroške.
5. V vsakem DS TOZD imajo upoko-jenci svojega predstavnika, ki vzdržuje zvezo med kolektivom in upoko-jenci.
6. Vsako leto za razne praznike kolektiv skliče vse svoje upoko-jence na sestanke povezane s kulturnim programom in pogostitvijo. Ob tej priliki se podeljuje tudi denarna pomoč.

Tako imajo urejeno v Tuzli, v tovarni soli. Jeseniški železarji jih v prvih petih točkah dosegamo tja do polovice, drugih šest pa so za nas neznane.

Morda bi bil zanimiv primer, ki nam je precej bližji. Letos so šli predstavniki društva upoko-jencev Ljubljana Šiška na svojo občino z željo, da bi jim pomagala pri organiziranju tedna upoko-jenca. Na občini pa so jih odpravili z besedami: »Ne boste vi organizirali tedna upoko-jenca, to je naša stvar.« Pa so jim omogočili brezplačen ogled filma, ogled gledališke predstave, poslušanje priznanega pevskega zbora. Ob koncu pa so jim priredili še skupen sprejem s pogostitvijo.

Resnici na ljubo naj zapišem, da pa se na Jesenicah še noben predstavnik občine ni udeležil niti predstav ali večerov, ki jih organizirajo upoko-jenci sami. Se teže pa je to, da nanje pozabljajo celo predstavniki družbenopolitičnih organizacij, čeprav smo upoko-jenci na različnih področjih še dosti aktivni.

Verjetno je v tem tudi del odgovora, zakaj vsaj z delno pomočjo za svoje upoko-jence skrbi samo Železarna. Kakor sem že omenil to pomoč družtva upoko-jencev porabijo za vse svoje člane, tudi za upoko-jence tistih TOZD in OZD, ki finančno celo bolje stojijo kot Železarna.

Občinski svet zveze sindikatov je že leta 1977 spodbudil akcijo, ki naj bi v tovrstna prizadevanja zajela vse osnovne organizacije zveze sindikatov, ki pa je povsem zamrla. Resnici na ljubo naj povem, da v vseh kolektivih le ni vse tako črno. Le da se pozornost do upoko-jencev izkazuje le znotraj TOZD in OZD, solidarnostno prek društev upoko-jencev pa to izraža samo Železarna, čeprav so bile vse TOZD in OZD pozvane od občinskega sveta zveze sindikatov, da na enak način prispevajo sredstva.

Zakon o združenem delu, sindikalna lista, kakor tudi pokojninski zakon, splošno urejajo pravice iz minulega dela za vso republiko. V vsaki TOZD in OZD in v vsaki občini pa življenje teče, je in bo različno. Te razlike pa bi morali upoštevati normativni akti vsake TOZD in OZD. Ker pa tega ni, ali vsaj odločno premalo, je temu primeren tudi odnos zaposlenih do upoko-jencev. Da se bo sleherni nekoč znašel med upoko-jenci, z vsemi njihovimi problemi, danes mlokdo razmišlja.

Mislim in upam, da izražam mnenja večine, če že ne vseh naših upoko-jencev, če zapišem:

Ponosni smo na naš mladi rod. Še kako ponosni na naše šole in zato tudi še redno prispevamo zanje. Z mladimi prehaja naš narod iz naroda hlapcev v narod gospodarjev.

Prav tako smo ponosni na naš gospodarski in družbeni napredek, na naše samoupravljanje. Ponosni smo na vse to zato, ker je v vsem tem vtakano naše živo delo, naše življenje.

Ne zdi pa se nam prav, da se to naše delo preveč pozablja. Tu ni vedno, ali samo vprašanje denarja. Večkrat je to bolj vprašanje odnosa.

Vprašanje višine pokojnine železarjev bi kazalo presojati skozi dejansko stanje. Imeli smo slaba leta, potem rekonstrukcijo. Vse to se je bolj ali manj odražalo v osebnih

dohodkih. Novi obrati so dali mladim ljudem boljše delovne pogoje, višji osebni dohodek. Delavec pa, ki je ta leta zbral osnovo za svojo pokojnino, bo namesto, da bi iz tega posojila črpal vsaj obresti, z zmanjšano pokojnino plačeval to solidarnost do smrti. K temu bi lahko dodali še višji prispevek za stanovanjsko izgradnjo, pomembna sredstva za družbeni standard in podobno.

Ko človek takole dela svojo politično inventuro, si na osnovi raznoraznih neupravičenih razlik mora priznati: Veliko smo sedeli, veliko govorili, vendar smo le slabo razdelili te naše pravice in dolžnosti. Namesto, da bi se bližali, se raje oddaljujemo tistemu našemu sicer priljubljenemu gestu: Vsakemu po njegovih prizadevanjih.

Tone Zupan

RAZPIS GRADBENIH POSOJIL ZA LETO 1979

Na osnovi 53. člena pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj v delovni organizaciji železarna Jesenice in v skladu s sklepom odbora za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu železarne Jesenice z dne 26. 6. 1978

RAZPISUJEMO

gradbena posojila za leto 1979 in sicer:

- za gradnjo stanovanjske hiše
- za nakup stanovanja v zasebni lasti
- za rekonstrukcijo obstoječega stanovanja ali stanovanjske hiše pod pogojem, da se s tem poveča pomembna stanovanjska površina za družino, ali se pridobi stanovanje, ali se izboljša stanovanje v skladu s stanovanjskimi standardi.

Gradbeno posojilo so upravičeni prejeti delavci, ki izpolnjujejo tele pogoje:

1. Želijo rešiti svoje stanovanjsko vprašanje na območju občine Jesenice, Radovljica in iz mejnih naselij krajevnih skupnosti drugih občin pod pogojem, da je možen vsakodnevni redni prihod na delo.
2. Da namensko varčujejo za nakup stanovanja ali izgradnjo oziroma rekonstrukcijo stanovanja v osebni lasti, pri tem pa morajo dokazati, da je njihova lastna udeležba najmanj v višini 20 % vrednosti standardnega stanovanja.

Da imajo stanovanjsko hišo zgrajeno do II. faze izgradnje.

Da imajo nabavljen gradbeni material za III. fazo izgradnje stanovanjske hiše.

3. Enako pravico do pridobitve stanovanjskega posojila imajo vsi člani ožje družine, ki združujejo svoje delo za nedoločen čas v delovni organizaciji železarna Jesenice.

Prav tako imajo pravico pridobiti gradbeno posojilo upoko-jenci železarne, člani ožje družine aktivnih delavcev, ki združujejo delo v železnici, pri tem pa morajo dokazati, da s pridobitvijo stanovanja v osebni lasti, z izgradnjo stanovanjske hiše, z rekonstrukcijo stanovanja ali z rekonstrukcijo stanovanjske hiše, rešijo svoje skupno stanovanjsko vprašanje.

4. Da bodo izpraznili družbeno stanovanje v štirih letih od dneva dodelitve gradbenega posojila, v kolikor so nosilci stanovanjske pravice v takem stanovanju.

5. Aktivni delavci in upoko-jenci, ki imajo stanovanjsko pravico v stanovanju, ki je last železarne Jesenice, morajo stanovanje vrniti železarni.

6. Prosilci, ki so v preteklih letih že prejeli posojilo do določene maksimalne vsote, niso upravičeni do novega posojila.

7. Prosilci, ki v preteklih letih niso prejeli posojila do določene maksimalne vsote, lahko prosijo le do tiste vsote, ki je bila določena kot maksimalna za leto, ko jim je bilo posojilo odobreno.

8. Višino gradbenega posojila za leto 1979 bo določil delavski svet železarne Jesenice.

9. Najdaljši rok vračanja gradbenega posojila je 25 let; rok vračanja odobrenega posojila je odvisen od višine posojila.

10. Prvi obrok gradbenega posojila zapade v plačilo po treh letih od dneva, ko je bilo posojilo odobreno. Nadaljni obroki se odplačujejo v mesečnih obrokih, kot je določeno s posojilno pogodbo.

11. S posojilno pogodbo se posojilojemalec obveže, da bo v primeru prekinitve združevanja dela v delovni organizaciji železarne Jesenice vrnil posojilo, dogovorjene obresti in vse stroške z enkratnim vplačilom.

12. Prosilci, ki jim bo odobreno gradbeno posojilo in so nosilci stanovanjske pravice v družbenem stanovanju, last železarne Jesenice, bodo morali tako stanovanje izprazniti do roka, ki bo naveden v pogodbi.

V primeru, da stanovanje ne bo izpraznilo do roka, bo moral nosilec stanovanjske pravice plačevati pogodbeno kazen do izpraznitve stanovanja. Višina pogodbene kazni znaša 800,00 din na mesec, kar je določeno v 63. členu pravilnika o urejanju stanovanjskih vprašanj v DO železarna Jesenice.

Prosilci morajo predložiti naslednjo dokumentacijo:

- Izpolnjen obrazec s točnimi podatki (obrazec dobite na kadrovskem sektorju, oddelek za družbeni standard, soba št. 11.).
- Gradbeno dovoljenje.
- Odločbo o odobreni lokaciji.
- Potrjeni gradbeni načrt s predračunom.
- Seznam materiala in del, ki jih namerava prosilec nabaviti oz. graditi z odobrenim posojilom.
- Zemljiško knjižni izpis (prosilci ga dobijo na oddelku zemljiške knjige pristojnega sodišča; izpisek ne sme biti starejši od 6 mesecev).

Prijave prosilcev, ki ne bodo vsebovale zahtevanih podatkov in navedenih dokumentov, ne bodo obravnavane. Prosilci morajo oddati prijavo in dokumente do vključno 15. 2. 1979 na kadrovskem sektorju, oddelek za družbeni standard soba št. 11.

Opravičene posameznike gradnji in adaptacij bo ugotavljala posebna strokovna komisija na terenu.

Na osnovi vlog, poročila strokovne službe in poročila komisije bo odbor za stanovanjska vprašanja pri delavskem svetu železarne Jesenice razpravljal in odobril posameznim prosilcem primerno višino posojila v okviru postavljene maksimalne možne višine gradbenega posojila.

Sklepi o odobreni višini posojila, ki ga bodo dobili posamezni prosilci, bodo objavljeni v tedniku Železar.

KADROVSKI SEKTOR
Oddelek za družbeni standard

PLAN DELOVNIH, PROSTIH IN PLAČANIH DNI V LETU 1979

Mesec	Koled. dnevi	Prazniki	Ne-delje	Sobote	D	Dnevi del.	Plač. ure	Sobote proste (datum)	delov. um)
Januar	31	2	4	4	—	21	23	184	6. 13., 20., 27.
Februar	28	—	4	2	2	22	22	176	10. 24.
Marec	31	—	4	4	1	23	23	184	10. 17., 24., 31.
April	30	1	5	2	2	22	23	184	21. 28.
Maj	31	2	4	4	—	21 (+1)	23	184	5. 12., 19., 26.
Junij	30	—	4	3	2	23	23	184	9. 16., 23.
Julij	31	1 (+N)	5	3	1	22	23	184	7. 21. 28.
Avgust	31	—	4	4	—	23	23	184	4. 11. 18. 25.
September	30	—	4	4	3	23	23	184	8. 22.
Oktober	31	—	4	4	—	23	23	184	6. 13. 20. 27.
November	30	3	4	3	1	20	23	184	10. 17. 24.
December	31	—	5	3	2	23	23	184	1. 22. 29.
Skupaj	365	9	52	38	14	266 (+1)	275	2200	

1. fond 42-urnega del. časa = (KD - N) . 7 = (365 - 52) . 7 = 2191 ur

2. fond del. časa in nadom. = DD . 8 = 266 . 8 = 2128 ur
za praznike = DP . 8 = 9 . 8 = 72 ur
2200 ur
+ 9 ur

3. Nadomestila za praznike so obračunana po 8 ur namesto po 7 ur, zato znaša fond časa + 9 ur (v skladu s tolačenjem sekr. za delo).

NOVICE IZ SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

VZDRŽEVANJE

V četrtek, 14. decembra, je bila 12. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Seje se je udeležil tudi vodja TOZD Franc Brelj.

Predsednik osnovne organizacije sindikata Franci Pogačnik je na dnevni red seje uvrstil tudi obravnavo pravilnika o delovnih razmerjih. Pravilnik je obrazložil vodja TOZD in med drugim povedal, da je bil obravnavan na sestankih vseh samoupravnih delovnih skupin na katerih so prispevali svoje pripombe.

Franci Pogačnik je v razpravi dodal, da je pravilnik o delovnih razmerjih akt, ki vsebuje pravice in dolžnosti vseh delavcev v TOZD. Povedal je še, da ima precej delavcev pripombe zaradi 12-urnega, nadurnega dela, kar je pač znano, da ob večjih popravilih vzdrževalci opravijo več ur, kar tako narekuje proizvodnja in remonte izvajajo ob prostih dneh in praznikih.

Na seji je bilo postavljeno vprašanje, kaj naj razumemo pod »pravica do varstva med nočnim delom«? Vzdrževalci v jeklarni se vprašujejo, kdo da bo odločil, če je bilo poizkusno delo uspešno. Sprejeli so stališča, da:

- Delo preko polnega delovnega časa naj traja kolikor je potrebno, vendar ne več kot 16 ur in naj se to delo smatra kot posebni delovni pogoji.

- Plan dopustov naj bo objavljen do konca januarja. Vzdrževalci pripomnijo, da naj bodo do takrat

znani tudi roki za razporeditev delavcev, ki bodo letovali v počitniških domovih.

Glede na to, da so imele pripombe k pravilniku o delovnih razmerjih vse samoupravne delovne skupine, izvršni odbor predlaga delavskemu svetu v TOZD, da jih podrobno obravnavajo.

V nadaljevanju seje so bili člani izvršnega odbora informirani o nedavnih problemskih konferenci o zaposlovanju žensk v jeseniški občini.

Iz informacije je razvidno, da bodo v zvezi s tem vse TOZD popisale mesta, ki ustrezajo zaposlitvi žensk. Izvršni odbor meni, da glede na pogoje dela v TOZD Vzdrževanje ne bi mogli zaposliti večje števila žena. Menijo tudi, da omenjeni problem ni le v pristojnosti TOZD, ampak celotne delovne organizacije in občine.

Spregovorili so še o delu delegacij in ugotovili, da njihova delegacija, ki delegira delegate v zbor združenega dela, deluje v redu in glede sejin niso imeli težav.

Obravnavali so še vprašanje družbene prehrane. Izvršni odbor ugotavlja da prehrana ni v redu in delavci niso zadovoljni s kvaliteto in z izbiro hrane. Neustrezni so tudi prostori za razdeljevanje hrane. Ker je prehrana organizirana na ravni delovne organizacije, menijo, da je za obravnavo teh vprašanj pristojna konferenca osnovnih organizacij Železarne.

Dvomesečnega političnega tečaja na Bledu se iz TOZD Vzdrževanje ni udeležil nihče, ker so bili o tečaju prepozno obveščeni. Menijo tudi, da je izobraževanje članov delegacij SIS vprašljivo, ker za to delavci v prostem času niso zainteresirani.

Ob sklepu seje so delavcem, ki so zaradi bolezni dalj časa odsotni z dela, dodelili denarno pomoč.

njevanje nalog, ki so bistveno vplivali na proizvodnjo električnih peči. V letu 1976 so bile pri proizvodnji elektro jekla močno povečane zahteve za izdelavo kvalitetnih jekel ter za izpolnjevanje letnega programa naročil. Tu je bila posledica da ob danih pogojih ni bilo več možno delati po starem in pospeševati količino proizvodnje. Izdelava kvalitetnih jekel na osnovi dnevnih programov zahteva mnogo več prizadevanj in naporov kot v prejšnjem načinu dela. Včasih je bilo predvsem pomembno število izdelanih sarž. Da bo oddelek električnih peči kos novim zahtevam, bo treba marsikaj izboljšati in poiskati novo zadrževalno obzidavo peči in zagotoviti vedno potrebne ponvice. V zvezi s tem bo treba urediti ponovno gospodarstvo, okrepiti 80 t žerjav ter zagotoviti rezervo za 50 t nakladalni žerjav ter uvesti še druge tehnične izboljšave.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik OO sindikata Martin Sovič, ki meni, da so za zmanjšanje proizvodnje v oddelku elektro jeklarna tudi subjektivni vzroki in sicer v neprizadevanosti strokovnega kadra in tudi delavcev. Tudi vzdrževanje naprav ni zadovoljivo. Včasih je bilo vzdrževanje bolj urejeno ko so imeli v jeklarni lastne vzdrževalce. Takrat so imeli pripravljene rezervne dele, medtem ko v sedanjem obdobju ob okvarah vzdrževalci večkrat šele ugotavljajo, da rezervnih delov ni in je popravilo zato podaljšano. Ugotavlja tudi, da delavci v oddelku elektro jeklarna za opravljeno delo niso pravilno nagajeni za trud, ki ga vlagajo pri novem kvalitetnem programu (EKC jekla in visoko legirana jekla).

Tov. Panič je povedal, da se je s tem ko je začela obratovati nova hladna valjarna na Beli, delo pri električnih pečeh bistveno spremenilo. Izplen proizvodnje na električnih pečeh je slabši.

Tudi on meni, da nihče v Železarni ne upošteva kvalitetnega premika in da je zato treba vložiti več dela, za kar pa niso ustrezno stimulirani. Na osnovi razprave so sprejeli tri sklepe. Z zastavljeno proizvodnjo je treba nadaljevati, kar predvsem velja za izdelavo visoko kvalitetnih jekel tako, da bi dosegli s tehničnimi napravami, predvsem z vakuumsko napravo večjo proizvodnjo ter ob prisotnosti strokovnega kadra in z ustrezno stimulacijo zaposlenih v oddelku elektro jeklarna, tudi višjo produktivnost. Vodja proizvodnje naj enkrat v mesecu organizira konferenco delovodij. Izvršni odbor osnovne organizacije tudi meni, da bi bilo bolje, če bi vzdrževalci spadali k TOZD Jeklarna.

V naslednji točki dnevnega reda je bila v razpravi analiza predpisanih samoupravnih aktov v TOZD Jeklarna. Vodja TOZD je povedal, da so bili vsi samoupravni akti v TOZD Jeklarna obravnavani in sprejeti na sestankih vseh samoupravnih delovnih skupin samoupravnih organov.

Kratko informacijo o prenosu finančnih sredstev za izlete v letu 1979 je posredoval predsednik Martin Sovič. Sredstva za izlete tistih SDS, ki v letu 1978 niso izvedle izletov, bodo prenešena v višini 200 din na člana v leto 1979. Člani izvršnega odbora so se s predlogom strinjali.

Izvršni odbor je obravnaval prošnje za dodelitev denarne pomoči šestnajstim sodelavcem in jih ugodno rešil.

Ob sklepu seje je bilo izvršnemu odboru posredovanih še nekaj informacij.

ENERGETIKA

V ponedeljek, 25. decembra, je bila 11. redna seja izvršnega odbora

SOUR
• prvi partizani
• Titovo Ljuzice
• povodom
• proslave
• 50. godišnjice
• rada dodeljuje
• PLAKETU i

POVELJU

ŽELEZARNI
„JESENICE“
JESENICE

Za višegodišnju uspešno saradnju sa našom
organizacijom udruženog rada
22. novembar 1978.

Direktor
Dipl. ing. RADOŠ STOJČIĆ

Predsednik odbora
Dipl. ing. DURO NIKOVIĆ

JAPONSKA

Japonska železarska družba Nippon Kokan je izvedla v svojem raziskovalnem inštitutu obsežne raziskave katerih namen je bil izdelati nizko legirano jeklo, ki bi bilo čim bolj odporno proti korozijskemu vplivu morske vode in zato primerno za gradnjo mostov, ladij, cevovodov in podobno. Za gradnjo teh objektov, katerih življenjska doba je predvidena 50 ali celo 100 let, nudi ta družba dve vrsti nizko legiranih jekel. Prvo jeklo je legirano s fosforjem, bakrom in kromom in je dva do trikrat bolj odporno proti slani vodi v coni brizganja, medtem ko daje pod morsko gladino 1,7 do dvakrat bolj rezultate kot nelegirana jekla. Tudi njegova varljivost je takšna kot pri ostalih jeklih. Dobre mehanske lastnosti in zadovoljiva varljivost ima druga vrsta jekla legirana za uporabo pod morsko gladino.

ZVEZNA REPUBLIKA NEMCIJA

V zahodnonemškem mestu Emden ob obali Severnega morja gradijo prvo napravo za proizvodnjo železove gobe po Midrex postopku na svetu, ki ne bo obratovala v sklopu jeklarne. Glede na surovinsko bazo ima zelo ugoden zemljepisni položaj, saj bo koristila zemeljski plin iz nahajališč v Severnem morju in železovo rudo oziroma pelete iz švedskih rudnikov. Letna proizvodna zmogljivost bo 880.000 ton in bo pričela obratovati leta 1980. Ker bo dobavljala železovo gobo železarnam v Evropi in tudi v prekomorskih deželah, bo obratovala v njenem sklopu tudi posebna naprava, ki bo z določenim postopkom preprečila ponovno oksidacijo peletov med prekladanjem in transportom.

JEKLARNA

V sredo, 20. decembra, je bila 12. redna seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata. Razen članov izvršnega odbora sta bila na seji prisotna tudi Alojz Kalan, vodja TOZD Jeklarna in vodja proizvodnje Karel Ravnik.

Dnevni red 12. redne seje je bil dokaj obširen. Ob pregledu sklepov sprejetih na 11. seji so ugotovili, da so bili v celoti izpolnjeni.

Daljši čas se je zadrževali pri delu delegacij in delegatov za zbor združenega dela in za samoupravne interesne skupnosti. Poročilo o tej problematiki je navzočim posredoval predsednik osnovne organizacije sindikata Martin Sovič. Povedal je, da je delo delegacij SIS ter delegacije za zbor združenega dela v povprečju zadovoljivo, so pa posamezne delegacije, ki se ne sestajajo redno pred sklicem konference delegacij na ravni delovne organizacije Železarne. Predsednik je pohvalil dobro in vestno delo delegacij SIS za kulturo, za zdravstvo za poslovanje in prav tako tudi delegacije za zbor združenega dela. Iz analize je razvidno, da je na ravni Železarne gradivo preobširno. Gradivo prejemajo vodje delegacij, roki za sklicevanje vseh sej delegacij v TOZD so prekratki. Gradivo je večkrat preveč strokovno pripravljeno tako, da ga ne razumejo niti vodje delegacij.

Na osnovi dokaj živahne razprave so sprejeli sklep o sestanku vseh vodij in namestnikov delegacij SIS. Na sestanek bodo vabljene še vodje TOZD, predsednik izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata in predsednik delavskega sveta.

V tretji točki dnevnega reda so poslušali poročilo tovariša Ravnika, vodja proizvodnje v TOZD Jeklarna. Govoril je o vzrokih za neizpol-

osnovne organizacije sindikata. Sklepi sprejeti na 10. seji so bili izpolnjeni.

Referent za socialna vprašanja tov. Čermenski, je izvršnemu odboru posredoval imena članov kolektiva, ki so prejeli denarno pomoč zaradi daljše odsotnosti z dela, med boleznijo.

V razpravi je sodeloval referent za mladino tov. Lešnjak in kritično spregovoril o tej problematiki. Mladih je sicer dovolj, toda ugotavlja premajhno njihovo zainteresiranost za delovanje na političnem, kulturnem in samoupravnem področju. Največja je tudi fluktuacija pri mladih delavcih. Tov. Lešnjak je še povedal, da se je eden izmed članov kolektiva udeležil kongresa ZSMS v Gorici, poleg tega pa pripravljajo tudi akcijo »očistimo svoje okolje«. Akcijo podpira tudi sindikalna organizacija. Dogovorili so se, da bo vabila za udeležbo na sejah izvršnega odbora prejemal tudi predsednik mladinske organizacije Ibrahim Smajić.

Ker večina zaposlenih v TOZD Energetika dela v treh izmenah po sistemu 4+1, nimajo mest na katerih bi lahko še zaposlili ženske. Za 7 sodelavk zaposlenih v triizmenem obratovanju pa izvršni odbor predlaga in priporoča, da z delom nadaljujejo tudi v prihodnje zaradi potreb, ki jih narekuje normalno obratovanje.

V predzadnji točki dnevnega reda so obravnavali dve prošnji sodelavcev za dodelitev denarne pomoči in jih ugodno rešili.

V zadnji točki dnevnega reda so rešili nekaj tekočih zadev in spregovorili o pripravah za izvedbo delovne konference, ki bo predvidoma v drugi polovici januarja. Poleg čla-

nov odbora bosta iz vsake samoupravne delovne skupine navzoča na konferenci po dva delegata. Imena delegatov naj vodje SDS sporočijo tajniku osnovne organizacije sindikata do 15. januarja.

Predsedniku delavskega sveta TOZD Energetika so naročili, da prek pristojnih organov uredi vse potrebno glede dela komisije za prekatgorizacijo (delovna mesta v pritožbenem postopku), ter vodjo TOZD Energetika glede sestave kataloga delovnih nalog in opravil.

VRATNI PODBOJI

18. seja izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata je bila v četrtek, 28. decembra.

Na osnovi razprave so ugotovili, da v TOZD Vratni podboji nimajo socialno ogroženih delavcev.

Občinski sindikalni svet predlaga enotna merila za podeljevanje jubilejnih nagrad, izvršni odbor pa se strinja z vsebino dopisa.

Ob razpravi problematike družbene prehrane so omenili, da njihova TOZD ni v celoti oskrbljena s prehrano delavcev med delom. V čim krajšem možnem času naj bi ta problem rešili na ravni delovne organizacije Železarne.

Precej pozornosti so namenili delegatskemu sistemu. Ugotovili so, da je glede števila zaposlenih delavcev TOZD Vratni podboji najmanjša v Železarni. Kljub temu nimajo problemov glede delegiranja delegatov v samoupravne organe. Problem je samo v tem, da večina delegatov sodeluje v različnih delegacijah SIS ter organih samoupravljanja in da veliko prostega časa namenijo proučevanju gradiva in navzočnosti na sestankih.

TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI FELJTON – TEHNIČNI

NAJTEŽJE PLOŠČE DEBELE PLOČEVINE NA SVETU

Pred nekaj leti so v eni izmed železarn japonske železarske družbe Nippon Kokan, proizvajali najširše in najtežje plošče debele pločevine na svetu. Široke so bile 5,3 m in vsaka je tehtala 32 ton, uporabljali pa so jih za gradnjo ladij in mostov.

Letos so v isti železarni te železarske družbe dosegli na tem področju nov rekord. Proizvajajo plošče debele pločevine enake širine vendar precej bolj debele – do 350 mm – in težke do 95 ton. Te plošče so brez dvoma najdebelejše in najtežje kar so jih kdajkoli ponudili tržišču. Posebno primerne so za dele jedrskih elektrarn, izgradnjo kotlov za velike pritisk in podobne težke konstrukcije.

Pri uporabi za razne konstrukcijske namene imajo takšne plošče debele pločevine določene ekonomske in tehnične prednosti. Njihova izredna širina zniža število potrebnih zvarov in s tem tudi ur, potrebnih za varjenje. Razen tega omogoča izdelavo največjih in najtežjih podolžnih plošč za razne naprave ali pa jih je mogoče uporabiti v enem kosu za zgornji in spodnji del težkih reaktorov kotlov v kemični industriji.

Te velike in težke plošče izvajajo iz kovanih slabov težkih 110 ton. Slabe prekujejo na 6000 ton hidravlični stiskalnici iz jekla, ki ga proizvajajo v kisikovih konvertorjih. Konstrukcija kokil, v katere vlivajo v jeklarni brame je takšna, da je izcej v odlivnih bramah čim manj. Pred odlitjem v kokile raztaljeno jeklo dvakrat vakuumirajo.

Takšna tehnologija proizvodnje pogojuje, da so izvaljene plošče homogene, vsebujejo zelo malo nečistoč ter nimajo drugih notranjih napak. Vrsta jekla, ki ga izvajajo v te težke plošče je lahko ogljikovo ali pa tudi nizko legirano.

Takšna tehnologija proizvodnje pogojuje, da so izvaljene plošče homogene, vsebujejo zelo malo nečistoč ter nimajo drugih notranjih napak. Vrsta jekla, ki ga izvajajo v te težke plošče je lahko ogljikovo ali pa tudi nizko legirano.

SVETOVNA PROIZVODNJA SUROVEGA JEKLA V LETU 2000

Osnovne tri značilnosti, ki bodo verjetno leta 2000 vplivale na svetovno proizvodnjo surovega jekla bodo:

1. Svetovna poraba električne energije se bo v letu 2000 povečala v primerjavi z današnjo, za dva do trikrat. Zato bo treba zgraditi ustrezno število elektrarn, odpreti nove in povečati proizvodnjo v obstoječih premovalnikih.

2. Izkoriščanje energetskih virov in surovin z dna oceanov se bo takrat že močno povečalo.

3. Zelo bo treba povečati tudi proizvodnjo hrane in zagotoviti potrebne količine pitne vode za vedno večje število prebivalcev na našem planetu.

Vse ocene najvidnejših strokovnjakov predvidevajo v letu 2000 podvojitev sedanje porabe in proizvodnje jekla. To ustreza povprečni letni rasti okoli 3,5% in to v industrijsko razvitih državah 2,4 do 3,0% in v nerazvitih do 8%. Za ZDA predvidevajo v prihodnjih dveh desetletjih stalno rast za 2,4% in za LR Kitajsko, da bo povečala v tem obdobju svojo proizvodnjo surovega jekla iz 25 milijonov ton v letu 1977, na 125 milijonov ton v letu 2000. To ustreza povprečni letni rasti za 8%. Obe državi sta tipična primera danes visoko razvite in nerazvite dežele.

Iz spodnje razpredelnice je razvidno povečanje proizvodnje surovega jekla v odstotkih v letih 1980 do 2000 za razvite države zahodnega sveta, za socialistične evropske države in nerazvite države, vključno z LR Kitajsko in LR Korejo v odstotkih ter za svet v milijonih ton.

	1980	1985	1990	2000
Razvite države	60	56	52	50
Socialistične države	28	28	27	26
Nerazvite države	12	16	21	24
Svet	802	1015	1237	1518

Pri tem predvidevanju je pomembno to, da računajo na tako veliko povečanje proizvodnje železarske industrije v svetu v zelo kratkem času. Današnje svetovne proizvodne zmogljivosti za surovo jeklo v višini 700 do 800 milijonov ton, so bile zgrajene v približno 120 letih. Predvidevanja do leta 2000 kažejo, da bodo približno enake proizvodne zmogljivosti dosežene samo v 20 letih in je pri tem upoštevana tudi modernizacija ter obnove zastarelih proizvodnih agregatov.

O REVALORIZACIJI PARTICIPACIJE ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO

Na šesti redni seji obeh zborov skupščine občinske zdravstvene skupnosti Jesenice, smo poleg drugega obravnavali revalorizacijo participacije za zdravstveno varstvo v letu 1979. Že s sprejetjem samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva je bilo dogovorjeno glede osebnih prispevkov delovnih ljudi in drugih občanov k stroškom za zdravstveno varstvo, da se leti usklajujejo z gibanji stroškov zdravstvenega varstva, seveda skladno s povečanjem osebnih dohodkov.

Po podatkih zavoda za statistiko SRS so bile v novembru 1978, v odnosu na december 1977, cene življenjskih potrebščin za 16,3 % višje, cene na drobno skupaj pa za 16,7 %, od tega cene storitev za 18,6 %. Osebnih dohodki za pogojno nekvalificiranega delavca so bili po podatkih služb družbenega knjigovodstva, centrala Ljubljana, v SR Sloveniji v oktobru 1978 v odnosu na december 1977 višji za 24 %. Za enak odstotek se bo predvidoma dvignila tudi realizacija sredstev za neposredno zdravstveno varstvo.

Na osnovi teh podatkov in glede povečanja življenjskih stroškov in cen v mesecu decembru 1978, bi se

prispevki uporabnikov zdravstvene varstva lahko povečali za 20 %. Predlog je, da bi se tako izračunane vsote zaokroževale na 5 dinarjev. Na osnovi razprave v delegacijah, kakor tudi na sami skupščini, pa je bil sprejet predlog, da se vsota ne zaokrožuje, ker bi pri tem zaokroževanju v nekaterih primerih povečanje doseglo tudi več kot 30 %, to pa po mišljenju delegatov ni sprejemljivo. Revalorizirana participacija naj bi veljala od 1. marca 1979.

Lista prispevkov uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva (člen 73 samoupravnega sporazuma):

	Povečano	Staro
1. Prvi pregled v splošnih in specialističnih ambulantah ter dispanzerjih v primerih posameznih zdravljenj	24,00	20,00
2. Za prvi obisk zdravnika na domu	72,00	60,00
3. Za zobozdravstvene storitve:		
— za prvi in konzularni pregled pri stomatologu	24,00	20,00
— za vsako zalivko	24,00	20,00
— za vsako polno kovinsko prevleko	180,00	150,00
— za vse ostale prevleke	216,00	180,00
— za inlay nazidek	120,00	100,00
— za vsako krono	240,00	200,00
— za vsak člen v mostovni konstrukciji	120,00	100,00
— za vsako nadomestilo fasete, cementiranje stare prevleke, demontažo prevleke ali krone, oddelitev vmesnega člena ali gredi	42,00	35,00
— za začasno prevleko ali člen v začasnem mostičku	54,00	45,00
— za gred, opornico ali jahač	144,00	120,00
— za vsako totalno prevleko	372,00	310,00
— za vsako totalno prevleko po Meistu	540,00	450,00
— za vsako parcialno protezo	480,00	400,00
— za vsako začasno protezo	360,00	300,00
— za vsako bazo kovinske proteze	420,00	350,00
— za smerni ortodonski aparat pri uporabnikih starejših od 18 let	240,00	200,00
— za vsak fiksni ortodonski aparat pri uporabnikih starejših od 18 let	-456,00	380,00
— za vsako reparaturo, prilagoditev stare proteze ali reokluzijo	60,00	50,00
4. Za vsak rentgenski posnetek v ambulantah, dispanzerjih, tudi zob (vendar največ za 6 posnetkov 36,00)	6,00	5,00
5. Za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu ali rentgenologu z napotnico zdravnika ali brez nje, če ta ni predpisana	60,00	50,00
6. Za medicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih in inštitutih ter naravnih zdraviliščih pri neprekinjeni oskrbi največ za 15 dni, pri večkratni oskrbi pa največ za 30 dni v koledarskem letu — dnevno	36,00	30,00
7. Za prvi prevoz z reševalnimi vozili in posebnimi vozili, ki ga odredi ali potrdi zdravnik	60,00	50,00
8. Za zdravlilo, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarni	18,00	15,00
9. Za kontracepcijska sredstva:		
— za kontracepcijske tablete (oralna sredstva)	18,00	15,00
— za druga kontracepcijska sredstva	120,00	100,00
10. Za proteze, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzije in prosto stoječ trapez	180,00	150,00
11. Za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo in navleke za krn po amputaciji	180,00	150,00
12. Za ortopedske čevlje	360,00	300,00
13. Za kilni pas	180,00	150,00
14. Za bergle (samo za posojilo)	36,00	30,00
15. Za očala	48,00	40,00
16. Za kontaktna stekla, kadar so nujno potrebna uporabnikom za opravljanje poklica	108,00	90,00
17. Za očesno protezo	120,00	100,00
18. Za lasuljo zaradi trajno izražene plešavosti travmatičnega izvora	108,00	90,00
19. Za ojačevalni slušni aparat, kadar je nujno potreben uporabnikom za opravljanje poklicnega dela	180,00	150,00
20. Za aparat za omogočanje glasnega govora	240,00	200,00
21. Za vsako ponovno umetno prekinitev nosečnosti, kadar ni medicinsko indicirana	300,00	250,00

V smislu te liste se razume pod pojmom:

1. »Dom« bolnikova nastanitev v kraju njegovega stalnega ali začasnega prebivališča, ali tudi dijaški dom in študentski dom ter socialni zavod.

2. »Bolnišnica« splošne bolnišnice, specialne bolnišnice in klinične bolnišnice.

3. »Specialni zavod« zavod za rehabilitacijo, zavod za slušno in govorno prizadete osebe in podobno.

4. »Pregled v zvezi s posameznim primerom zdravljenja« je prvi pregled v obdobju 30 dni, zaradi diagnoze, razen kadar je uporabnik naročen na ponovni pregled v roku daljšem od 30 dni.

Povečanje osebnega prispevka za varovanja k stroškom zdravljenja je v skladu s sprejetim samoupravnim sporazumom o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva ter tudi dejstvu, da mora biti skrb za lastno zdravje skrb tudi posameznika, ne samo družbe. Seveda, da pa posamezniki ne bi bili zaradi tega osebnega prispevka preveč ogroženi, obstajajo kategorije občanov, ki so v celoti ali delno oproščene plačevanja osebnega prispevka. Ravno tako so pooblaščenec občinske zdravstvene skupnosti, da rešujejo posamezne primere in lahko ogrožene oprostitjo plačevanja prispevka.

V letu 1979 bomo morali tudi poiskati najbolj odgovorno obliko plačevanja tega prispevka v delovnih

organizacijah zdravstvenega varstva, čeprav nam sedanja oblika ni delala posebnih težav.

Stane Torkar

NOVICE IZ TOVARNIŠKIH GLASIL

INFORMATIVNI

GLASILO RAVENSKIH ŽELEZARJEV

KONSTITUIRANJE NOVIH SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V železarni Ravne so že v oktobru izvolili nove samoupravne organe. Na sestanku delavskih svetov TOZD in delovnih skupnosti so izvolili predsednike delavskih svetov ter njihove namestnike, poleg teh dveh pa še kolektivne izvršilne organe delavskega sveta, to je komisijo za kadre

in splošne zadeve in komisijo za gospodarjenje. Tudi na sestankih komisij samoupravne delavske kontrole so izvolili njihove predsednike.

V 23. številki informativnega Fužinarja pa je objavljen poimenski seznam članov v delavskih svetih v TOZD in delovnih skupnostih.

IZPITI SAMOUPRAVLJALSKE ZAVESTI

Pod tem naslovom v rubriki mnenja delavcev objavlja Fužinar odgovore štirih delavcev na vprašanja o samoupravljaljski zavesti. Odgovori na zastavljena vprašanja so dokaj obširni, zato iz slehernega odgovora povzemamo le glavne značilnosti.

Tako Ivan Vušnik iz TOZD ETS pravi, da je praksa najlepši odsev tistega, kar govorimo, da bi bilo dobro storiti. Meni, da se ob sprejemanju odločitev včasih premalo zavedamo odgovornosti. Ob tem podarja, da smo do ljudi, ki sestavljajo sporazume, dogovore in sklepe, kar preveč zaupljivi in lahkomišelnji. Zdi se nam nepotrebno poglabljati v stvari, ki so jih napravili strokovnjaki, s tem pa so dane možnosti za nedodelane stvari. V nadaljevanju odgovora na zastavljeno vprašanje Ivan Vušnik našteva konkretne primere, ki se nanašajo na samoupravni sporazum o delitvi stanovanj ter na področje delitve in pridobivanja osebnih dohodkov, kjer je še veliko nedogranjenega.

Zanimiv je tudi odgovor Adija Zih iz TOZD stroji in deli. Pravi, da je samoupravljaljska zavest pri nas še na zelo nizki stopnji. Zato niso krivi vsi delavci, ampak razne službe, ki so odgovorne za to, da bi prilegle delavce k različnemu samoupravljanju in bi znale ustvarjati pravo vzdušje.

Dogaja se, da nam ni čisto jasno, kaj sprejemamo, sprejemamo pa vendarle. Kasneje pride do nepotrebnih konfliktov in se situacija zaostri. Delavce jezi, ker ni objektivne razlage, saj bi radi vedeli za vse dobre in slabe strani, kadar se je treba o čem odločiti. Vrh tega so razlage nerazumljive, želijo pa preprostih besed, da bodo razumljive tudi manj izobraženemu delavcu, ne pa da jih krmijo s številkami in tabelami. Nadalje pravi tov. Zih, da boli, ko človek vidi v špeditiji stališča, seveda neprodane, pravijo pa, da plan ni dosežen ali da so ga komaj dosegli. To bi morali urejati s prodajno službo, in če v prodaji dobro delajo, naj jih ustrezno nagradijo, kajti OD, tako pravi tov. Zih, je od tega dela odvisen. Nadalje meni, da lahko težko delajo, plače pa bodo slabe, če ne bo nobeden prodajal njihovih proizvodov. Ko odgovarja na zastavljeno vprašanje, tudi pravi, da smo glede OD veliki egoisti. Včasih, ko kak mesec dobiš višjo plačo, je kar nerodno pokazati svojemu sode-

lavcu pri sosednjem stroju, ker ne bo vprašal, zakaj ima on manj, ampak zakaj imaš ti več.

Izbrali smo tudi povzetek odgovora Jožeta Grudna iz DS KSZ. Le-ta pravi, da bi se morala samoupravljaljska zavest pokazati že v fazi pripravljanja samoupravnih odločitev, torej prej kot jih sprejemajo. Samoupravljaljska zavest naj bi se kazala v sodelovanju in predlaganju najustrežnejših ukrepov in rešitev. Je že kar navada, da gre mnogo stvari mimo in se ob tem obnašamo predvsem neprizadeto. Če pa se že vključujemo v razpravo, pravi tov. Gruden, to ni navadno naša notranja želja in potreba. Pogosto potem izkazujejo to v obliki nezadovoljstva ali z ignoriranjem odločitev, ki smo jih sami sprejeli. Vzrokov je več, osnovni pa še vedno neosveščenost, pomanjkljivo znanje in morda še vedno nezadovoljivo informiranje. Delavcu največkrat ni na razumljiv način predložena problematika, niti pomen aktov, ki jih sprejema.

Povsem pravilna je ugotovitev, da se navadno aktiviramo šele potem, ko ugotovimo napake, ki pa jih je precej, vendar pa tako pridobljenih izkušenj ne znamo na ustrezen način uporabiti. Znanje so posledice takšnega obnašanja. Svoje vloge niso opravičile delovne skupine, šepajo delegatski odnosi in delavci v glavnem za svojo funkcijo niso usposobljeni.

Del odgovora se nanaša tudi na problematiko delitev OD. Področje OD je izredno občutljivo in je težko najti in spraviti v življenjski sistem, ki naj bi bil najbolj pravičen in tak, da bi zadovoljil vse delavce. Sedanji sistem verjetno ni najboljši. Tov. Gruden tudi meni, da je bilo precej napak in da so marsikje ocenjevali le delavca, ne pa delo. Posledica je v tem, da sedanji sistem pri ljudeh vzbuja nezaupanje in občutek nepravilnosti.

Jože Gruden je spregovoril tudi o socialnih primerih, ki so in še bodo. Razlike so največkrat odraz delitve po delu, različne produktivnosti, pristopa do dela itd. Vzroki so tako objektivni kot tudi subjektivni. V železarni Ravne pozna precej oblik solidarnosti in upoštevajo socialno stanje tako pri dodeljevanju stanovanj, pri štipendiranju itd. Ne bi bilo prav, če bi to problematiko obravnavale samo ustrezne komisije, dolžnost vseh pa je, da socialno ogroženim pomagajo. Jože Gruden svoj odgovor zaključuje in pravi, da je na velikem izpitu naša zavest tudi pri solidarnostnem delu. Eni ga doživljajo kot prisilo, ne pa kot potrebo, da pomagajo tistim, ki so doživeli nesrečo. Odraz takšnega razumevanja pa se večkrat pokaže v predčasnem odpusčanju z dela, niso pa redki tudi negativni komentarji. S takim, na srečo redkim ravnanjem pa izpita najbrž ne bi opravičili.

Štórski ŽELEZAR

UGAŠAJO PLAMENI

Uredništvo Štorskega železarja je 4. stran v 12. št. namenilo dogodku, ko so po 33. letih obratovanja 27. decembra 1978 ustavili SM peč, ki so jo imenovali tudi »PARTIZANKA«. Ob ustavitvi te peči so zapisali, da je »PARTIZANKA« spominjala na zmago partizanov nad fašisti ter na udarniško vzdušje v naporih za obnovo porušene domovine. Ti spomini so botrovali pri izbiri naziva martinovki »PARTIZANKA«.

Opuščene prostore in naprave bodo služile drugim namenom in bodo tudi v prihodnje koristile delovnemu človeku v železarni Štore.

V Štorskem železarju so objavili tudi daljši zapis o razvojni poti in doseženih rezultatih in poudarili da je bila stara jeklarne edini dobavitelj surovega jekla za valjarno I. Po letu 1913 je bila proizvodnja organizirana tako, da so jeklarski in valjavski proces spremljali isti delavci. Med jeklarji in valjavci ni bilo razmejitve. V prvem obdobju so v jeklarni izdelovali nizkoogljena jekla za široko potrošnjo. Jeklo — ingoti so bili izvaljani v obroče, ploščate profile za okovice koles, ter v profile za zobe bran itd.

Jeklarne I, kakor imenujemo SM jeklarne, je od dograditve pa vse do sedaj opravila pomembno vlogo pri proizvodnji jekla. Po vojni je imela pomembno breme pri proizvodnji jekla za obnovo domovine in ob količinski proizvodnji so napredovali tudi kvaliteto. Do leta 1956 so osvojili vsa ogljikova jekla, jekla za avtomate ter jekla za posebne namene. Leta 1956 so osvojili prva vzmetna jekla in ostala jekla za izboljšanje.

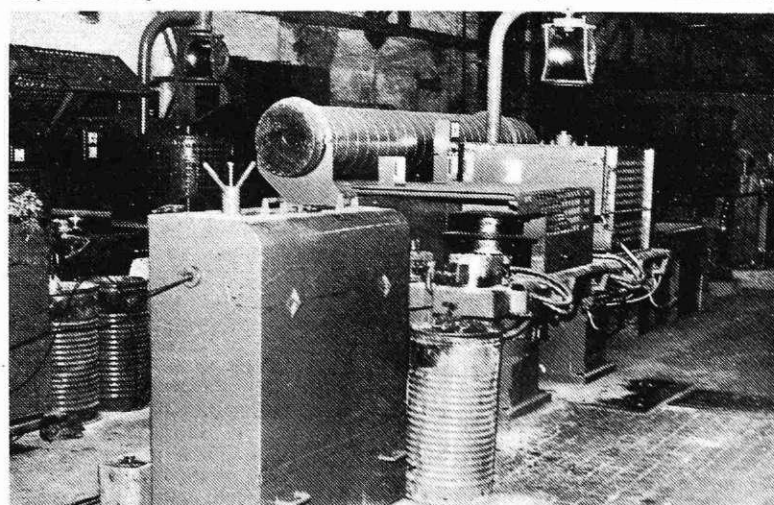
Kljub velikim rezultatom doseženih v obratu je bilo treba ustaviti agregat zaradi zastarele tehnologije (težka fizična opravila, visoki proizvodni stroški in še nekateri drugi elementi). V prispevku Ferdo Haler med drugim piše da ustavitve SM jeklarne ne pomeni ustavitve razvoja proizvodnje jekla, ampak novo rojstvo. Novemu, boljšemu se mora umakniti staro, dotrajano. Vendar so v mislih le naprave, objekti, proces medtem ko delavec-jeklar prenaša svoje izkušnje v novo okolje in na nove agregate ter v nov proces. Ob obratovanju nove elektro jeklarne v Štoreh so delavci iz SM jeklarne dokazali, da so usposobljeni tudi za najbolj moderne procese v jeklarstvu. Le-ti dopolnjujejo moderno opremo z idejami in ugotovitvami, ki pa temeljijo na bogatih izkušnjah pri proizvodnji jekla.

V sklepnem delu prispevka Ugašajo plameni je zapisano: Štore I. doživlja preporod, ne bo več romantičnih lokomotiv, nič več fenolov, pepela in odpadkov ter črne Voglajne. Nove Štore so gradili zato, da bi pogoje dela in življenja v starih Štoreh izboljšali.

Železarski globus

MADŽARSKA

Madžarska železarska industrija je proizvedla v letu 1977 3,7 milij. ton surovega jekla in do leta predvidevajo povečanje proizvodnje na 4,3 do 4,5 milij. ton. letno. Danes proizvajajo 90 % vsega surovega jekla SM peči in 10 % električne obločne peči. Ko bo zaključena novogradnja in modernizacija v železarnah, ki je sedaj v teku, bo delež elektro jekla povečan na 60 %, ostalo pa bo v glavnem jeklo iz jeklarn s kisikovimi konvertorji, medtem ko bo delež SM peči ostal le minimalen.

Nova linija v elektrodnom obratu

ŽELEZAR

PLAVOGARDISTI NA LOVU ZA SODELAVCI

Augusta ali septembra 1943. leta je jeseniški gestapo poklical na sestanek skupino mož, za katere je menil, da so protikomunistično usmerjeni. Sestanka so se udeležili Janko Soklič, Peter Arnez, Maks Onič, Valentin Markeš in še nekateri jeseniščani.

»Kot vidite,« je začel šef jeseniških gestapovcev Druschke razlagati namen sestanka, »se komunistična osvobodilna fronta nenehno širi. Kaj naj storimo, da bi zavirali njen razvoj? So ljudje, ki niso ne za Nemce in ne za komuniste, so pač nacionalisti. V ljubljanski pokrajini se menda snuje plava garda, ki je sicer za kraljevino Jugoslavijo, a je zelo uspešna v boju proti komunistom.«

Oglejmo si najprej ljudi, ki so bili prisotni na tem sestanku. Sokliča že poznamo. Peter Arnez je bil rojen 22. oktobra 1894. leta v Kamni gorici. V jeseniški železarni je bil zaposlen od 1910. leta, nazadnje je bil knjigovodja v mehanični delavnici. Partizani so ga usmrtili 20. marca 1944. leta.

Maks Onič je bil rojen 8. maja 1908. leta na Javorniku. V železarni je bil zaposlen od 1922. leta. Bil je glavni delovodja adjustaže tanke pločevine na Javorniku. Valentin Markeš je bil predvojni jeseniški župan. V času opisane dogodka je bil star 46 let. Bil je jeseniški klerikalni veljak, banski svetnik, somišljenik plave in bele garde. Njegov sin je padel kot domobranec. Po vojni je pobegnil v tujino.

Druschke je namignil, da bi bili strpni do plave garde, saj je proti komunistom.

»Omogočite mi potovanje v Ljubljano,« je zaprosil Soklič, »da se povežem s tamkajšnje organizacije in da dobim od nje navodila. Potem bi že videli, kje in kako bi začeli.«

Druschke je privolil. Kmalu po sestanku je Soklič odpotoval v Ljubljano k voditeljem plavogardistične obveščevalne službe.

Po vojni je Soklič izjavil, da so bili poleg Aleksandra Žekarja in Karla Medje plavogardistični sodelavci še Herti Kren (po vojni je pobegnil v Ameriko), V. V. (živi v Kranju), F. P. (živi v Radovljici). Jaka Pivk in njegova žena Mici iz Javornika (pobegnila sta v Južno Ameriko), trgovec Rudolf Planinšek s Koroške Bele (Sokličev stric; vosovci so ga likvidirali) in še nekateri. V radovljiški občini niso mogli dobiti pristave, razen morda dveh, treh zaupnikov.

»Nekoga dne na jesen 1943. leta je prišel četniški voditelj Franc Planinc v mehanično delavnico jeseniške železarne, poiskal Aleksandra Žekarja in mu ukazal, naj obvesti več sodelavcev, da bo zvečer v sivi livarni sestanek. Planinc je naročil, naj za sestanek obvesti 31-letnega mojstra mehanične delavnice Franca Iskro s Koroške Bele, 28-letnega delavca mehanične delavnice Valentina Zena z Jesenic, nadalje še Karla Medjo, Franca Pristova, Franca Noča, Gustlja Stravs in

Leopolda Pajerja. Pristov, Noč, Stravs in Pajer so takoj odločno odbili vabilo in niso prišli na sestanek. Tudi Iskra in Zen sta nameravala odpovedati udeležbo in sta o tem že obvestila Karla Medjo, toda le-ta ju je prosil, naj vendar prideta, ker bodo skupno lažje odklonili sodelovanje.

Udeleženci so po vojni sestanek različno opisovali. Tako je Medja v preiskavi izjavil, da je imel uvodno besedo Aleksander Žekar, ki naj bi izjavil: »Borili se bomo za kralja in njemu bomo danes prisegli.« Po izjavi Žekarja (sedaj živi v slovenskem obmorskem mestecu) pa sta govorila le Soklič in Planinc, in to o pomenu obveščevalne službe. Oba, Medja, in Žekar, enako opisujeta, da sta Zen in Iskra odklonila sodelovanje. Medja je izjavil, da je tudi on odklonil sodelovanje. »Žekar mi je takrat zagrozil in se celo nož zasadil v mizo, katerega je imel za pasom. Očital mi je, da sem s svojim ravnanjem odbil druge. Rekel mi je, da se bo maščeval.«

Franc Iskra je dogodek opisal takole: »V livarni nas je Žekar začel nagovarjati in pripovedovati, da je to skupen boj s partizani. Prikrili le ni mogel besede o neki prisegi. Vprašal me je za mnenje, nakar sem mu odgovoril, da njegovim besedam malo verjamem. Posebno, ker se je v tistem času začela širiti bela garda. V obraz sem mu povedal, kaj mi slimi, in da se v take avanture ne spuščam. Po ponovnem nagovarjanju mi Planinc razočaran reče, da sem ad acta. Vprašal sem, če lahko grem. Naj počakam Zena, je dejal Planinc. Ko je tudi Zen izjavil, da se v te stvari ne bo spuščal, sta bila Žekar in Planinc hudo razočarana. Tedaj je Žekar izpod suknjice potegnil pištolo in zagrozil, da nama bo posvetil v njo, če ne bova držala jezika. Odsšla sva. Medja je še ostal in, kot je drugi dan povedal, so nanj stresli precej jeze.«

Za razumevanje nadaljnjega razvoja dogodkov ne gre prezreti tega, da sta Soklič in Planinc skušala na sestanku prepričati navzoče o sodelovanju četnikov in partizanov v boju proti okupatorju. »Imamo zveze s partizani na Mežakliji,« je samozvestno izjavil Soklič. Če so drugi lahko samo sumili o dobroti mernosti Sokličeve in Planincve organizacije, je Karla Medja zagotovo vedel, da je umes gestapovska spletkarja. To lahko ugotovimo iz njegove povojne izjave v preiskavi:

»Sokliča, kateri je bil pozneje organizator črne roke, sem poznal že v stari Jugoslaviji. Ko so partizani 1942. leta zažgali most v Mostah pri Žirovnici, nas je šla večja skupina gledat posledice te akcije. Z nami je bil tudi Soklič. Med pogovorom smo omenili tudi partizane in nekdo je pripomnil, da jim primanjkuje višgalice. Rekli smo, da jim jih bo treba poslati. Značilno je, da so bili pozneje aretirani pokojni Jože Svetina in Slavko Justin z Javornika ter Matevž Žian. Ti trije so bili z menoj in Sokličem v Mostah.«

Kasneje mi je Soklič pripovedoval o svojih zvezah s partizanskimi

funkcionarji na Mežakliji in v škojfe-loških hribih.

Soklič je imel res zvezo s partizanskim funkcionarjem na Mežakliji. Toda to mu ni bilo dovolj in je še naprej iskal nove zveze. Prek agenta na Mežakliji je bil dobroduščen seznanjen z organizacijo OF v jeseniški okolici. Vedel je za vsa imena partizanov-funkcionarjev, za število partizanskih enot v okolici in. Tako je zvedel, da je njegov sovaščan prvoborec Franc Konobelj-Slovenko sekretar rajona. Zanj ni bila nobena skrivnost, kdo je načelnik VOS za jeseniško okrožje (Živan).

Živan in Slovenko sta še najboljša partizana,« je navidezno tajno govoril, da bi si pridobil zaupanje, »žal so med partizani tudi izprijenici.«

Na jesen 1943. leta se je Slovenko zadrževal največ v okolici Javorniškega Routa. Sokliču ni bilo težko uganiti, kdo od tamkajšnjih domačinov sodeluje s partizani. Nekoga dne je Soklič v železarni pristopil k delavcu Antonu Kogovšku in mu na skrivaj sporočil željo: »Ti si iz Javorniškega Routa. Verjetno skoraj vsak dan vidiš partizane. Povej Slovenku, mojemu staremu znancu, da bi se rad sestal z njim. Naj bo brez skrbi. Lahko bi se dobila na cesti v Trebežu.«

Nenehne izdaje, aretacije in ustrelitve so ljudi privajale na previdnost. Kogovšek ni niti zanikal niti potrdil, če kdaj sreča Slovenka.

»Obvestil sem načelnika VOS Živana,« se spominja Slovenko. »Soklič je predlagal sestanek pri mostu čez potok Javornik v Trebežu na Javorniku. Le tepec bi šel v tako mišjo past, iz katere ni umika. Tedaj še nismo vedeli, kakšno vlogo ima pri plavi gardi in gestapu. Kogovšku sem rekel, naj se dela nevednega, če ga bo Soklič še naprej spraševal za partizane. Kmalu so padle prve žrtve črne roke in ljudje so med morilci prepoznali Sokliča. Kar odleglo mi je pri srcu, da nisem nasedel njegovi zanki.«

Soklič ni odnehal in je še naprej iskal zveze s partizani. Novembra 1943. leta je Karla Medja v železarni ogovoril 30-letnega delavca Antona Novaka z Jesenic: »Ti imaš menda zveze s partizani? Tako meni Soklič. Tudi on bi rad dobil zvezo z njimi, rad bi jim pomagal...«

Novak je kot zaupnik varnostno-obveščevalne službe o tem takoj obvestil načelnika VOS Živana. Le-ta je tedaj že imel dokaz, da Soklič organizira na Gorenjskem plavo gardo, skuša znotraj minirati partizanske enote in da se za njegovo dvočlenostjo skriva obraz črnoroka. Od pokrajinske komisije VOS je že prispel ukaz, naj ga takoj likvidirajo. Živan si je mislil: dobro, če želi Soklič z nami zvezo, naj pride, mu bomo lažje sodili. Ga vsaj ne bo treba iskati po Jesenicah, Javorniku in Koroški Beli.

»Lahko posredujem Sokliču zvezo s partizani,« je čez nekaj dni dejal Novak Medji; »s seboj naj prinese orožje, ki ga je obljubil partizanom.«

Do sestanka ni prišlo, ker so medtem vosovci odkrili plavogardiste med partizani na Mežakliji. Med njimi je bil tudi intendant jeseniškega okraja Janko Trojar, ki je pred aretacijo pobegnil in se zatekel v Sokličevo stanovanje na Koroški Beli. Nekaj dni kasneje so vosovci na stanovanju sredi Jesenic likvidirali predsednika četniške organizacije za Gorenjsko Franca Planinca.

Nadaljevanje prihodnjic

»Lahko,« je mirno, odsekano rekel Martinšek, kot da gre za najbolj preprosto stvar na svetu.

Lepej je nekajkrat zbežan, obupan zakrožil po celici, potem pa se je ustavil tik pred njima.

»Zakaj pa mene,« je obupan kriknil. Živčno je mahal z rokami. »Kaj sem pa jaz napravil? Nekajkrat ustrelil, hudič vedi kam. Se ti sti, ki hočejo, ne zadenejo, pa bi jaz. Pritajil sem se, če je bilo le mogoče, sem se izmaknil. Tudi predal sem se, niso me ujeli. Povedal vse, kar so hoteli vedeti. Pa se še spomnim, če bo treba. Prav vsake malenkosti, vsakega kmeta, kjer sem v patrulji dobil hrano.«

»Ti, Lepej, si navadna, presrana rit,« je ogorčen siknil Stani in pljunil pred zapornika. »Sram me je, da sem s tabo zaprt.«

»O, kar govori. Saj bom povedal, tudi zate. In za njega, je vpil Lepej in z roko kazal na Martinška. »Vidva sta nekaj drugega. Jaz pa navaden, zanič partizan. Vse povem, vse!«

»Ti kar povej, vse. Mene bodo počili, to drži. Nič me ne reši. Še tepsti me zdaj ne bodo utegnili. Mene bodo ustrelili,« je zamišljen, vdano govoril Stani.

Ni hotel še dodati: »In Martinška tudi. Če jih bodo le petdeset ustrelili.« Zakaj bi mu grenil še zadnje ure? Naj upa in se nadeja čudežu.

Mene tudi,« se je oglasil Martinšek. »Zdaj ne morem več praviti. Prej bi lahko. Poslali bi me v koncentracijsko taborišče. Seveda bi imel po osvoboditvi velike težave pri naših. Veliko ljudi bi pahnil v nesrečo.«

»To jim povem, kar pripravi se. Vse, kar hočejo in vem bom povedal, da se le rešim. Dva otroka imam,« je zbežano, nesrečno grozil Lepej.

»Tudi jaz. Dve prav ljubki hčerki,« je vdano rekel Martinšek.

Če sem mu prej delal krivico, zdaj je v redu možak, je spoznaval Stani. Sprejel je posledice, ne zviša se in cvili kot ta prekleto Lepej. Prisedel je k Martinšku, da sta se z ramami tesno dotikala drug drugemu.

VINKO JABLANE TRINKAUS

5

gega. Tako, skupaj bova preživela zadnje ure, ki so nama še namenjene.

Skoda, da sem ubil policista v zasedi, je začel Stani premlevati svoje napake. Ni bilo treba. Sam sem hotel. Tudi h kurirjem mi ni bilo treba. Lahko bi ostal v Gubčevi brigadi, ki je bila dobra. Zdalej bi bil že politdelegat, morda vodnik. Vsekakor pa bi imel upanje, da preživim vojno in še pobijam te prekleto Nemce. Tako pa ni skoraj nobenega upanja. Konec vojne??

Naslednji dan so zaslišali na dvorišču tovarnjake. Tesnobo, da bodo prišli ponje, jih strpali v tovarnjak in odpeljali na streljanje, je razpršil Martinšek, ki je trdil, da jim bodo pred streljanjem prebrali obsodbo. Ko so kmalu zatem slišali po hodnikih korake, odpiranje vrat, so uganili, da so pripeljali nove zapornike.

»Pripeljali so še tiste, ki naj bi bili ustreljeni. Iz drugih zaporov,« je rekel Martinšek.

»Potlej pa mene morebiti ne bodo ustrelili,« se je po otroško razveselil Lepej.

»Morebiti res ne. Odvisno od tega, koliko jih bodo določili,« je suho, stvarno povedal Martinšek.

Hipno Lepejevo olajšanje se je spet sprevrglo v bolečino. Zakaj mu to razlaga, je zjzelo Stanija. Potem se mu je razkrilo, da Martinšek preprosto sklepa. Stvarno, brez olepšanja, kaj se bo zgodilo. Niti zaveda se ne, če s tem koga prizadene ali mu vlije upanje.

V napetem pričakovanju, ko so lovili vsak šum in se trudili razvozlati njegov pomen, jim je minil dan. Nič ne bi bil klican na zaslišanje, niso jih pustili na sprehod. Kot bi nanje pozabili. Tovarnjaki, ki so pripeljali tudi popoldne in celo v mraku, so jih navdali s slutnjo, da bo precej ustreljenih.

»Vsaj petdeset,« je Martinšek šepnil Staniju.

To je že upanje, je pomislil Stani. Pri petdesetih se Martinšek nadeja, da bi ga utegnili preskočiti. Posebej še, ker so pripeljali toliko novih. Morda pa jih ustrelijo sto? Za pomembnega vodjo fašista, posebej še, da bi zajezili napade partizanov. Naposled jutri lahko zadene vsakogar od nacistov. Če je bilo sprva streljanje talcev še grožnja, želja, da bi zavrl upor, je bilo zdaj, pred koncem vojne tudi varnostni ukrep, da vodilni nacisti preživijo vojno. Po vojni se nadejajo sreče. Prikrijejo se med množico vojakov, računajo na milost zahodnih zaveznikov. Vsekakor pa odrinejo smrt v prihodnost.

Tega Martinšku ne bo omenil. Naj živi v upanju, če je še tako krhko.

(se nadaljuje)

PIŠE TC:

SICILIJA - OTOK BOGASTVA 20 IN BEDE

Otroci so rasli in se razseljevali po obali, kjer so ustanavljali svoja naselja. Vsaki novi vasi so dali ime Aci po domačem kraju. Kot vsi Sicilijanci so bili tudi Acijeve močno patriarhalni in trdno vezani na svoje družine in rodni kraj. Nobenega vzroka nismo imeli, da ne bi verjeli tej verziji.

Vsekakor pa so, kot pravijo starinoslovci, že v antiki obstajala tod grška naselja.

Vsa Aci mesteca, zlasti Aci-Reale, ki ima danes nad 30.000 prebivalcev, so bila ob znanem potresu 1693. leta do tal porušena. Tako kot druga na vzhodu Sicilije, ki jih je prizadejala ognjeniška lava, so jih ljudje spet zgradili. Vse stare cerkve in zgradbe so zidane v baročnem slogu. Nikjer ni nobenega sledu o antiki.

Še hujši potres je bil 28. decembra 1908. leta, ko je samo v bližnji Messini v 30 sekundah zgubilo življenje nad 70.000 ljudi. Veliko žrtev in škodo so utrpela tudi ta obalna mesta.

Naravne nesreče so bile vseskozi pravi bič božji za to uhogo ljudstvo. Če ga niso prizadejali izbruhi Etna, so ga potresi, če ni bilo teh, jih je terorizirala mafija. Po vsem tem pa so bili v zadnji vojni najbolj izpostavljeni uničevalnemu ognju zavezniškega orožja ob njihovem izkrcanju na Sicilijo.

KIKLOPSKE ČERI

Poseben čar tega obalnega predela Sicilije, nedaleč od Aci-Trezze, predstavljajo močeno napitne skale, ki se kot ogromni spomeniki dvigujejo z morske gladine. To so znamenite Kiklopske čeri, ena najbolj zanimivih posebnosti, ki si jih skoraj mora ogledati sleherni turist na Siciliji. Po grški mitologiji, ki jo je uporabil Homer v svoji pesnitvi Odisejadi, je z vrha pečine na tem mestu kruti Polifem obmetaval z velikimi kamni ladjo Odiseja, ki je plovil ob obali. Kamni so se zapeli v morje in se dan-današnji pričajo o silni moči in besu kiklopskega grdavsca.

Rjavordeči od morja sluzasti kamni, ostrih vrhov, skladno zaljajo podobo obale in morja zlasti ob sončnem vzhodu ter ustvarjajo pravilni vize kot bi se kopali v zlatu. To je lahko prizor, ki buri domišljijo in spodbudi poeta, glasbenika ali slikarja. Teško bi se kje našli bolj romantično krajino. Zdi se, kot bi narava s svojo mamljivo lepoto želela oblažiti vse tegobe, ki so jih skozi stoletja morali prestati ljudje teh krajev.

Vsakemu od nas je ostalo nekaj osebnega zadoščenja in zadovoljstva, da nismo izpustili enkratne priložnosti, ki jo nabrž nikoli več ne bomo imeli.

PRED SLOVESOM

Vožnjo nadaljujemo tik ob obali proti Acicastelu, bližnjem pristaniškem mestecu. Na ogromni skali, ki je v davni obličala na obali se razgleduje 900 let stara trdnjava po kateri je mesto dobilo ime. Bradati Marks, že vso pot predstavlja mladino z zadnjih sedežev, nedvoumno pove, da ima njegova družba že precejšnje fiziološke potrebe, ki bi jih kazalo čimprej odpraviti, sicer se utegne zgoditi nesreča. V imenu vseh prizadetih predlaga kratek postanek, kar je ob enodušnem soglasju vseh potnikov tudi sprejeto. Mario zapelje avtobus na pristaniški trg. Časa za odhod na letališče je več kot dovolj. Kovčke smo že jutraj vzeli s seboj, zato nismo imeli kaj početi v Cataniji, ki smo si jo že ogledali prejšnji dan.

Pol ure kolikor nam je na voljo, izkoristimo za okrepilo v majhnih restavracijah na trgu, za nakup razglednic in bežen ogled najbližjih mestnih zanimivosti. Mladina posede stopnišče pred cerkvijo, drugi pa skušajo zapraviti zadnje lire v kioskih s kičastimi spominki. Največ prometa napravi stara stokilogramska trafikantka, ki prodaja pornografske brošure. Prav presenetljivo se nam zdi, da je spričo znanega krščanskega puritanstva Sicilijancev, v javni prodaji toliko te »pregresne« literature. Sicer pa si v boju za zaslužek pomagajo vsi, brez pomslekov, na vse mogoče načine. Človek dobi vtis, da se vsak drugi Sicilijanec ukvarja s trgovino, raznoraznim prekupčevanjem in krošnjarjenjem tudi v manjših mestih. Zdi se, da je več prodajalcev kot kupcev. Z njimi imajo križe in težave tudi oblasti, zato si močno prizadevajo, da bi zatrli ta pojav, a se jim kot kaže, ne bo tako kmalu posrečilo.

Naša Eleonora, ki jo povabimo k mizi na kapucino nam dopoveduje, da ima KP Italije, še najbolj sprejemljiv program s katerim bo lahko postopoma rešila težke socialne probleme otoškega prebivalstva in odpravila družbena nasprotja. Sprašuje:

mo se odkod mladi Nemki takšna napredna miselnost, ki jo dolej še ni razkrila? V podrobnostih nam razloži celo nekaj možnosti, ki se ponujajo za dolgoročne reforme. Pove, da Sicilijancem ne bi bilo potrebno emigrirati kot to počno že celo stoletje, če bi prevzeli oblast komunisti. Na otoku je še ogromno neizkoriščenih možnosti in naravnih bogastev, če bi le služile večini. Razen južnega sadja, vina, poljščin in živinoreje bi se lahko še bolj razvila predelovalna živilska in usnjarska industrija, zaradi obilice žveplene rude in fosfatov pa zlasti kemijska. Tudi turizem bi lahko prinesel več blagostanja, če bi bil v pravih rokah. Dekle se vsa razvname, ker čuti, da ima pravšnjo družbo za takšno debato. Ve, da smo Jugoslovani očitno bolj razumevali za takšne kočljive teme, kot njeni nemški rojaki, ki jim najbrž ne bi upala tako sproščeno razlagati.

Kdo ve, če je sploh govorila iz lastnega prepričanja?

Zapuščina preteklosti na Siciliji, to smo vedeli že sami, je še vse preveč obremenjujoča, da bi se kmalu kaj spremenilo, navzlic vse večji uveljavitvi levih sil, ki si le stežka utirajo pot k napredku. Proces bo na otoku vsekakor težji in počasnejši kot v matični Italiji. Res je vsepovsod videti dosti zagnanosti, še več pa zunanjih znakov levičarskega aktivizma, vendar se zdi, da so te sile še vedno prešibke in preveč okorne za odločilni preokret. Opazovalec se ne more znebiti občutka, da je katolicizem glavna ovira za revolucionarne spremembe. Po vsem tem je razumljivo zakaj je italijanskim komunistom toliko do zgodovinskega kompromisa z njim. Če kje, potem je prav na Siciliji kompromis katolikov in marksistov najbolj potreben.

Dan se je že nagnil v pozno popoldne, ko smo se počasi odpravili proti letališču. Skozi Catanijo smo se zaradi izredno gostega prometa na vpadnicah komaj premikali. Prometna zmešnjava v katero smo padli bi nas kmalu stala zamude. Zahvaljujoč spretnemu Mariu smo zadnji hip prispeli na letališče in že po dobrih 20 minutah odleteli proti domovini.

Izpod kril letala se je v modrem mraku poslavljala še vedno skrivnostno lepa in nedojemljiva Sicilija. Šele z višine nekaj tisoč metrov smo lahko prvič ozrli zasneženi vrh Etna, nič manj dosegljive kot z njenih črno posutih pobočij, ki sino jih dopoldne zaman premagovali.

KONEC

NOVICE IZ RADOVLJIŠKE OBČINE

Novoletne praznike so v radovljiški občini proslavili s številnimi priložnostnimi prireditvami za otroke, v nekaterih KS pa tudi za starejše občane, ki so jih pripravile KK SZDL v sodelovanju z DPM, šolami in kulturnimi društvi. Trgovine so bile sicer dobro založene, na zalogi je bilo celo dovolj kave, vendar se ne bi moglo reči, da je bila izbira dosti boljša od siceršnje. Tudi zunanja podoba krajev razen na Bledu, ni bila v primerjavi z okrasitvijo in prazničnim blišcem prejšnjih let, kaj prida bogata. Silvestrskih gostov od blizu in daleč je bilo po vseh hotelskih in drugih gostinskih lokalih, kljub razmeroma visokim cenam, povsod dovolj. Na Bledu in v Bohinju je bilo razen domačih, izredno veliko gostov iz drugih republik in Vojvodine, med tujci pa največ Italijanov, Nemcev in Angležev.

Na zadnji lanskoletni seji izrednega sveta OS Radovljica, 31. po vrsti, so sprejeli osnutek odloka o določitvi zemljišč, ki so namenjena za stanovanjsko in celostno komunalno ureditev na območju Poddohrva v KS Begunje. Poleg nekaterih premoženjsko pravnih zadev je bila na dnevnem redu tudi obravnava zazidalnega načrta za Cankarjevo naselje v Radovljici, programskega dela zazidalnega načrta za center Lesce in več lokalističnih vlog z Bleda, Gorja in Kamne gorice. Oddelek za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve je na seji posredoval informacijo o dosedanjem izvajanju določb zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih v občini. Sejo so sklenili z oceno poročila in predloga o sanaciji hotela Jezero v Bohinju.

Predsedstvo OK SZDL Radovljica je na zadnji decembrski seji med drugim obravnavalo program dela in finančni načrt LRP Triglav Jesenice za 1979. leto. Po razgibanju in dokaj tehtni razpravi so člani predsedstva poudarili pomembnost skupne lokalne radijske postaje za radovljiško in jeseniško občino pri hitrem in učinkovitem obveščanju občanov. Zavzeli so se za večje koriščenje radija pri informiranju delegatov v vseh KS in OZD radovljiške občine, ker je že tudi slišnost radijskih oddaj dosegla skoraj celotno območje občine. Program so v celoti potrdili kot tudi predlog, da se porazdeli financiranje programa na enake dele med obema občinama.

V spomin na legendarno dražgoško bitko pred 37 leti bo vsakoletna svečanost in spominska prireditev Po stezah partizanske Jelovice v soboto, 13. in v nedeljo 14. januarja. Uvodna prireditev Partizanski miting bo v soboto, 13. januarja, ob 19. uri v Kropi, ki ga v sindikalnem domu organizira ŠD Plamen Kropa s kulturnim programom in pohodom Po poteh heroja Kebeta. V nedeljo, 14. januarja zjutraj ob 7.15 pa bodo iz Kroke krenile na pohod v Dražgoše patrolje članov ZRVS in ZSMS, sočasno pa tudi skupine učencev osnovne šole Stane Žagar iz Lipnice, ki bodo položile vence k spomenikom padlih borcev NOB. Osrednje prireditve, smučarska tekmovalna mladina, rekreativcev, pripadnikov TO in JLA iz vseh republik in pokrajin bodo dopoldne v Dražgošah, kjer bo tudi sklepna slovesnost pri spomeniku NOB ob 12. uri.

Za vse stalne novinarje in dopisnike javnih občil, ki delujejo na območju radovljiške občine je predsednik občinske skupščine Radovljica Leopold Pernuš sklical danes, v četrtek, 11. januarja, v mali sejni dvorani občinske skupščine novoletni sprejem. V navzočnosti članov predsedstva skupščine jih bo seznanil z lanskoletnim gospodarskim in družbenopolitičnim razvojem občine in z izgleidi za 1979. leto. Dogovorili se bodo tudi o nadaljnjem sodelovanju na področju informiranja.

Vsi trije zbori občinske skupščine Radovljica so na četrti skupni seji, 27. decembra, sprejeli sklep, da se za individualne poslovodne organe imenujejo: v TOZD Zdravstveni dom Bled dr. Borut Rus, v TOZD Zdravstveni dom Bohinjski dr. Jakob Bahun in v TOZD Zdravstveni dom Radovljica dr. Rado Kuhar.

Proračun občine Radovljica za 1979. leto znaša 78.510.500 din, kar je za 14 % več kot je znašal 1978. leta. Prihodki od davkov iz OD bodo letos višji za 51 %, od davka od kmetijske dejavnosti za 6 % od drugih davščin od 2 do 20 %, od raznih taks za 27 in od občinskih denarnih kazni za okoli 15 %.

ŠE ENKRAT O TURISTIČNI PROBLEMATIKI V OBČINI JESENICE

Železar je v svoji 48. številki z dne 21. decembra 1978 objavil članek Razprava o turistični problematiki v jeseniški občini. Podpis B., še bolj pa vsebina članka da vedeti, da je avtor Branko Blenkuš. Ker se je bralcu tega zapisa lahko ob tem članku porodila še kakšna dodatna misel, je potrebno temu dodati kratek komentar.

Sestanek, ki ga je 12. decembra 1978 sklical član izvršnega sveta skupščine občine Jesenice Ciril Kavalar je imel namen, da predsednike svetov krajevnih skupnosti in predsednike turističnih društev seznani z analizo turističnega gospodarstva v občini Jesenice in s poročilom o delu komisije za varstvo okolja pri gorenjski turistični zvezi. Razen tega so vsi prisotni dobili tudi informacijo o vprašanju, ki zadeva prijavo-odjavo (službo), ob razpravi o odloku o oddajanju sob za prenočevanje pa je izvršni svet hotel zbrati konkretne pripombe, ki bi mu služile za pripravo novega odloka. Ne glede na to, da je imel sestanek pravzaprav informativen namen, lahko obvelja ugotovitev, da je bilo obravnavanih več pomembnih vprašanj, ki bodo kot nereseni problemi, priporočila, predlogi ipd. posredovani pristojnim strokovnim službam v nadaljnje reševanje. Pisec članka, tov. Blenkuš je razpravi hotel dodati precej svojih idej in misli, ki na seji niti niso bile obravnavane, še manj pa sprejete kot pripombe. Tov. Blenkuš, ki je seji prisostvo-

val kot predsednik turističnega društva Jesenice, je bil v razpravi zelo aktiven. Vsebinska in obširnost njegovih pripomb, ki niso bile v skladu z obravnavano temo, je bila takšna, da mu je bilo predlagano, da svoje pripombe pošlje v pisni obliki pristojnemu upravnemu organu. Avtor članka je v tem času to tudi storil, razen tega pa je del svojih pripomb uvrstil v zapis, ki je bil objavljen v Železaru. Če omenim samo dve misli iz članka, to je zahteva po povečanju jezera v Jasni (zaradi čolnarjenja) in nakazana verjetnost po popolni zgraditvi železniške proge v Planico, je dovolj, da se razkrije identiteta pisca in preide k bistvu tega komentarja. Nihče namreč ne brani tov. Blenkuš, da svojih predlogov ne bi posredoval javnosti, vendar le na tak način, ko bo bralcu jasno, da so to njegove pripombe in predlogi, ne pa pripombe in zahteve s katerimi se je ukvarjal izvršni svet skupščine občine Jesenice, kot se iz članka razume.

Pisec so najbrže poznane določbe zakona o javnem obveščanju, ki delovnim ljudem in občanom daje pra-

Vsakoletno srečanje predsednikov krajevnih organizacij SZDL ob sklepu leta je bilo 28. decembra na Bledu. Predsednik OK SZDL Drago Rozman je v uvodni besedi izrekel priznanje vsem 20 predsednikom, ki so v 1978. letu opravili vrsto izredno pomembnih nalog, zlasti v pripravi in izvedbi spomladanskih volitev delegatov v zbor občinske skupščine in skupščine SIS in decembrskih volitev delegatov za skupščine KS in krajevnih konferenc SZDL. Posebno je poudaril zasluge, ki jih imajo predsedniki in drugi aktivisti SZDL za ustanavljanje različnih oblik delovanja delegatskega sistema v bazi pri množičnem vključevanju občanov v politične akcije kot so referendum, organizacija javnih razprav, reševanje kadrovskih in drugih aktualnih vprašanj na svojem območju, organiziranjem prireditev in skrbi za čimbolj množično vključevanje občanov v krajevno samoupravo.

Koordinacijski odbor za prenašanje revolucionarnih tradicij in proslave pri predsedstvu OK SZDL Radovljica, je v decembru pripravil osnutek načrta delitve skupnega sklada sredstev za organizacijo proslave in drugih občinskih prireditev v 1979. letu. Predvideno je, da se bodo letos iz tega sklada pri OK SZDL financirale naslednje proslave in prireditve: spominska svečanost Staneta Žagarja na Srednji Dobravi, 60-letnica 1. kongresa KPJ, praznik OF, 40-letnica konstituantne seje CK KPJ, prvomajsko srečanje delavcev, dan mladosti, spominska svečanost na Lipniški planini, dan mrtvih, dan republike in spominska proslava Zmaga mrtvega bataljona na Pokljuki. Za vse prireditve občinskega pomena načrtujejo 194.600 din.

Na zadnjem decembrskem zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine Radovljica je bil razrešen dolžnost individualnega poslovnodnega organa delavske univerze Radovljica Miran Kenda, ki je s 1. januarjem prevzel novo dolžnost na Jesenicah, namesto njega pa je bil imenovan Milan Baloh, dosednji izvršni sekretar OK ZK Radovljica.

Predsedstvo občinskega sveta ZSS Radovljica je na zadnji lanskoletni seji konec decembra obravnavalo osnutek programa dela za 1979. leto in se dogovorilo o sklicu seje občinskega sveta, ki bo v drugi polovici januarja. Spregovorili so tudi o lanskoletnih uspehih in pomanjkljivosti. V občini je bilo lani ustanovljeno šest novih osnovnih organizacij sindikata tako, da je bilo ob sklepu 1978. leta skupaj že 125 osnovnih organizacij in osem konferenc osnovnih organizacij z 11.716 člani sindikata.

Na januarski konstituantni seji delegatske skupščine KS Radovljica bodo izvolili tudi vsa vodstva in organe skupščine in sveta KS. Na predlog KK SZDL so možni kandidati za predsednika skupščine Jože Ješe, za podpredsednika Jaka Sartori in za predsednika sveta KS Jože Rebec. Možni kandidati za predsednika poravnalnega sveta je Maksim Osvald, sveta potrošnikov Slavka Meglič, odbora za varstvo okolja Janez Košir, kopalskega odbora Jože Pikelj, pokopalskega odbora Alojz Murnik in odbora za komunalne zadeve Božo Lukač. V svet KS bodo izvolili 13 in v druge organe od 7 do 11 članov.

Koncem lanske gradbene sezone so v naselju Čikovci pri Reki zgradili prvo sosesko 150 vrstnih hiš po načrtih projektivnega razvojnega oddelka LIP Bled za delavce reške ladjedelnice 3. maj. Po sporazumu z GP Igrad Vrhnika, ki je bilo izvajalec del, so v nove stavbe, imenovane »hiša Bled« zajeti tudi vsi izdelki LIP Bled od iso-span zidakov do suhomontažnih vrat. Po tem uspehu na Reki bo LIP Bled načrtoval vsako leto izgradnjo enega tako velikega organiziranega naselja v sodelovanju in dohodkovni povezanosti z gradbenimi in pohištvenimi delovnimi organizacijami.

Iz Bohinja, ki je bil nekoč središče gozdarske dejavnosti, je v tej gospodarski panogi vse manj zaposlenih domačinov. Medtem, ko se iz Bohinja vsak dan vozi na delo v druge industrijske obrate v druge kraje radovljiške in sosednjih občin nad 280 delavcev, v gozdarstvu morajo zaposlovati vse več delavcev iz drugih republik, predvsem iz Bosne. Razen tega se je starostna struktura gozdarjev že močno dvignila saj je v 1978. letu znašala v poprečju že od 41 do 60 let starosti.

Po prvih še nepopolnih ocenah je Veriga Lesce v 1978. letu prodala okoli 15.700 ton svojih izdelkov, kar je za dobrih 11 % več kot leto prej, po vrednosti pa znaša prodaja 491 milijonov din ali 17 % nad zneskom, ki so ga dosegli leto poprej. Kljub temu da so bili proizvodni rezultati zadovoljivi, so bili nekaj manjši kot so planirali, saj je bil vrednostni plan prodaje za okoli 4 % pod letnim planom. To pripisujejo predvsem izredno povečanim stroškom proizvodnje, ki so znašali blizu 40 milijonov nad planiranimi.

vico, da svobodno obveščajo javnost o svojih stališčih, mnenjih in pogledih, prav tako pa tudi zahteva, da so občani objektivno obveščeni o dogajanjih na vseh področjih življenja. Novinarjem zakon postavlja zahte-

vo, da spoštujejo načelo novinarske etike in v skladu s tem spoštujejo resnico. Prav zaradi tega pa je napisan tudi gornji komentar.

Božo Aheč

ZAHVALA DOMA dr. F. BERGLJA

Tako kot vsako leto je uprava doma dr. Franceta Berglja za upokojenje organizirala novoletno zabavo s krajšo proslavo, ki so jo pripravili otroci iz vrtca na Plavžu. Vsi oskrbovanci so dobili lepa novoletna darila, ki so bila primerna za vsakega posameznika glede na njegovo zdravstveno stanje. Oskrbovanci pa so dobili tudi skupinsko darilo - televizijski sprejemnik, katerega so bili resnično veseli, saj tako v dnevnem prostoru lahko sprejemajo televizijski program.

Vse to je bilo nudeno oskrbovancem s finančno pomočjo organizacij združenega dela, samoupravnih in družbenopolitičnih skupnosti. Do danes so prispevali:

- Občinski odbor ZZZ NOV Jesenice;
- Društvo invalidov Jesenice;
- Zavarovalna skupnost Triglav Jesenice;
- Kovinar Jesenice TOZD Nizke gradnje;
- Kovinar Jesenice TOZD Kovinska predelava;
- Krajevna skupnost Sava Jesenice;
- Zavarovalna skupnost Sava Jesenice;
- Arh Rudolf (privatnik) Kočna;
- ABC Pomurka, Loka, Škofja Loka.

Proslava je bila organizirana v lepo okrašeni jedilnici, ki so jo okrasili oskrbovanci sami. Cici-bani iz vrtca na Plavžu so jim pripravili krajšo deklamacijo. Obiskal pa jih je tudi dedek Mraz, ki tudi upokojenecem kljub letom pomeni simbol prihajajočega leta. Vsem je zaželel veliko sreče, zdravja in dobrega počutja v domu.

Ves čas proslave so za ples in zabavo skrbeli fantje Gornjesavskega kvinteta tako, da so bili oskrbovanci na koncu že vsi pošteno utrujeni, vendar veseli, da so lepo zaključili staro leto in z dobrimi željami vstopili v novo. Harmonikašica tov. Kodrova je poskrbela, da so se zabavali tudi listi oskrbovanci, ki se zaradi zdravstvenega stanja niso mogli udeležiti centralne proslave.

Uprava in oskrbovanci doma dr. Franceta Berglja se ob tej priložnosti toplo zahvaljujejo vsem, ki so sodelovali na novoletni zabavi: Gornjesavskemu kvintetu, tov. Kodrovi, vrtcu Angelce Očepek, DPM in vsem organizacijam, ki so prispevale finančna sredstva za nabavo primernih daril za posameznike in skupinska darila.

Seveda pa gre zahvala celotnemu osebju doma, saj so poskrbeli, da se je vse odvijalo brez zapletljajev, lepo so pogostili oskrbovance in se zabavali skupaj z njimi.

Oskrbovanci želijo vsem bivšim sodelavcem, znancem in krajanom obilo sreče in zadovoljstva ter uspehov v novem letu 1979.

Uprava in oskrbovanci doma dr. Fr. Berglja

ŠE VEČ POZORNOSTI IDEJNOPOLITIČNEMU USPOSABLJANJU ČLANOV ZK

Idejnopolitično usposabljanje članov zveze komunistov predstavlja enega temeljnih področij delovanja te avantgardne organizacije in mu v jeseniški občini namenja precej pozornosti. V preteklih letih je občinska organizacija zveze komunistov na Jesenicah oblikovala in razvijala lastni sistem idejnopolitičnega usposabljanja in s tem prispevala tudi k večji kakovosti usposabljanja komunistov.

Idejnopolitično izobraževanje je del sistema družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja delovnih ljudi in občanov in je povezano z družbenim dogovorom o družbenopolitičnem izobraževanju v občini. Ta dogovor so sprejele vse družbenopolitične organizacije v občini, klub samoupraviteljcev in delavska univerza. Ravno delavska univerza se v ta sistem izobraževanja vključuje kot izvajalka programov usposabljanja medtem, ko so temeljne nosilke idejnopolitičnega usposabljanja članov ZK osnovne organizacije.

Program usposabljanja je v jeseniški občini v lanskem letu 1978 zajemal študij vsebine knjige tovariša Edvarda Kardelja: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, na posebnih študijskih sestankih. Razen tega so osnovne organizacije zveze komunistov na svojih sestankih obravnavale tudi gradivo za kongresa slovenskih in jugoslovanskih komunistov.

Kljub temu pa v občini ugotavljajo, da je v osnovnih organizacijah zveze komunistov premalo načrtnega idejnopolitičnega usposabljanja, organiziranih oblik kolektivnega, skupinskega in individualnega usposabljanja, spodbujanja k uporabi literature ter spremljanja kvalitete in zlasti učinkovitosti idejnopolitičnega usposabljanja. Osnovne organizacije so se pri organizaciji usposabljanja oprle na lastne sile, čeprav mnoge izražajo potrebo po večji pomoči občinske konference zveze komunistov in izvajalcev idejnopolitičnega usposabljanja. Osnovne organizacije pa so skrbele tudi za izbor in vključevanje članov ZK v druge oblike idejnopolitičnega usposabljanja.

Osnovne organizacije so vključevale v temeljni program svojega dela še aktualna vprašanja svojega okolja, občinski komite pa je skrbel tudi za razširitev marksistične in aktualne politične literature v osnovnih organizacijah.

Sedanjí sistem idejnopolitičnega usposabljanja članov ZK v jeseniški občini obsega več oblik:

- Seminar za kandidate za sprejem v zvezo komunistov je namenjen poglobitvi znanja. Lansko leto so organizirali pet oddelkov tega seminarja, katerega je obiskovalo 160 slušateljev. Ti seminarji, ki so eden predpogojev za sprejem v ZK, sodijo med uspešnejše oblike idejnopolitičnega usposabljanja, kjer predavatelji uspešno povezujejo vsebino tem z aktualnimi političnimi nalozami ZK.

- Seminarje za novo sprejete člane organizirajo z namenom, da bi le-te čim bolj usposobili za delo v osnovnih organizacijah. Vendar v občini ugotavljajo, da so ti seminarji še vse premalo uveljavljena oblika idejnopolitičnega usposabljanja članstva in novo sprejeti člani večkrat ne čutijo odgovornosti, da bi obiskovali te seminarje.

- Tretja oblika usposabljanja je občinska partijska politična šola, ki je namenjena vsem članom ZK, ki se želijo temeljito poglobiti v družbeno in politična znanja. V lanskem letu so v jeseniški občini izvedli en oddelke občinske partijske politične šole. V 120 izobraževalnih urah so se slušatelji seznanili s šestimi tematskimi področji, ki jih je posredovalo 24 predavateljev. Peti oddelke te šole je uspešno dokončalo 27 slušateljev. Ta šola sodi med najbolj uspešne oblike usposabljanja, večjo pozornost pa ho v prihodnje potrebno nameniti članom ZK, ki so dokončali to šolo in jih vključevati v nadaljnje usposabljanje in v delo predvsem v okolju, kjer živijo in delajo.

- Nova oblika idejnopolitičnega usposabljanja je dopisna šola marksizma in v občini so uspešno izvedli prvi oddelke, ki ga je dokončalo 22 slušateljev. Program šole obsega sedem tematskih področij in temelji na usmerjenem samoizobraževanju in traja skoraj leto dni. Ob koncu lanskega leta je v jeseniški občini začel z delom že drugi oddelke, ki bo predvidoma trajal do junija letos. Ob tem velja dodati, da je izbor kandidatov za to šolo premalo sistematičen in odgovoren.

- Regijsko študijsko središče politične šole pri centralnem komiteju Zveze komunistov Slovenije je doslej organiziralo tudi en oddelke trimesečnega seminarja teorije in prakse marksizma in sicer od februarja do maja lani v Radovljici. Program je obsegal 400 izobraževalnih ur in ga je dokončalo 14 slušateljev iz jeseniške občine.

- Razen tega se člani zveze komunistov izobražujejo in usposabljujejo tudi v raznih šolah, ki jih organizirajo organi Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije. Tako so politično šolo pri CK ZKS v preteklem šolskem letu dokončali štirje člani ZK iz jeseniške občine, politično šolo Josip Broz Tito v Kumrovcu pa obiskuje en član ZK iz jeseniške občine.

Delavska univerza na Jesenicah je tako v letošnjem letu izvedla devet oblik idejnopolitičnega izobraževanja članov ZK ali skupaj 340 izobraževalnih ur. Te oblike usposabljanja je dokončalo 290 članov zveze komunistov v občini.

V bodoče bo potrebno še bolj poskrbeti za kvaliteto izobraževalnega dela in več pozornosti nameniti uporabi literature, individualnemu usposabljanju in razširitvi knjižnice marksistične in aktualne politične literature v osnovnih organizacijah ZK v občini.

Na zadnji seji občinske konference zveze komunistov na Jesenicah so sprejeli tudi program idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja komunistov v letošnjem letu.

Predpogoj, da bo izobraževanje res uspešno, je predvsem samoizobraževanje komunistov. Namen idejnopolitičnega izobraževanja je, da bi komunisti poznali cilje in naloge pri razvijanju socialističnega samoupravnega družbe, da bi lahko objektivno ocenjevali družbene odnose, gibanja, pojave in probleme. Program izobraževanja temelji na dosedanjih uspešnih praksah usposabljanja in izobraževanja v občini, deli pa se na temeljni program za osnovne organizacije, seminarje in šole ter ostale oblike idejnopolitičnega izobraževanja in usposabljanja.

Temeljni program je namenjen vsem članom ZK in predstavlja minimalno obvezo vsake osnovne or-

ganizacije in vsakega komunistu, nosilke izvajanja tega programa pa so osnovne organizacije zveze komunistov. V letošnjem letu naj bi izvedli tudi štiri seminarje za kandidate za sprejem v zvezo komunistov. Vsak seminar naj bi trajal 30 ur. Izvedli naj bi tudi pet seminarjev za novo sprejete člane zveze komunistov, ki naj bi obsegali 30 do 40 ur, osnovni namen seminarja pa je usposobiti novosprejete člane ZK za družbenopolitično delo v okolju, kjer delajo in živijo.

Letos naj bi v občini organizirali tudi dva oddelka občinske partijske politične šole s po 70 slušatelji. Prvi oddelke naj bi začel z delom aprila, drugi pa oktobra. Šola pa bo trajala 120 ur.

Letos nadaljuje z delom tudi oddelke dopisne šole marksizma, ki je že v preteklem letu uspešno začela. Šola traja osem mesecev oziroma 70 ur, končala pa naj bi se junija letos.

Prihodnji mesec naj bi začel z delom tudi trimesečni seminar iz teorije in prakse marksizma, katerega sedež je v Radovljici, trajal bo tri mesece. V oddelke bo vključenih 25 slušateljev iz radovljiške in jeseniške občine.

Razen tega v občini načrtujejo še enodnevne in večdnevne seminarje za vodstva zveze komunistov, seminar za aktivne neposredne proizvajalce, ki naj bi bil marca, razna posvetovanja, okrogle mize in druge oblike delovnih srečanj.

Komisija za ideološko delo pri komiteju občinske konference bo poskrbela za vse potrebne priprave, poročala pa bo tudi o izvajanju dela in problemih, če bodo nastali.

Razen tega morajo tako v osnovnih organizacijah kot na ravni občinske konference voditi redno evidenco članov ZK, ki so opravili katerokoli obliko usposabljanja. V vseh sredinah morajo načrtno spremljati tudi učinke pridobljenega znanja in znanje tudi ustrezno preizkušati.

Osnovne organizacije in drugi organi ZK so dolžni, da pri svojem rednem delu, zlasti pa na sestankih in sejah uvedejo takšne oblike dela, ki bodo spodbujale idejnopolitično usposabljanje.

Rk

POMEMBNE NALOGE V KK SZDL DOVJE – MOJSTRANA

V preteklem tednu je bila v Mojstrani seja krajevne konference socialistične zveze. Člani so se obsežno seznanili z nalozami socialistične zveze v prihodnjem obdobju. O dosedanjem delu in aktivnostih ter o nalogah, ki stojijo pred frontno organizacijo je zbranim članom krajevne konference govoril predsednik občinske konference socialistične zveze Jesenice Zdravko Črv.

Najprej je ocenil delo socialistične zveze v zadnjem štiriletnem obdobju s poudarkom na novostih organiziranja in pomanjkljivosti, ki so v tem obdobju spremljale razvoj novih odnosov v frontni organizaciji delovnih ljudi in občanov. Med nalogami v prihodnjem obdobju je poudaril predvsem vlogo vaških odborov socialistične zveze, kjer bodo delovni ljudje in občani na določenem območju imeli bolj neposredne razprave o posameznih vprašanjih, ki jih bodo potem posredovali naprej. Opozoril je tudi na pomembno nalogo socialistične zveze, da se mora akcijsko vključevati v vsa dogajanja v krajevni skupnosti, usklajevati in koordinirati mora delo med krajevnimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi.

V nadaljevanju seje so si člani konference razdelili naloge, ki jih bodo opravljali v tem mandatsnem obdobju. Naredili so tudi nekaj zamenjav v vaških odborih socialistične zveze. Odbore bodo sedaj vodili: na Dovjem Srečko Koren, v Mojstrani Stanko Lakota, na Belci Franc Pretnar in v Radovni Anton Štular. Predsednik KK SZDL v tem obdobju pa bo Aleksander Mrzlečki. Zatem so določili še predsednika za posamezne komisije, ki bodo v prihodnjem obdobju delovale pri konferenci socialistične zveze. Med drugim so tudi ugotovili, da nekatera društva še vedno niso imenovala delegatov za krajevno konferenco. Zavzeli so se, da to čimprej popravijo in sklenili, da morajo vsa društva do 15. februarja predložiti programe dela za letošnje leto. Navzoči so poudarili, da morajo vsi novoizvoljeni delegati odgovorno opravljati svoje naloge, na sestankih pa naj bodo razprave kratke in jedrnat.

Krajevna konferenca socialistične zveze v Mojstrani bo še naprej namenjala vso pozornost delegatskemu sistemu in uresničevanju začrtanih ciljev razvoja naše samoupravne socialistične družbe.

Na seji so za tem razpravljali tudi o kadrovskih zadevah v zvezi s predsednikom sveta krajevne skupnosti Dovje – Mojstrana, ki še ni imeno-

van. Ob tem so poudarili, da je tukaj očitno prišlo do nepravilnega in premalo odgovornega ravnanja pri kadrovanju, saj se očitno ne more tako ravnati pri kadrovskih postopkih za funkcijo kot je predsednik sveta krajevne skupnosti. Sklenili so, da se za predsednika sveta imenuje Jožeta Kramarja, kot je bil predlog v času evidentiranja in kasneje kadrovanja za vodilne funkcije v krajevni skupnosti Dovje – Mojstrana. Ker so bili na večerajšnji seji prisotni tudi člani koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja in volitve pri krajevni konferenci socialistične zveze, so bili prisotni mnenja, da ta odbor v prihodnje čakajo zelo pomembne naloge, ki jih bodo morali dosledno izvajati.

Ob koncu seje pa so se še zavzeli, da bo v prihodnje pomembna naloga krajevne konference socialistične zveze tudi obveščanje in informiranje delovnih ljudi in občanov o delu in akcijah. Podprli so pobudo, da bi v kraju v okviru možnosti po potrebi izdajali tudi krajevno glasilo.

J. Rabič

NOVOLETO SREČANJE UPOKOJENCEV TP ROŽCA

Na povabilo sindikalne organizacije, samoupravnih organov in vodstva podjetja smo se 28. decembra preteklega leta ponovno srečali upoko-jenci trgovskega podjetja Rožca Jesenice.

Navzoče je pozdravila predsednica osnovne organizacije sindikata podjetja Ela Kilibarda, direktor Karel Frančeskin pa je prisotne seznanil z dosedanjimi uspehi samoupravljanja in poslovanja in prikazal nadaljnjo razvojno pot podjetja. Zaželel je dobro počutje vsem, ki smo se zbrali na tem srečanju in zaželel srečno novo leto 1979.

Ponosni smo na uspehe kolektiva, tako na področju poslovanja kot samoupravljanja in vsem članom kolektiva in vodstvu trgovskega podjetja Rožca želimo v bodoče kar največ uspehov pri delu in uresničevanju začrtanih nalog in programov. Obenem se zahvaljujemo za pozornost, prijeten družabni večer in za prejeta darila.

Tilka Zen
v imenu vseh
upoko-jencev

RAZMIŠLJANJE

Hodim po mestu, ki se duši v izpušnih plinih, v dimu tovarn in obdajata ga reki, ki se penita, ker je v njunih valovih raztopljen mnogo strupenih snovi. To je džungla, toda ne taka, kot v Afriki ali Aziji. V tej džungli so betonska drevesa in prenekatere so višja kot najvišja sekvoja.

Po betonskem pragozdu tekajo termiti, toda ti termiti so mnogo slabši od onih v pravem pragozdu, čeprav ti mislijo, drugi pa delajo vse nagnosko.

Termiti v betonskem pragozdu ne delajo samo zato, da bi preživeli. Delajo zato, da imajo čim več: čim modernejše vile, čimboljše mercedese, renaulte, ople... Skrbijo, da so v službah, kjer je zaslužek najboljši in je delo tako, da jim ga sosedje zavidajo.

In ti novi termiti, boljše rečeno roboti, uživajo v očeh sosedov tem večji ugled, čim več denarja imajo. Med seboj se ti termiti imenujejo ljudje. Med seboj se vojskujejo, ker hočejo imeti čim več ozemlja, energetskih virov in drugih stvari, ki bi jim prinesle denar in z denarjem še večje udobje in ugled. Vojskujejo se z vedno hujšim orožjem. Včasih so se šli preprosto pozicijsko vojno s preprostimi enostrelnimi puškami, sabljami in bajoneti. Danes pa imajo velika vojaška oporišča z raketami na daljinsko vodenje, na tleh čepi ptiči, ki so krvoločnejši od vsake kanje ali katerekoli roparske ptice. Seveda, ima vse to v oblasti človek. V novejšem času je tako napredoval, da z enim samim pritiskom na gumb lahko uniči ves svet in seveda sebe z njim. To ni boj za obstanek, kakršen vlada v pragozdovih, temveč pohlep po denarju, udobju in ugledu.

Pohlepnost človeka je vedno večja in če se ne bo spametoval, bo nekega lepega dne uničil sam sebe z vsem denarjem in dobrinami, ki si jih je ustvaril sam in jih želi imeti vedno več.

Boštjan Pristaec, 8. r
COŠ Kr. gora

PRVA SEJA SVETA KS JAVORNIK – KOROŠKA BELA V NOvem MANDATU

Skladno z rokovnikom volilne komisije je predsednik sveta KS Marjan Tomaš za 28. december sklical prvo redno sejo. Zaradi nekaterih nalog in zaradi priprave gradiva za drugo redno sejo skupščine delegatov, se je svet KS sestal na razširjeni seji, tako da so bili navzoči tudi vodje delegacij ter člani izvršnega odbora krajevne konference SZDL.

Novo izvoljeni člani sveta KS so bili seznanjeni z izpolnjevanjem sklepov, ki so jih sprejeli na 30. seji, ki je bila obenem tudi zadnja seja prejšnjega sklica.

Skupščina delegatov se bo predvidoma sestala v drugi polovici februarja, še pred tem pa se bodo sestali na skupnih sejah člani delegacij ter odborov SZDL iz posameznih naselij in vasi. Skupščini krajevne skupnosti bo posredovana analiza samoupravnih in delegatskih razmerij poleg tega pa še program KS za leto 1979. Članom sveta KS, ki bodo v prihodnji mandatni dobi vodili posamezne komisije ter odbore so naročili, da pripravijo delovne programe.

Člani sveta so bili seznanjeni tudi s predračunskimi vsotami za urejanje in asfaltiranje makadamskih cest, ki so jih izdelali pri komunalnem podjetju Kovinar na Jesenicah.

Podatki kažejo, da bodo v KS potrebovali v ta namen štiri milijone 600 tisoč dinarjev. Da bi zbrali potrebna sredstva je na voljo več variant, ki predvidevajo denarno soudeležbo samoupravne komunalne skupnosti občine Jesenice, KS, ter občanov udeležencev v cestnem prometu. Omenjena je bila tudi možnost najetja premostitvenega kredita. Omenjeno problematiko bodo posredovali delegacijam v zasedkih in vaseh nato pa še skupščini KS, ki bo razpravljala ter odločala o izbiri ustrezne variante za zagotovitev potrebnih sredstev, predvidenih s predračuni, ki so jih izdelali pri komunalnem podjetju Kovinar na Jesenicah.

Svet KS je obravnaval nekaj prošenj za izdajo mnenj in soglasij. Tako bo izdano soglasje k nameravani gradnji poslovnih prostorov tehničnega biroja Jesenice, radio klubu Koroška Bela za ureditev delovnih prostorov v prvem nadstropju delavskega doma na Javorniku, prav tako pa bodo izdali soglasje še delovni organizaciji Vodovod za izgradnjo nove polnilnice v Trebežu.

Ob sklepu seje so ugodno rešili nekaj prošenj društev in organizacij za denarne prispevke ob novem letu.

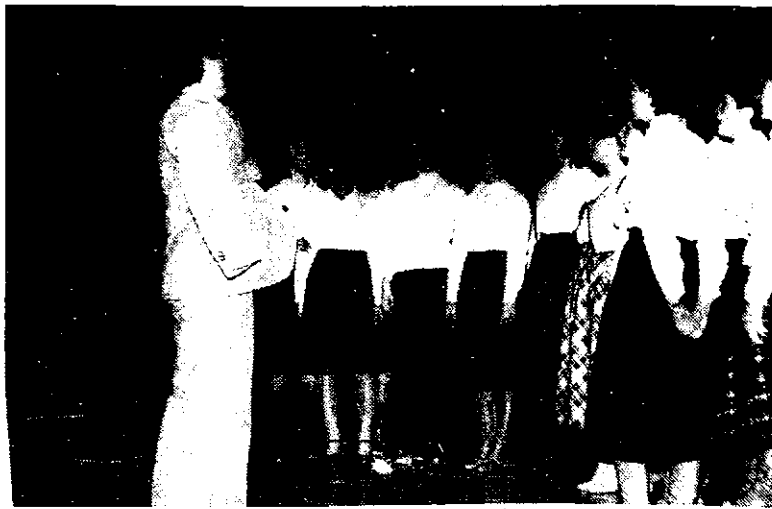
PRVA SEJA KK SZDL IN SKUPŠČINE KS PLAVŽ

V torek, 26. decembra, je bila prva seja krajevne konference SZDL in skupščine krajevne skupnosti Plavž. Najprej so izročili 18 krajevnih priznanj OF občanom, ki so se v preteklosti na raznih področjih dejavnosti najbolj prizadevali in izkazali. Prejeli so jih: Angela Bralc, Milka Burnik, Radomir Čvetanović, Slavko Humerca, Vera Jelinič, Vukašin Kilibarda, Alma Koselj, Janko Pribošič, Jože Rajhman, Franci Ravnikar, Miro Skube, Stana Jelena, Francka Springer, Jože Tresoglav, Viljem Velikonja, Pavel Vudrič, Milan Vuković in Anton Žerjal.

V nadaljevanju seje so poslušali in potrdili poročilo o poteku kandidacijskih in volilnih opravil. Nato so izvolili nosilce vodilnih funkcij za krajevno konferenco SZDL in krajevno samoupravo. Za predsednika konference SZDL Plavž je bil izbran

Tone Varl, za podpredsednika konference SZDL Aleksander Kovač, za sekretarja pa Marjan Cvek. Za predsednika skupščine krajevne skupnosti so izvolili Marjana Klemenca, za podpredsednico pa Bojano Pohar. Za predsednika sveta krajevne skupnosti so zbrali Jožeta Jelovčana, za podpredsednika pa Tomislava Surjana. Izbrali so tudi delegate krajevne konference SZDL in predsedstva krajevne skupnosti ter predsednike raznih komisij.

Nato sta Jože Jelovčan in Marjan Klemenc poročala o delu krajevne konference in o delu zborov delovnih ljudi ter občanov. Na osnovi tega so izbrali oz. izoblikovali osnove za oblikovanje programskih izhodišč za prihodnje obdobje. Te bodo pripravili do prihodnje seje oziroma skupščine, kjer bodo o njih razpravljali, jih ustrezno dopolnili in sprejeli kot napotilo za delo v prihodnje.

Dekliški pevski zbor DPD Svoboda France Prešeren Zirovnica, ki ga vodi zborovodja Slavko Mežik (Foto J. Rabič)

DRUGA PREMIERA NA JESENICAH

Amatersko gledališče Tone Čufar Jesenice je imelo 22. decembra preteklega leta svojo drugo premiero. Gledališčniki so uprizarili dramsko delo Mateja Bora RAZTRGANCJI. Mateja Bora, pesnika in pisatelja, vsi toliko dobro poznamo, da ga ni potrebno obširno predstavljati. Poleg partizanskih borbenih pesmi je napisal več uspešnih dramskih del, med katere uvrščamo tudi Raztrgance. Je član slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU), rojen leta 1913, njegovo pravo ime je Vladimir Pavšič.

Dramsko delo Raztrganci je resničen dokument, ki ne potrebuje niti ne zahteva globokih dramaturških razlag, ki naj bi opozarjale ali celo razlagale vse tisto, česar gledalec ne bi razbral iz samega teksta oziroma uprizoritve. Borova ljudska igra je kvalitetno in konkretno gledališko sporočilo. Delo je nastalo že v času naše narodnoosvobodilne borbe kot logična posledica vsega tistega, kar so raztrganci počeli v službi okupatorjev in domačih izdajalcev. Prvi koncept je začel Matej Bor pisati leta 1943 v vasi Vavti, kjer je bil takrat štab petnajste divizije NOV. Bor sam je pripovedoval, da je imel s svojo igro »množico težav«, saj jo je predelal ali — bolje rečeno — znova trikrat napisal. Motiv za to igro je dobil od tovarštev s Stajarske, ki so mu pripovedovali o zanimivih primerih v zvezi z vohuni-provokatorji. Le-te so Nemci pošiljali v vasi, da bi vnašali zmedo in preplah. Ljudje so jih imenovali raztrganci, saj so nalašč nosili raztrgane obleke. Kasneje, ko so okupatorji in domači izdajalci na Stajarskem skušali organizirati posebne teroristične tolpe, so dobili raztrganci celo političen značaj. Ljudstvo je to spoznalo in jih »ukrotilo«, kakor to tudi prikazuje Borova igra. Delo je doživelo krstno predstavo 14. decembra 1944 na osvobojenem ozemlju v Črnomlju.

Jeseniško predstavo je režiral Nace Smolej. Ustvaril je povprečno predstavo. Z izbiro nekaterih »glavnih« igralcev očitno ni imel sreče. Razveseljiv je bil povratek Ranta na sceno »njegovega« starega gledališča. Tisti, ki ga poznajo še iz »starih« dobrih časov jeseniškega gledališča, so od Tineta Ranta veliko pričakovali. Ostali pa so razočarani. Po dolgoletni odsotnosti z odra Tine Rant kot Rutar, kmet in mlinar, ni mogel podati pravega Borovega junaka — Rutarja. Kot eden glavnih protagonistov predstave, Rutar, bi moral biti energičen, eksploziven, gospodar, lastnik mlina, delodajalec, zavesten kmet, dober oče, spoštovan ... Rant po svoji postavi popolnoma ustreza Borovemu junaku in konceptu pisatelja, kar pomeni, da je bila režiserjeva izbira dobra, vendar Rant zaradi že navedenih okoliščin — dolgo odsoten iz gledališča — lik Rutarja ni ustvaril na sprejemljiv način. Ni bil dovolj prepričljiv, manjkalo mu je veliko tistega, kar bi moralo krasiti ilegalca, človeka, ki je vključen v boj proti sovražnikom. Bil je premalo jasev in dikcij, preveč tiho je govoril. Jezo do izdajalca, svojo notranjo borbo in ljubezen do hčerke in odločnost, da vztraja v svojih akcijah, ni manifestiral na prepričljiv orodski način. Deloval je nekako boječe, nezanesljivo, tiho ...

In ko smo že pri posrečeni ali neposrečeni podelitvi vlog, se moramo zadržati pri Vidi in Miholu. Vido, zelo priljubljen lik v tem dramskem delu, je igrala mlada Cvetka Kilbarda. Se iznikla iz IZVIRA (izvir je gledališka skupina mladih ljubiteljev gledališča, ki deluje pri amaterskem gledališču Tone Čufar), je bila Kilbardova »spuščena« na oder premalo pripravljena za uspešno interpretacijo tega lika. Razen zelo dobro naučenega teksta ni znala prikazati nič drugega. Sceni, režiji, posebno pa gledalcem je ostala dolžna (ne po svoji krivdi) prikazati domselnost, živahnost, pretresljivost, energičnost in koriščenje scenjskega prostora. Vse, kar je »izdeklamirala«, je bilo brez mimike — statično! Tako je v sceni — preprič s fantom Miholom — delovala neprepričljivo, neenergično. To ni bil dialog, v katerem naj bi Vida objasnila in dokazala nekaj resničnega ... ni bila pripravljena za tako težko in pomembno nalogo in ravno ta prizor naj bi bil nekakšen finale in vrhunec njene vloge. Igralkina statičnost na odru in vse druge težave, s katerimi se je

morala »boriti«, naj bi bil OPOMIN, kako oprežno in postopoma se morajo izkoriščati mladi talenti. Ne dvomno je, da je Cvetka Kilbarda talentirana in da bo s prizadevnim delom in pod strokovnim vodstvom postala dobra in uporabna odrska igralka. Za začetek je bila za Kilbardovo ta vloga preveč zahtevna in težka naloga.

Podobno bi se lahko reklo tudi za njenega partnerja Mihola, katerega je igral Roman Lavtar. Pri taki ugotovitvi se nam postavlja vprašanje: zakaj Vido in Mihola, na primer, nista igrala Tatjana Košir in Ivan Berlot? Verjetno da za tako vprašanje obstoji tudi odgovor, ali mnenja smo, da bi tako, ali podobna zasedba dala predstavi prav tisto, kar je želel pisatelj — Matej Bor. Režiser pa bi zlahka ustvaril dobro predstavo. To še posebno, ker je lik Ferleza, mlinarjevega pomočnika — izdajalca podal odlično Borut Verovšek. Verovšek je z uprizoritvijo Ferleza potrdil, da se vse bolj in bolj razvija v zrelega gledališkega igralca. Kot Ferlež je bil dovolj zvit, lažniv, brezobziren, grob, dinamičen, predvsem pa nesramno ciničen. Vera Stare kot žena mlinarja Rutarja in Bojan Dornik kot dr. Mrož sta se z dobrimi interpretacijami pridružila Verovšku in tako so skupaj ustvarili nekakšen trikot dobro prikazanih likov. Vsi trije so prispevali, da je predstava »živela«, ker je režiser premalo pazil na dinamičnost in tempo predstave. Tudi napetost ni bila dovolj izražena. Odličnemu Verovšku in vedrini, katero sta prinašala Vera Stare in Bojan Dornik, moramo dodati še epizodne vloge Tatjane Košir, Vere Smukavec, Reke Torkar in Jože Pirca, katere so dopolnjevale nekatera scenjska dogajanja, vendar niso mogli rešiti neprijetnosti, v katero so pogosto zahajala.

Scena Jože Bedič — kmečka hiša z izhodom v mlin, je funkcionalna in dovolj prostorna za vsa dogajanja (kar pa ni prišlo do posebnega izraza pri zaključni borilni sceni, katera je bila »mrtva«). Kostumi Anice Tomažević so primerni času in kraju dogajanja. Za razsvetljavo je skrbel Pavil Torkar, odrski mojster je Stanko Razinger, kulise je izdelal Jože Tresoglav, inspicient je Mičo Oman, šepetalka pa Vera Smukavec. Namen predstave je, da bi se v predstavi nekatere pomanjkljivosti popravile in predstava izostrila. Zakaj bi morali ravno pozitivne like tega dramskega dela gledati nepravilne, nekega Ferleza — izdajalca pa občudovati? Čeprav je to samo gledališka predstava in si protagonisti lahko razlagamo tako ali drugače, vendar smo rekli, da so Raztrganci dokument našega boja in časa — a dokumenti ne smejo biti pomanjkljivi.

F. Ropret

VESELO V NOVO LETO

Minilo je leto in kar pogumno smo stopili v novega. Na staro leto nam bodo ostali le prijetni spomini. Novo leto smo pričakali polni novih želja in načrtov. Nekaj se nam jih bo zagotovo izpolnilo.

V dneh pred novim letom smo bili vsi nestrpni. Z velikim veseljem smo pričakali dedka Mraza. Obiskal nas je s polnim košem daril. Z njimi je razveselil le šolarje 1. in 2. razreda in cicibane. Prav veselji bi bili, če bi nas lahko še več razveselili. Cicibani iz vrta so mu pripravili prijeten zabavni program in dedek Mraz nam je obljubil, da nas bo ob novem letu zopet obiskal.

Zadnji dan v letu je bilo tudi v šoli zelo zabavno. Za pravo novoletno razpoloženje so poskrbeli člani dramskega krožka. Uprizarili so pravljico o žalostni princeski. Igrica jim je lepo uspela. Ni kaj reči! Igralske sposobnosti so pokazali tudi drugi učenci. S šaljivimi prizori iz vsakdanjega življenja so spravili prav vse v dobro voljo. V okrašeni avli in razredih se je začelo novoletno rajanje.

Novo leto, kaj nam boš prineslo? Zaželeli smo si, da bi bilo srečno in uspešno. To pa ne pomeni, da bomo ostali križem rok. Dobro razpoloženi smo se lotili novih delovnih nalog.

Tatjana Bremec, OS
16. december Mojstrana

NACISTIČNA MISELNOST JE ŽIVA

Za novoletno čestitko za leto 1979 sem prejel decembrsko številko časopisa »Lager Gemeinschaft Dachau«, v katerem bivši dolgoletni zaporniki tega zloglasnega koncentracijskega taborišča ugotavljajo, da v Zvezi republik Nemčiji nacistična miselnost še živi in dobiva vedno večje razsežnosti.

Tako je bil vojak nemških oboroženih sil kaznovan s tremi dnevi zapore, zato, ker je 11. novembra 1978 ob spominski proslavi s še šestimi vojaki položil venec pred spomenikom žrtve fašističnega nasilja v tem taborišču.

Predsedstvo Lager Gemeinschaft Dachau je zato od pristojne vojaške oblasti zahtevalo, da se oficir, ki je to kazen izrekel postavi pred disciplinsko sodišče, kajti pri tem gre za omalovaževanje žrtve, ki so bile umorjene v času nacističnega režima v tem taborišču.

Vsak nadaljnji komentar k temu dogodku bi bil povsem odveč — pač pa opomin, da se ne smemo uspraviti, marveč z vsemi silami boriti proti nevarnosti nacizma.

J. R.

SPREJEM ZA NAJSTAREJŠE ČLANE ZB NOV

Krajevni odbor ZB NOV Plavž je pripravil priručno novoletno srečanje za vse člane ZB NOV, starejših od 70 let. V hotelu Pošta se je zbralo 76 članov KO ZB NOV in šest članov organizacije vojaških vojni invalidov. Vse navzoče sta pozdravila in jim voščila vse dobro v novem letu Franc Pesjak, predsednik KO ZB NOV in Jože Jelovčan, predsednik krajevne konference SZDL. Najstarejše borce sta pozdravila tudi dva predstavnika mladinske organizacije s te skupnosti.

Za topel in prisrčen sprejem ter pokazano pozornost se je zahvalil Ivan Intihar. Vsi povabljeni so bili izredno zadovoljni s priručno slovesnostjo, ki so jim jo pripravili ob novem letu. Sedemindvajset članov se tega sprejema zaradi bolezni ni moglo udeležiti, zato so jih pred kratkim obiskali na domu, kjer so jim zaželeli okrevanje in vse dobro ter jih obdarili.

B.

OBSEŽEN PROGRAM DELA TD JESENICE V LETU 1979

Turistično društvo Jesenice ima za leto 1979 predviden obširen program svoje dejavnosti. Predvsem se bodo se naprej prizadevali za pridobitev ustreznega prostora za informativno dejavnost. Le-ta bi moral biti v bližini železniške postaje, kjer se ustavlja največ prehodnih gostov in izletnikov.

Komisija za turistični podmladek je bila v letu 1978 zelo delavna. Vse šole so se vključile v akcije, ki jih je organizirala gorenjska turistična zveza. Pri tem sta bili vsekakor najbolj uspešni osnovna šola Tone Čufar na Jesenicah in celodnevna osnovna šola v Zirovnici. Delo mladikov bo v letu 1979 še veliko bolj načrtno in masovno. Vse šole je imajo okvirne programe dela in povsod že tudi delujejo na tem, da bi jih čim bolj uresničili.

Zaradi čim boljše povezave s socialistično zvezo in drugimi organizacijami je društvo predlagalo delegata za krajevno konferenco SZDL in skupščino krajevne skupnosti Plavž, kjer ima društvo svoj sedež. Turistična društva v občini imajo tudi svojega delegata v občinski konferenci SZDL in ta čas tečejo dogovori za izbiro ustreznega kandidata.

Prva faza Trim steze preko Žerjavca je v glavnem zaključena in bodo stezo v maju, v počastitev meseca mladosti, tudi uradno odprli. Začeli pa so tudi že z akcijo za dograditev druge faze. Terenska dela so namreč že zaključena, potrebno pa je čez Jesenico zgraditi dve manjši in eno večjo brv. Da bi to lahko uresničili, so že zaprosili delovne in druge organizacije za podporo ter finančno pomoč. Naj pri tem omenimo, da so se v tem pogledu doslej s prispevki ali opravljenim delom posebno izkazali: temeljne organizacije SGP Gradbenec na Jesenicah, Železarna, občinski svet zveze sindikatov, krajevna skupnost Plavž, Gradis in Vatrostalna.

Pričeli so tudi z akcijo za oživitve zelo obiskane prireditve v mesecu maju v Planini pod Golico. Vsem, ki naj bi pri tem sodelovali in domačini pomagali, so poslali ustrezen razpis. V kolikor bodo odgovori ugodni, bodo že februarja sklicali pripravljalni odbor, ki bo deloval za izvedbo te prireditve. Kot doslej bodo tudi v letu 1979 izvedli več občinskih akcij in že deveto leto zapored akcijo »lepe rože in lepa okolica«.

Upravni odbor turističnega društva pa je pričel tudi s pripravi za redni letni občni zbor, ki bo letos volilni. Da bi pomladili in okreplili svoje vrste, so številne delovne in druge organizacije zaprosili za predloge za člane novega upravnega odbora, ki naj bi s svežim poletom čim boljše uresničili predviden program dela. Občni zbor bodo imeli marca in ob tej priliki podelili tudi priznanja številnim prizadevnim članom in vsem, ki so pomagali uresničevati dosedanje naloge na področju turistične dejavnosti na Jesenicah in okolici.

B.

Ivan Metzger z nečakinjo Renato in predstavniki krajevne skupnosti Plavž

ZDRAVJE IN ZADOVOLJSTVO NAJSTAREJŠEMU PREBIVALCU NA PLAVŽU

V soboto, 6. januarja, so predstavniki krajevne skupnosti, KK SZDL, hišnega sveta in KO ZB NOV Plavž na domu obiskali Ivana Metzgerja najstarejšega, 94-letnega prebivalca krajevne skupnosti Plavž. Rodil se je 10. januarja 1884 v Sotini v Prekmurju. Delal je kot livar v Kapfenbergu in plavžar v Trstu, Režičah v Romuniji, od leta 1937 pa na Jesenicah. Poročil se je v Trstu z ženo Karmelo. V zakonu so se jima rodile štiri hčerke, ki so žal že vse pokojne. Tudi žena ni več živa. Sedaj živi v bloku Staneta Bokala 9 z vnukinjo Renato in pravnukinjo Petro. Upokojil se je leta 1953 z 42 leti delovne dobe in je nato delal še dve leti.

Med prvo svetovno vojno je bil na ruski fronti dvakrat ranjen in ujet. Po ozdravitvi v bolnišnici v Moskvi je delal za rdečo armado. Dejal je, da se še dobro spomni, ku je videl govoriti Lenina na skodih.

Zdravja in zadovoljstva v novem letu so mu zaželeli, mu voščili in ga obdarili za njegov 94. rojstni dan Gizela Velikonja kot predstavnica sveta krajevne skupnosti, Vukašin Kilbarda kot predstavnik KO ZB NOV ter Gabrijel Divjak kot predsednik hišnega sveta.

Ivan Metzger je bil obiska in voščila od vsega srca vesel ter je kljub njegovi visoki starosti zelo živahno in natančno pripovedoval zanimive dogodke iz njegovega pestrega življenja.

B.

POZORNOST DO OBČANOV V KS PODMEŽAKLJA

V krajevni skupnosti Podmežaklja že več let ob novem letu gostijo najmlajše in najstarejše občane. Ta krajevna skupnost je gotovo v jeseniški občini ena od najbolj delavskih po sestavi prebivalstva. Verjetno pa vodi tudi po najvišji povprečni starosti, saj od okrog 2200 prebivalcev nad 200 krajanov prejema redno pokojnino. Kljub tolikšnemu številu starejših krajanov pa jim ne manjka mladega naraščaja. Ravno zaradi zadostnega števila otrok so v tej krajevni skupnosti že pred leti zgradili svoj otroški vrtec, ki nosi ime partizanke Mare Sivič, in deluje, kot oddelek vzgojno varstvenega zavoda Julke Pibernik. V teh prostorih so si uredili tudi prostore za delovanje vseh družbenopolitičnih organizacij krajevne skupnosti.

Ti prostori so večkrat pretesni za številne krajanje, ki se tu srečujejo. To se zgodi zlasti ob prazničnih prireditvah, pri tem pa po udeležbi prednjači novoletna prireditev.

Ob izteku lanskega 1978. leta so v torek, 26. decembra, povabili vse otroke v starosti od 2. do 6. leta in teh je kar 156. Najprej so jim gostje iz Zirovnice prikazali igrice Rdeča kaptica, čemur je sledil prihod dedka Mraza z obdaritvijo vseh otrok, čeprav niso mogli vsi hkrati priti v dvorano.

Za izvedbo te prireditve so marljivim organizatorjem izrekli pohvalo

tudi iz občinske zveze prijateljev mladine. Najlepša zahvala je bila vidna iz obrazov zadovoljnih otrok in njihovih staršev.

Nič manj prijetno, gotovo pa bolj ganljivo, je bilo srečanje z najstarejšimi krajanji starimi nad 70 let. Kar 128 so jih vabili za v petek, 29. decembra, odzvala pa se jih je polovica. Ostale pa, ki zaradi slabe pokretnosti in slabega vremena niso mogli priti, so tovarišice obiskale in obdarile na domu. Prisotnim so priredili pogostitev v domu in jih obdarili. Za pestrost večera so poskrbeli pevci društva upokojencev Javornik pod vodstvom krajana Jaka Vebra, (ki je bil tudi sam med povabljenici). Pozdravne besede z najboljšimi željami jim je izrekla predsednica krajevne konference SZDL Nada Dejakova.

Med prisotnimi povabljenici je bila tudi najstarejša, 91-letna Šlibarjeva mama, ki so ji pevci poklonili še posebno pesem, za kar se jim je prisrčno zahvalila.

Slavljenici so se dolgo zadržali v prijetnem pogovoru zadovoljni nad pozornostjo, kot tudi nad prireditvijo, v imenu vseh se je prisrčno zahvalil vsem organizacijam in prizadevnim organizatorjem nekdanji olimpijec in prvak srednje Evrope v smučarskih tekih Franc Smolej.

Miha

REZERVNIM VOJAŠKIM STAREŠINAM OBČINE JESENICE

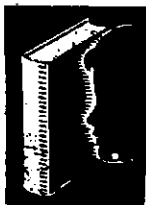
Glede na to, da pri občinski konferenci ZRVS Jesenice razpolagamo z večjim številom strokovnih knjig in raznih revij, se je komisija za informativno propagandno dejavnost odločila, da omogoči izposojanje knjig in revij vsem rezervnim vojaškim starešinam na Jesenicah. Komisija želi, da bi ta strokovna literatura našla pot do slehernega člana organizacije.

Knjižnica je v prostorih družbenopolitičnih organizacij, Titova 86 Jesenice (pisarna ZRVS).

V mesecu januarju bo knjižnica odprta v popoldanskem času od 16. do 17. ure in sicer, danes, v četrtek 11. januarja; v torek, 16. januarja; v ponedeljek, 22. januarja in v sredo, 31. januarja.

Se posebno opozarjamo tiste rezervne vojaške starešine, ki še ne prejemajo revije Naša obramba, da jo v navedenih dneh lahko naročijo v naši pisarni. Skupaj z oddelkom TO in LO bo komisija poskrbela, da boste revijo redno prejemali na vaš naslov.

Komisija istočasno obvešča RVS, da bo v prihodnjih številkah Železarja nadaljevala z zapisi o delu krajevnih organizacij. V teh zapisih bo vsak rezervni starešina našel tudi del samega sebe, oziroma svoj odnos do organizacije.

NOVOSTI NA POLICAH JESENISKE KNJIŽNICE

Jože JAVORŠEK: Nevarna razmerja. Založba Obzorja 1978.

Zadnjič sem v poročilu o neki uspešnici izrazil mnenje, da vnašanje realnih dejstev v literaturo najbolj uspeva takrat, kadar so ta dejstva bolj ali manj škandalozna. Nisem se zavedal, da se mi bo v kratkem ponudila priložnost, da to svoje mnenje podkrepim z nekim še bolj tipičnim primerom takega verzma škandalov. Nova Javorškova knjiga je takrat še ležala na kupu nevpisanih knjig.

Kakor Strah pred letenjem Erice Jong se tudi Nevarna razmerja dogajajo na nevarnem vmesnem področju: med poezijo in stvarnostjo. Jongova je najbrž vedela, v kaj se spušča, ko je pisala o svojih možih in ljubimcih, če tega le ne hlina. Javoršek naravnost in odkrito govori o zgodovinskih osebah, se pravi o ljudeh, ki jih naša javnost dobro pozna, bodisi zaradi tega, kar so sami napisali, ali pa, ker se je o njih pisalo; in še, ker se je o njih šušljalo. Prav za to gre, da so zdaj stvari, o katerih se je nekoč le govorilo, natisnjene črno na belu.

Hamlet je tvegal glavo — in jo končno tudi izgubil — ko je potujoče igralce pripravil do tega, da so pred kraljem zaigrali njegov lastni zločin. Vendar Hamlet zločinca ni dal prikazati pod pravi imenom. Javoršek govori o morilcih in skoraj dosledno uporablja prava imena. In zraven, posrečeno, navaja besede, ki jih je o njem izrekel Boris Kidrič. Ko ga je (Javorška) predlagal za medaljo, je baje rekel: »Hraber pa je, to je pa že treba priznati!« Vse kaže, da Javoršku korajže do danes ni zmanjkalo.

Gre torej za interpretacijo resničnih dejstev iz preteklosti, za zgodovino. Javoršek si je izoblikoval neko (posebno tezo o naši preteklosti: po njegovem so slovenski intelektualci izdali našo revolucijo ali pa so jo vsaj pustili na cedilu. Vsa Nevarna razmerja so posvečena dokazovanju te teze. Kljub zgodovinskim in esejističnim prvinam pa je to vendarle roman, oziroma hoče biti roman. In sicer neka posebna vrsta romana: roman v pisnih po vzorcu istoimenskega Laclosovega romana. Avtor oblikovne probleme takega pisanja posebej obravnava v izmišljenih pogovorih z eno izmed oseb (dr. Dušanom Pirjevcem). To so edine zares dolgočasne strani v tem delu.

V Laclosovih Nevarnih razmerjih si dopisuje dvojica iz vrst blaziranega plemstva, on in ona, nekdanji ljubimca, ki sta si izbrala za šport igračkkanje s čustvi drugih. Javoršek meni, da vlada danes moralna izprijenost, kakršna je bila značilna za čas pred francosko revolucijo. Zamislil si je roman, v katerem si on sam dopisuje z našimi kulturniki: z nekaterimi, katerih preteklost je dokaj temna, pa z bolj nedolžnimi (bojazljivci, kapitulanti, nesposobneži). Za nameček še z

dve pozitivnima osebam — to pa sta žal izmišljena lika.

V teh pisanih prihajajo na dan tiste hude reči, ki sem jih omenil na začetku. Ob Laclosovem romanu te spreletava srh, ko si domišljaš da imaš vpogled v zaupno dopisovanje dveh živih satanov; vendar je ta satanizem psihološki in abstrakten, ne krvav in telesen kot pri Javorškovih naslovniki. Mrzlo nas spreletava, ko ugibamo, kako se bodo spletkarjenja posrečile njune nakane. Tudi v Javorškovih Razmerjih nas spreletava srh. Občutek, ko vidiš, da avtor znanim ljudem očita prave zločine (zavoljo katerih bi najbrž morali še sedeti), je zares grozljiv.

Ne vem, ali sem neke bral, ali pa sem si na celem zamislil: da je Javoršek dvorni norček nj. vel. Revolucije. Dvornemu norčku je dovoljeno vse povedati. Isto velja za otroke. V vsem Javorškovem pisanju je nekaj otroško naivnega. Javoršek je prepričan v svojo zvestobo partizanščini. V svoji obsodbi naših intelektualcev se ustavlja predvsem ob tistih, ki so aktivno sodelovali v NOB, vendar niso bili moralno kos trenutkom preizkušnje.

Resen človek Javorškovi tezi (»vsi intelektualci so odpovedali«) ne bi smel verjeti. Javoršek je očitno pristranski — vendar: to je njegov osebni slog, da je očitno pristranski. Nekeč se mu je zgodila krivica: zaprl so ga, ker so ga baje sumili

sodelovanja z neko zahodno obveščevalno službo. Njega, starega in zvestega partizana! Kot je bilo takrat moderno, so mu na vrat naprtli še moralno izprijenost. Zanj je bil to tak udarec, da si, po lastnih besedah, bržkone nikoli ne bo povsem opomogel.

Zdaj pa se sam poslužuje iste metode. Ni dovolj, da so intelektualci obupali, odpovedali, kapitulirali, Javoršek dopoveduje, da so moralno izprijeni. Ves čas pa govori predvsem o dveh primerih, ki bi ju nepristranski opazovalec iznačil kot izjemna in morda psihopatska. (Gre za Vitomila Zupana in za pok. dr. Dušana Pirjevca.) Vendar Javoršek ne bi hotel biti nepristranski opazovalec. Bil je tam, veliko tega je videl na lastne oči oziroma občutil na lastni koži. Gre za stvar, kateri je posvetil vse življenje. Prav zato verjamem njegovi iskrenosti, vendar ne verjamem, da je to vsa resnica o stvari.

Na sploh pa je Javoršek v Nevarnih razmerjih bolj prepričljiv, bolj pristen in bolj človeški kot prej. Prišlo je že v navado, da ob vsaki njegovi knjigi hvalijo jezik in slog. Njegov slog je bil nekoč res vse preveč lep, vse preveč ocvetljen in uglajen. Zdaj je začel pisati bolj preprosto, tu in tam celo ostrmiš, ko zadeneš ob manjši jezikovno ohlapnost. Mogoče prav zato bolj prislusne tistemu, kar ti ima povedati.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

MARINA, EVEREST, ŠMOHOR, ALARODI, AMATER, PADALO, MIR, S. KARATE, ABONENT, AZIL, TRAPARIJA, T. ATI, PI, SESTRA, MA, KRETA, OG, KR, A, BAR, RITEM, RAME, AK, PARA, INARI, SONATINA, OVEN, RT, G, ZDO-MEC, T, SREČNO-NOVO-LETO, E, MESNICA, IRI, NIL, R, KOKETIRANJE, LA, EPOS, TIR, EK, E, KARTA, ELEKTRI-KA, ANT, GARNITURA, SI, OAZA, KAMA, ANVAR

V torek, 9. januarja, je posebna komisija, ki so jo sestavljali Janez Kejzar, Janez Iskra, Olga Tišov in član uredništva izžrebala nagradne križanke, objavljene v 49/50. št. Železarja. Prejeli smo 164 rešitev, komisija pa je izvela 21 rešitev, da je dobila 10 pravih.

150 din prejme JELENA ŽAGAR — odd. za obračun OD, 100 din prejmeta SIMON TURŠIČ, Bokalova 19, Jesenice in EDO DROBNJAK — novogradnje, po 75 din prejmeta LIDIJA VRDOLJAK — odd. za obrač. OD, ALOJZ ŠKOLČ, Svetinova, Jesenice in MARINKA DOBRAVEC, Tomšičeva 22, Jesenice, po 50 din pa prejmejo IGOR ŠKRLJ, V. P. 62002 Maribor, SIMONA ZUPAN, UOS, PAVLA DRAB, Svetinova 16, Jesenice in JANI VOVK, V. P. 1753 NIŠ.

Vsem nagracjem iskreno čestitamo! Nagracji zaposleni v Železnarji bodo prejeli nagrade 15. februarja pri obratnih personalkah, nagracji izven Železarne pa po 15. januarju na uredništvo Železarja ali po pošti.

Šah

HLADNA VALJARNA JESENICE
PRVAK ŽELEZARNE V ŠAHU
ZA LETO 1978

V sredo, 27. decembra, se je s finalnim turnirjem končalo prvenstvo Železarne v šahu. Prvenstvo se je začelo 20. decembra v štirih polfinalnih skupinah, v katerih se nastopilo kar trinajst ekip. Nastopile so naslednje ekipe: TOZD Strojne delavnice, DS TKR-SEO-novogradnje, TOZD Žičarna, TOZD Valjarna bluminj-stekel, TOZD Remontne delavnice, DS za komercialne in finančne zadeve, DS za kadrovske in splošne zadeve in informiranje, TOZD Plavž, TOZD Jeklarja, TOZD Vzdrževanje, TOZD Hladna valjarja Bela, TOZD Hladna valjarna Jesenice, TOZD Energetika.

V finalno skupino se je uvrstilo osem ekip. Prvo mesto je osvojila ekipa TOZD Hladna valjarna Jesenice.

Končni vrstni red: 1. TOZD HV Jesenice 21 točk, 2. TOZD Žičarna 18,5, 3. DS za komercialne in finančne zadeve 17, 4. TOZD Strojne delavnice in Jeklarja 16,5, 5. TOZD Vzdrževanje 11, 7. TOZD Remontne delavnice 8,5, 8. TOZD Energetika, itd.

ŽELEZARNA JESENICE
OBČINSKI PRVAK ZA LETO 1978

Teden poprej pa se je končalo tudi občinsko moštveno tekmovanje Jesenic, na katerem je sodelovalo deset najboljših ekip, in sicer: Društvo upokojencev, Center srednjih šol, Carinarnica Jesenice, Železarne Jesenice, VIATOR-Spik, DS TKR-SEO, novogradnje, Železarne Jesenice, Gradbenice Jesenice, TOZD Energetika Železarne Jesenice, TOZD Remontne delavnice — železarne Jesenice in delavna skupnost za komercialne in finančne zadeve Jesenice.

Kot že nekaj let nazaj je bila tudi tokrat najmočnejša ekipa železarne Jesenice, ki je nastopila v izredno močni postavi: Zorko, A. Krničar, F. Ravnik in P. Poljanšek. VRSTNI RED: 1. Železarne Jesenice 32 (točk), 2. TOZD Remontne delavnice 25, 3. VIATOR-Spik 20, 4. Center srednjih šol

19, 5. Gradbenice 18,5, 6. TOZD Energetika 17,5, 7. DS TKR-SEO novogradnje 16,5, 8. DS za komercialne in finančne zadeve 14,5, 9. Carinarnica 10,5 in 10. Društvo upokojencev 8,5.

NOVOLETNI TURNIR

V soboto, 6. januarja, pa je bil v šahovski dvorani na Jesenicah velik nagradni novoletni hitropotezni turnir, katerega se je udeležilo kar 21 šahistov. Turnir je bil eden najmočnejših in najštevilnejših v zadnjem času sploh. Presenetljivo pa je zmago odnesel edini udeleženec SD Radovljica — drugokategorijski Stanko Hrovat. Za seboj je pustil vse letos najboljše jeseniške hitropotezne igralce na Jesenicah s krajnikom na čelu (prvak za leto 1978).

Vrstni red: 1. Hrovat 20 (točk), 2. Krajnik 18,5, 3. Železnik 15,5, 4. Poljanšek in Soklič 15, 6. Majtan 14,5, 7. Jan in Kosmač 13,5, 9. Vuković 11,5, 10. Zaimović 11, 11. Lužnik 9,5, 12. Hudnik M. 9, 13. V. Ivelja 7, 14. Sitnovski 6, 15. Boga-taj in Ferk 5,5, 17. J. Hudnik in Mlinar-čič 5, 19. Kokošar 4,5, 20. Dobrovšek 4 in 21. B. Ivelja (pionir) 2.

Prva tretjina (1. do 7. mesta igralcev) je dobila tudi denarne nagrade.

OSTERMAN: ŽELEZNIK 1:0

V petek, 5. januarja, so šahisti iz vse Gorenjske, ki tekmujejo na močnem polfinalnem turnirju Gorenjske v Lescach, odigrali 5. kolo. Na turnirju igra tudi devet jeseničanov. Alojž Železnik, ki je po 4. kolu vodil, je izgubil z mošтром Ostermanom iz Lesc. Osterman je tako za pol točke prehitel Železnika, ki sedaj deli drugo mesto. Ostali rezultati Jeseničanov v 5. kolu: Mencinger (Lesce) : Božič (Kr) 1:0, Kosmač (Jes) : Zorko (Jes) 0:1, Deželak (Les) : Cihua (Jes) 1/2:1/2, Kelbl (Jes) : Rodman (Jes) 1:0 in Valjavec (Trz) : Soklič (Jes) 1:0.

VRSTNI RED (po 5. kolu): 1. OSTERMAN (LES) 4,5, 2. ŽELEZNIK (JES) IN JOKOVIČ (KR) 4, 4. — 6. MENCINGER (LES), BAVDER (KR) IN RAVNIK (TRZ) 3,5, 8. — 10. KELBL 3, 11. RODMAN 1,5, 12. KRNICAR 1 točka.

Namizni tenis

DVE EKIPI Z JESENIC V GORENJSKI LIGI

Po enoletnem premoru so letos zopet pričeli s tekmovanjem v gorenjski namiznoteniški ligi. Iz naše občine sodelujeta dve ekipi, in sicer ekipa Jesenic in ekipa Murove. Doselej so odigrali že dve kolu, v katerih je ekipa Murove imela več sreče, saj je dvakrat zmagala, v prvem kolu je premagala ekipa Gumarja iz Kranja s tesnim izidom 5:4, v drugem kolu, ki so ga odigrali pretekli teden, pa so v Križah premagali domačo ekipo z rezultatom 5:2. Za ekipo Murove so nastopili: Šranc, Filipovič, Pogacnik in Ravnikar.

Ekipa Jesenic, za katero v tej sezoni nastopajo mladi igralci: Podbregar, Babič in Strumbl so v prvem kolu gostili ekipo Mosenj, ki so jo odpravili gladko s 5:0. V drugem kolu pa so naleteli na težje nasprotnike, igralce Kondorja iz Škofje Loke, s katerimi so izgubili z rezultatom 3:5, za ekipo Jesenic je dve točki priboril Babič, eno pa Podbregar.

VPIS V DRŠALNO ŠOLO
Dršalni klub Jesenice obvešča, da vpisuje v dršalno šolo učence od 4. do 7. leta starosti. Vpisovanje je začetni in nadaljevalni tečaj v petek, 12. januarja, in torek, 18. januarja, ob 15. uri na dršališču. Vpisnina je 150 din.

Na podlagi 162. člena Zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21-224/74, 39-468/74, 5-180/76, 10-381/76, 31-1393/76 in 8-483/78) izdajajo davčne uprave skupščin občin

JESENICE, KRANJ, RADOVLJICA, ŠKOFJA LOKA, TRŽIČ

POZIV

k vložitvi napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1978 za zavezance, katerim se odmerjajo davki po preteku leta in za leto 1979 za zavezance, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto.

Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1979.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1978

1. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1978;
2. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1978;
3. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih doseženih v letu 1978;
4. Zavezanci davka na dohodek od premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih doseženih v letu 1978. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov oziroma zgradb v najem ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega 3.000,00 dinarjev;
5. Zavezanci davka od premoženja — na posest gozdnega zemljišča za leto 1978. Napoved morajo vložiti občani, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih ne štejejo za kmeta, če posedujejo več kot 0,5 ha gozdnega zemljišča in če njihov dohodek v letu 1978 presega 20.000,00 dinarjev oziroma skupni dohodki vseh družinskih članov presegajo 10.000,00 dinarjev letno na družinskega člana;
6. Zavezanci davka iz skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1978. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupen čist dohodek v letu 1978 presega 142.000,00 dinarjev;
7. Zavezanci posebnega prispevka po 23. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju za leto 1978, če so njihovi dohodki iz naslova pokojnine skupno z dohodki iz delovnega razmerja, samostojne dejavnosti ali dela na podlagi pogodbe o delu v letu 1978 presegli 142.000,00 dinarjev in pod pogojem, da so v skupnem dohodku ostali dohodki brez pokojnine, udeleženi z več kot 17.438,40 dinarja.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri davčni upravi občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovih družinskih članov;
- zavezanci iz 2. in 3. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovih družinskih članov;
- zavezanci iz 4. točke, če gre za dohodek od nepremičnin, pri davčni upravi občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodek od premičnin, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče;
- zavezanci iz 5. točke pri davčni upravi občine, na katere območju leži gozdno zemljišče;
- zavezanci iz 6. in 7. točke pri davčni upravi občine, na katere območju so imeli v letu 1978 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1979

1. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1979;
2. Zavezanci davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1979.

Napoved vložijo:

- zavezanci iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri davčni upravi občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanci, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovih družinskih članov;
- zavezanci iz 2. točke pri davčni upravi občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri davčni upravi občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovih družinskih članov.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisnem obrazcu, ki se dobi pri davčni upravi občine. Pozivamo zavezance, da napovedi vložijo v roku določenem v tem pozivu, ker bo za nepravčasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10% oziroma najmanj 100 dinarjev, zavezanecem, ki ne vložijo napovedi pa za 20 odstotkov oziroma najmanj 200 dinarjev.

DAVČNE UPRAVE SKUPŠČIN OBČIN
Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič.

LEP MEDNARODNI USPEH EKIPE VATROSTALNE

V četrtek, 28. decembra, je v mestni hali v Celovcu gostovala ekipa Vatrostalne. Udeležila se je velikega mednarodnega turnirja v kegljanju na ledu. Sodelovalo je 26 ekip, ki so bile razdeljene v A in B grupo. V grupi A je nepričakovano zasedla prvo mesto ekipa Vatrostalne — Jesenice in s tem dosegla enega svojih največjih uspehov.

V velikem finalu je častno izgubila z večkratnim evropskim ekipnim prvakom Salzburgom. Za osvojenega drugega mesta je prejela lep pokal, člani ekipe pa srebrne medalje. Za ekipo so nastopili: Anton Soklič, Rudi Šapek, Ivan Železnik in Alojz Babnik.

Ruša

POKAL KRANJSKE GORE ZA EKIPU ITALIJI UNIVERSALA

V nedeljo, 7. januarja, je bil na dršališču v Zagumajnici v Kranjski gori mednarodni turnir v kegljanju na ledu za prehodni pokal Kranjske gore. Tekmovanje se je udeležilo 14 ekip z Bleda, Jesenic, Kranjske gore in Avstrije. Prehodni pokal je z veliko iplo osvojila ekipa Universal — Jesenice (24 točk), druga je bila ekipa Murka — Jesenice (23 točk), tretje mesto je osvojila ekipa AOŠ Beljak — A itd. Za zmagovalno ekipo so nastopili: Riko Žgavec, Tone Petrovič, Branko Carman, Milan Čop in Anton Beton.

Zadnjo nedeljo v mesecu decembru je ekipa Universal gostovala na mednarodnem turnirju v kegljanju na ledu v St. Giorgo v Italiji in se uvrstila na šesto mesto. Na turnirju je sodelovalo 18 ekip.

Ruša

RAZPIS KURIRSKEGA SMUKA

Krajni odbor ZB NOV Javornik - Koroška Bela organizira tradicionalni KURIRSKI SMUK na Pristavi v Javorniškem rovtu. Na tekmovanje vabi vse občinske organizacije ZB NOV, teritorialne enote, granitarnje, delavce milice, obmejne in carinske organe gorenjskega območja, mladinske in mladince ter učence osnovnih šol občine Jesenice.

Tekmovanje bo v nedeljo, 21. januarja, ob 10. uri na Pristavi v Javorniškem rovtu. Piane prijave je treba dostaviti do petke, 19. januarja, ob 18. uri na naslov: Stojan Marjana, Blejska Dobrava 110, pošta Blejska Dobrava 4273 ali na Železarno Jesenice TOZD Valjarna Debele pločevine. V prijavo je treba vpisati tudi vodjo ekipe.

Zrebanje vseh kategorij bo v soboto, 20. januarja ob 8. uri v delavskem domu na Javorniku.

KATEGORIJE

- Osnovne šole: učenci od 1. do 4. razreda; učenci od 1. do 4. razreda; učenci od 5. do 8. razreda; učenci od 5. do 8. razreda.
- OO ZSMS: mladinske in mladince do 27. leta starosti.
- Teritorialne enote in člani ZRVS: vsi člani teritorialnih enot in člani ZRVS gorenjskega območja.
- Milica - carina obmejna milica, granitarnji in obmejni milica: vsa izpostava lahko prijavi osem tekmovalcev. V ekipo se štejejo trije najboljši uvrščeni tekmovalci v vsaki kategoriji.
- Organizacije ZB NOV občine JESENICE: člani ZB.

POSEBNA DOLOČILA TEKMOVANJA

Zaradi omejenih terenskih možnosti za tehnično izvedbo tekmovanja so določene naslednje omejitve glede na število tekmovalcev v posameznih kategorijah.

- Osnovne šole: sprejemamo neomejeno število prijav. V ekipo se šteje najboljši uvrščeni: z prve grupe dve učenki, iz druge štiri učenci, iz tretje ena učenka in iz četrte grupe dva učenca.
 - OO ZSMS: vsaka osnovna organizacija lahko prijavi osem tekmovalcev. V ekipo se štejejo trije najboljši doseženi časi.
 - Teritorialne enote in člani ZRVS: vsaka teritorialna enota in organizacija ZRVS lahko prijavi osem tekmovalcev. V ekipo se štejejo trije najboljši uvrščeni tekmovalci v vsaki kategoriji.
 - JLA in milica, carina, granitarnji in obmejni milica: vsaka izpostava lahko prijavi osem tekmovalcev. V ekipo se štejejo dva najboljša uvrščena tekmovalca v vsaki kategoriji.
 - Organizacije ZB NOV občine Jesenice: število prijav neomejeno. V ekipo se štejejo dva najboljša uvrščena tekmovalca v vsaki kategoriji.
- Tekmovalci tekmujejo na lastno odgovornost. Pravico imajo vsi tekmovalci, ki niso registrirani. Dodatnih štartov ne bo.
- Odličja in priznanja: v vsaki kategoriji prejmejo uvrščeni od 1. do 3. mesta medalje, od 4. do 8. mesta pa diplome.
- Vsaka prvouvrščena ekipa prejme prehodni pokal, druga in tretja ekipa prejmeta diplomi. Vsi uvrščeni tekmovalci v prvi, drugi in tretji ekipi prejmejo znak KURIRJA.
- Uradna objava bo v soboto, 20. januarja, ob 16. uri v RADIU TRIGLAV Jesenice.

Organizacijski odbor

ZAHVALA

Društvu invalidov Jesenice se iskreno zahvaljujem za obisk na domu in v bolnici. Zahvaljujem se tudi za darilo in denarno pomoč, katera mi je dobrodošla.

Ludvik Nemec

ZAHVALA

Občinskemu odboru DPM, krajevni odboru DPM, ZB NOV, OO ZSMS Javornik - Kor. Bela in JLA se za čestitke in darila ob novem letu iskreno zahvaljujem.

Ljilja in Elvira Tišov

ZAHVALA

Krajevni organizaciji združenja borcev NOV Javornik - Kor. Bela se iskreno zahvaljujem za darilo in obisk na domu.

Franc Vaupotič

ZAHVALA

OO sindikata TOZD. Vzdrževanje Jesenice se zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je v času bolezni zelo dobrodošla.

Anton Medja

ZAHVALA

Društvu invalidov Jesenice se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, katera mi je dobrodošla.

Tone Bokša

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem osnovni organizaciji zveze sindikatov delovne skupnosti za kadrovske in splošne zadeve ter informiranje, svojim sodelavkam, za pozornost in darila, katere sem prejela ob odhodu v pokoj.

Obenem želim vsem skupaj dosti delovnih uspehov v letu 1979.

Rezka Hočevar

ZAHVALA

Zahvaljujem se krajevni organizaciji ZB NOV Javornik - Kor. Bela za obisk na domu in novoletno darilo.

Jakob Celarec

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Profilarna se najlepše zahvaljujem za darilo, čestitko in obisk na domu. Celotnemu kolektivu želim veliko delovnih uspehov v novem letu 1979.

Ivan Primožič

ZAHVALA

Krajevni organizaciji ZB NOV Javornik - Koroška Bela se za izkazano pozornost ob novem letu prisrčno zahvaljujem in želim vsem članom ZB NOV veliko zdravja in sreče v novem letu.

Viktorija Medja

ZAHVALA

Konferenci OO zveze sindikata železarne Jesenice se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč in obisk v bolnici Golnik.

Ignac Šebat

ZAHVALA

Ob nepričakovanem obisku v bolnici na Golniku in novoletni obdaritvi se iskreno zahvaljujem konferenci OO zveze sindikatov in celotnemu kolektivu Železarne in vam želim uspeha polno novo leto 1979.

Karla Brišar-Ivančič

ZAHVALA

Krajevni organizaciji združenja borcev NOV in društvu upokojencev Javornik - Koroška Bela se iskreno zahvaljujem za novoletno čestitko, obdaritve in obiske na domu.

Vinko Demšar

ZAHVALA

Izvršnemu odboru sindikata Železarne in TOZD Remontne delavnice ter kolektivu telefonske centrala se iskreno zahvaljujem za razumevanje in prejeto denarno pomoč.

Zvonka Divjak

ZAHVALA

Voznikom osebnih avtomobilov se iskreno zahvaljujem za prejeto darilo. V novem letu jim želim sreče in zdravja ter varno vožnjo.

Janko Blagne

ZAHVALA

Za obisk, čestitke in darilo se lepo zahvaljujem društvu upokojencev Javornik - Kor. Bela.

Nežka Kapus

ZAHVALA

OO sindikata TOZD Transport se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Vsem sodelavcem želim v letu 1979 veliko delovnih uspehov.

Franc Markelj

ZAHVALA

Osnovni organizaciji sindikata TOZD Vzdrževanje, vzdrževanje plavž se najlepše zahvaljujem za čestitko in za denarno pomoč v času moje bolezni. Obenem hvala članom za obisk na domu.

Viktor Baumgartner

ZAHVALA

Vsem delavcem iz obrata I. in II. faze aglomeracije železarne Jesenice, obratovodjema Guzelju in Jeklarju ter celotnemu kolektivu, sodelavcem mojega nadsva dobrega moža Ljuba Milkovića, se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je v žalostnem trenutku in v težkem gmoletnem položaju ravno prav prišla. Ob v nezdgoj preminulem dragem možu Ljubu Milkoviću, izreklam ponovno vsem mojo iskreno zahvalo za vso pozornost.

Žalujoca žena Dragica in hčerkica Slavica

DEŽURNA TRGOVINA

V soboto, 13. januarja, bo na Jesenicah od 15. do 19. ure odprta SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA ROŽCA NA PLAV-ZU

ZAHVALA

Ob prerani smrti drage

JULKE ROZMAN

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so jo spremenili na njeni zadnji poti, ji darovali cvetje in nam izrekli sožalje.

Posebno zahvalo izrekamo družinam Dežman in Slaninik za vso pomoč.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgubi moža, očeta in dedka

JOŽA BALOHA

se iskreno zahvaljujem dr. Rojčevi za skrbno zdravljenje in za požrtvovalno lajšanje bolečin posebno v poslednjih dneh.

Iskrena hvala za vso pomoč in izrečena sožalja sosedom, kakor tudi ostalim sorodnikom in znancem, ki so ga v tako velikem številu spremenili na njegovi zadnji poti in ga obsuli s cvetjem.

Zahvaljujem se KO ZB NOV Žirovnica za podarjen venec in izkazano mu čast. Govorniku tov. Špornu se toplo zahvaljujem za poslovlilne besede in pevcem DU Javornik za žalostinke.

ŽALUJOČI: žena Katarina, sin Franc in hčerka Majda z družinama

ZAHVALA

Ob prerani smrti dragega moža, očeta in starega očeta

MIHAELA GOLMAJERJA

se iskreno zahvaljujem sorodnikom, prijateljem in znancem, darovalcem vencev in cvetja, pihalnemu orkestru Jeseniških železarjev ter vsem, ki so nam izrekli sožalje in ga spremenili na zadnji poti.

Najlepša hvala dr. Mencingerju, dr. Novaku, vsem dežurnim zdravnikom, posebno dr. Zalokarjevi, dr. Sajevcu in dr. Čehu za lajšanje bolečin ob težki bolezni.

ŽALUJOČI: žena Ančka, hčerki Anica in Emilija z družinama

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža, očeta, dedka, brata, tasta in svaka

JOŽETA KOMICA

se iskreno zahvaljujem dr. Vidi Rojčevi za njeno dolgo in požrtvovalno pomoč in vsem, ki so nam nudili pomoč ob njegovi smrti.

Iskrena hvala pevskemu zboru, pihalnemu orkestru, vsem darovalcem vencev in cvetja, vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in sočustvovali z nami in vsem, ki so ga v tako velikem številu spremenili na njegovi zadnji poti.

Iskrena hvala vsem!

Žena in vsi njegovi

ZAHVALA

OO sindikata RTA - TOZD Remontne delavnice se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Ivanka Jereb

ZAHVALA

Konferenci osnovnih organizacij sindikata Železarne se zahvaljujem za čestitke, darilo in obisk na Golniku.

Vsem bivšim sodelavkam in sodelavcem profilarne Javornik se toplo zahvaljujem za voščila ob novem letu, obratovodji Gasarju pa za obisk na domu. Vsem želim zdravo in uspešno novo leto.

Krajevni organizaciji ZB Javornik - Kor. Bela se zahvaljujem za obisk in darilo ob novem letu in želim vsem borcev zdravo in srečno 1979.

Jaka Leban

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sindikatu in vodstvu TOZD Profilarna za novoletni obisk, voščilo in darilo.

Enako tudi mi, vsi bivši sodelavci in sedanjí upokojenci, želimo vam in vašim svojim sreče in zdravja, TOZD Profilarna pa uspešno poslovno leto 1979.

Upokojenci TOZD Profilarna

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

13. januarja sovjetski barvni film KRALJA CIRKUSA, režija Juri Culjukin, v gl. vlogi Ivan Kodrijavcev, ob 15. uri. Ogled filma je brezplačen za člane Ježkovskega kluba, poklanja ga Jugobanka Ljubljana.

13. in 14. januarja franc. barvni akcijski film L'ANIMAL, režija Claude Zidi, v gl. vlogi Jean Paul Belmondo, ob 17. in 19. uri.

15. in 16. januarja amer. barvni glasbeni film HELLO DOLLY, režija Gene Kelly, v gl. vlogi Barbra Streisand, ob 17. in 19.30.

17. januarja italij. barvni kavbojski film HUDICEV VRT, režija Henry Hathaway, v gl. vlogi Gary Cooper, ob 17. in 19. uri.

18. januarja hongkonški barvni karate film VRNITEV TIGRA, ob 17. in 19. uri, režija Jimmy Shaw, v gl. vlogi Bruce Lee.

20. in 21. januarja hongkonški barvni karate film PEST VELIKEGA ZMAJA, režija Lo Wei, v gl. vlogi Bruce Lee, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

13. in 14. januarja amer. barvni glasbeni film HELLO DOLLY, ob 17.30 in 20. uri.

14. januarja sovjetski barvni film KRALJ CIRKUSA, ob 10. uri.

15. in 16. januarja franc. barvni akcijski film L'ANIMAL, ob 18. in 20. uri.

17. januarja zaprto.

18. januarja španski barvni film - drama ZA ENO NOČ LJUBEZNI, ob 18. in 20. uri.

19. januarja italij. barvni kavbojski film HUDICEV VRT, ob 18. in 20. uri.

20. in 21. januarja hongkonški barvni karate film VELIKI GAZDA, ob 18. in 20. uri.

Kino KRANJSKA GORA

13. januarja amer. barvni komedijski film HOLLYWOOD ALI PROPAD, ob 20. uri.

17. januarja amer. barvni glasbeni film HELLO DOLLY, ob 20. uri.

20. januarja franc. barvni akcijski film L'ANIMAL, ob 20. uri.

Kino DOVJE - MOJSTRANA

13. januarja amer. barvni vojni film FANTJE IZ 3. ČETE, ob 19. uri.

14. januarja amer. barvni komedijski film HOLLYWOOD ALI PROPAD, ob 19. uri.

20. januarja amer. barvni glasbeni film HELLO DOLLY, ob 19. uri.

21. januarja franc. barvni akcijski film L'ANIMAL, ob 19. uri.

VROČICA SOBOTNE NOČI

Čenjene obiskovalce želimo opozoriti, da v dneh od 27. januarja do 4. februarja predvajamo na naših platnih ameriški barvni revijski film: VROČICA SOBOTNE NOČI - v gl. vlogi John Travolta, ki je tudi kandidat za Oskara 1978. Scenarij Norman Wexler, plesni vložki Lester Wilson, proizvodnja Paramount 1977.

Ne zamudite prilike, da si ogledate najuspešnejši film, ki povsod, kjer se predvaja, podira vse rekorde.

Gledališče

PETEK, 12. januarja, ob 19.30 Matej Bor: RAZTRGANCI - za izven.

SOBOTA, 13. januarja, ob 19.30 Matej Bor: RAZTRGANCI - za izven.

TOZD OSNOVNA ŠOLA KARAVANŠKIH KURIRJEV NOB - KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA IN SAMOUPRAVNO DELITEV OD

objavlja

prosta dela in naloge s polnim delovnim časom za nedoločen čas

- vzgojiteljica - medicinska sestra - 1 oseba
Pogoj: medicinska sestra pediatrične smeri

- varuhinja - 1 oseba
Pogoj: šola za varuhinje

- kuhinjska pomočnica - snažilka - 1 oseba
Pogoj: dokončana osnovna šola

Nastop dela v začetku februarja.

Prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite do 25. januarja 1979 na naslov VIZ Jesenice TOZD Osnovna šola Karavanških kurirjev NOB - komisija za delovna razmerja in samoupravno delitev OD.

ZAHVALA

Krajevni organizaciji ZB NOV Žirovnica se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč ob novem letu, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Angela Miklave

ZAHVALA

Aktivni invalidov Železarne se iskreno zahvaljujem za pozornost in prejeto darilo, ki mi je med boleznijo zelo dobrodošla.

Alojz Žitnik

ZAHVALA

Aktivni invalidov Železarne se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je zelo dobrodošla.

Marija Noč

ZAHVALA

Sodelavcem TOZD Valjarna žice in profilov se najlepše zahvaljujem za lepo spominsko darilo ob upokojitvi. Želim vam veliko uspehov, sreče in zdravja v novem letu 1979.

Franc Tomazin

ZAHVALA

OO sindikata TOZD Žičarna se iskreno zahvaljujem za prejeto denarno pomoč, ki mi je zelo dobrodošla med boleznijo.

Alojz Žitnik

ZAHVALA

Osnovni organizaciji zveze sindikatov TOZD Valjarna bluming štel se za novoletno darilo v času moje bolezni iskreno zahvaljujem.

Viktorija Videnov

ZAHVALA

Izvršnemu odboru konference osnovnih organizacij zveze sindikatov Železarne se najlepše zahvaljujem za obisk, čestitko in denarno pomoč ob mojem zdravljenju na Golniku. Obenem želim delavcem Železarne srečno novo leto 1979 in mnogo delovnih uspehov.

Cilka Bajt

JESENIČANI TOKRAT NEUSMILJENI

CELJE - JESENICE
2:14 (1:3, 1:5, 0:6)

Igrišče v mestnem parku, gledalcev 1500, sodniki Repina, E. Petelin in Lesnjak, vsi ljubljani. Gole so dosegli: za Celje Ograjenšek in Vrtovšek, za Jesenice pa Hafner in I. Ščap po 3, Pavlič in Šuvak po 2 ter S. Košir, D. Horvat, Pristov in T. Košir po enega.

Takoj na začetku je potrebno ugotoviti, če bi jeseniški hokejisti jemali tako resno vse tekme v letošnjem prvenstvu, kot so to storili v Celju. Olimpija ne bi imela prednosti šestih točk. Še zlasti je potrebno poudariti, da so vsi igralci izpolnjevali zamišljeno trenerja, branilci pa so tokrat zaigrali povsem drugače kot doslej. Bili so precej hitrejši, tako v drsanju kot pri podajah, še zlasti pa so veliko streljali na vrata M. Žbontarja.

Tako so večkratni državni prvaki pokazali, da znajo igrati dobro, žal pa lahko ugotovimo, da med eno in drugo dobro jeseniško igro mora miniti nekaj slabih, pa tudi neugodnih porazov. Ni dvoma, da je današnje moštvo jeseniških hokejistov zmoglo tudi več. Seveda pa je vse odvisno od samih igralcev, kako resno jemljejo nasprotnika, še posebej pa gre za izpolnjevanje trenerjevih namenov. Če tega ni ali pa bolj poredkoma, se zgodi to, kar se je jeseničanom zgodilo. Njihov največji tekmeč za prvaka je s šestimi točkami prednosti že takorekot šampanja.

No, kako mislijo pravi športniki je potrdila tudi izjava legende jeseniškega hokeja Albina Felca, ki nam je po tekmi v Celju povedal: »Če bi jeseničani igrali vedno tako dobro, bi danes vodili na lestvici. Sicer pa je v športu tako, da se ne smeš predati, dokler nisi opravljene vse možnosti. In jeseniški hokejisti jih imajo. Čeprav zares minimalne, toda možnosti za prvaka še obstajajo, to pa je dovolj. Treba se je le boriti, kajti vse ladje se še niso popile. Dokler nisi povsem premagan, se ne smeš udati v usodo.«

Tako torej misli Albin Felc in temu mišljenju pravzaprav ni kaj dodati, še zlasti, če to reče dober poznavalec jeseniškega hokeja, športnik, ki je preživel velike hokejske bitke, bitke, v katerih je bil tudi na robu porazov in neuspehov.

KRANJSKA GORA - OLIMPIJA 0:9
(0:2, 0:4, 0:3)

Dvorana v Podmežaklju, gledalcev 400, sodniki: Djokić (Beograd), Belcer in Setina (oba Celje). Strelci za Olimpijo so bili: Baht 2 ter Kuret, Sekelj, Režek, Ogrin, Petac, Lomovšek in Šerac.

Kljub visokemu porazu, ki je bil tudi priča, je treba pohvaliti mlade Kranjskogorce za dokaj dobro igranje, s katero so se precej časa uspešno upirali razigranim ljubljancem.

Kranjskogorski mladeniči so imeli tudi nekaj lepih priložnosti, da bi zatresli ljubljansko mrežo, vendar je bil tokrat reprezentančni vratar Prusnik v zelo dobri formi.

Ljubljancem so zelo resno vzeli to srečanje. Igrali so zelo hitro, požrtvovalno in kombinatorno, kar je pravzaprav njihova odlika.

Kljub visoki zmagi Olimpije je bila tekma zelo zanimiva in razburljiva, za kar imajo največ zaslug požrtvovalni Kranjskogorci, ki jim seveda manjka predvsem hitrosti in fizične moči.

Lestvica:

1. Olimpija	16	15	0	1	151	34	30
2. Jesenice	16	12	0	4	148	54	24
3. Celje	16	9	0	7	85	87	18
4. Medveščak	16	8	0	8	84	76	16
5. Kr. gora	16	4	0	12	50	133	8
6. Cr. zvezda	16	0	0	16	31	155	0

HRVAŠKO-SLOVENSKA LIGA:

Bled: Triglav 5:4 (2:1, 0:2, 3:1)

MLADINSKO PRVENSTVO SLOVENIJE:

Kranjska gora: Olimpija 4:4 (3:1, 1:2, 0:1)

Jesenice: Tivoli 10:6 (6:1, 4:2, 0:3)

DRŽAVNO PRVENSTVO:

Pari prihodnjega kola: Jesenice: Crvena zvezda, Celje: Kr. gora, Medveščak: Olimpija.

PROGRAM ŠPORTNIH PRIREDITEV
KLUBOV ŠD JESENICE

UMETNO DRSLIŠČE:

rekreacijsko drsanje:

- petek, 12. januarja, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice.
- sobota, 13. januarja, od 14. do 16. ure.
- nedelja, 14. januarja, od 14. do 16. ure.
- nedelja, 14. januarja, od 14. do 16. ure, od 17. do 19. ure in od 20. do 22. ure.

- petek, 19. januarja, od 20. do 22. ure za železarno Jesenice
- sobota, 20. januarja, od 14. do 16. ure.

Hokey:

- petek, 12. januarja, ob 22. uri medobčinska liga HDK Partizan Tržič
- sobota, 13. januarja, ob 17.30 za državno prvenstvo, člani HK Jesenice
- HK Crvena zvezda, Beograd, vstopnina 20 din, ob 21. uri medobčinska liga HK Blejska Dobrava: HK Kokrica
- nedelja, 14. januarja, ob 11. uri prvenstvo mladincev Slovenije HK Jesenice: HK Kranjska gora
- torek, 16. januarja, ob 21. uri medobčinska liga HK Naklo: HK Ljubno
- sredo, 17. januarja, ob 18.30 za državno prvenstvo, člani HK Kranjska gora
- HK Medveščak, Zagreb, vstopnina 20 din
- sobota, 20. januarja, ob 18.30 za državno prvenstvo, člani HK Jesenice: HK Medveščak, Zagreb, vstopnina 20 din.

Iz pisarne ŠD Jesenice

PLAZOVI SO KRUTO
IN NEUSMILJENO OROŽJE ZIM

Številni, svetovno znani domači in tuji lavinologi, dr. Pavel Gutt, Walter Pause, dr. Julius Kugy, Pavel Kunaver, Wilhelm Welzenbach, Rudolf Campel, Wastel Mariner, Walter Flaig, Wilhelm Paulcke in mnogi drugi so pisali doktorske disertacije in strokovne razprave, v katerih so opozarjali ljubitelje in obiskovalce zasneženih in le v led ukovanih gora na številne vrste snežnih plazov. Plazovi se pojavijo od zgodnje jeseni, od prvih tudi neznatnih snežnih padavin, preko vse zime do pozne pomladi in zgodnjega poletja. Obilne snežne padavine in snežni meteži, spremembe temperatur, poki, vriski, zvonjenje in drugo so povzročitelji plazov. Suhi ali mokri plazovi so enako nevarni izkušenim poznavalcem zasneženih gora in še mnogo bolj nevarnim, neizkušenim in slabo opremljenim smučarjem, lovcom, gozdarjem in gornikom.

Po letu 218 pred našim štetjem, se nenehno vrstijo letnice, ko so plazovi terjali velik, krvav davek. Leta 1517 so bili plazovi prvič narisani kot sovražnik številka ena. Pred devetdesetimi leti je postal tržev snežnih plazov Aleksander Burgener, glavni kralj gorskih vodnikov. 16. decembra 1916 so plazovi uničili 10.000 vojakov na dolomitskih, tirolskih in alpskih bojiščih. Snežni plazovi neusmiljeno uničujejo vse na svoji poti z gora v dolino.

Pri nas, v naših zasneženih gorah so snežni meteži, ledeni mraz in mokri ali

suhi plazovi zahtevali že preko 200 smrtnih žrtev. Konec marca 1937 devet pod Storiščem, v debeli in globoki zimi 1950/51/52 v Posočju, sredi meseca februarja 1956 v Mavrovem in pozneje na Slemenu pod Mojstrovko, na Koroski in Zelenici, Sar planini, Zagrebški gori in Prenju, v Prokletijah in Begunjski. Zaradi neprevidnosti in neznanja se »bela opojnost« kaj rada in hitro spremeni v »belo smrt«.

V zasneženih in viharjih gorah moramo biti vedno skrajno previdni. Na začetku planinske poti, plezalnega vzpona ali smučarske ture, moramo vedno misliti tudi na srečen konec. Od snežnih padavin in potuhnenih megla se ne smemo nikoli pustiti iztrgati do popolne onemoglosti. Preje, pravčasno moramo poiskati pot za povratek ali najti primerno zavetišče, ki nas bo varovalo pred popolno utrujenostjo, vlago in mrazom. V primeru nesreče moramo biti v gorah, in še prav posebej v zasneženih, dober in plemeniti tovariš, nesebičen, požrtvovalen, vztrajen in discipliniran reševalec. Skrb za tovariša, ki je na planinski poti, smučarski turi ali plezalno alpinističnem vzponu potreben naše pomoči, mora biti vedno, še prav posebej pa ko pojo svojo vseuničujočo pesem plazovi in se vlatijo potuhnjene megle, večja kot misel na svoj lasten nevaren položaj.

V primeru kakršnekolikoli lažje in manjše lavinske nesreče, moramo takoj klub strahu, utrujenosti in pojavom novih plazov začeti iskati in reševati ponesrečence, z reševanjem in iskanjem moramo nadaljevati do srečnega zaključka. Previdno moramo prečiti nevarna in izpostavljena snežišča, povečati moramo razdaljo med udeleženci pohoda in vzpona. Najdenemu ponesrečencu moramo obzirno in strokovno nuditi prvo pomoč, očistiti moramo dihalno pot in ugotoviti ozeblino, zmrzline in zlome.

Najbolj nevarna območja za sprožitve plazov so travnatna pobočja nad drevesno mejo pod skalnimi črmi. Zelo nevarne so grebenske snežne opasti. Tokave, zlebovi, kamini, počni in zajede so običajne poti plazov.

Žrtve snežnih furij in plazov so bili že številni odlični gorniki, smučarji, plezalci in alpinisti. Zato bodimo v meglenih, viharjih in plazovitih, zasneženih gorah vedno skrajno previdni, dobri tovariši in plemeniti požrtvovalni reševalci. Hodimo na ture, izlete in vzpone le, če smo zanje psihično in fizično dozoreli in primerno opremljeni ter ob upoštevanju vseh navodil in opozoril, katerih danes ne manjka.

ZURO

USPEH DEKLET IN ŽANA

Alpski smučarji iz jeseniške občine so sodelovali v preteklih dneh na številnih tekmovanjih, kjer so ponovno beležili lepe rezultate in uspehe. Že v soboto pred novim letom je smučarski klub Kranjska gora izvedel tekmo v veleslalomu za mlade pionirje in otroke, cibicane in cibicanke. Na tekmi se je zbralo preko 150 mladih smučarjev z vse Gorenjske, ki so v dveh tekih na Bodlesu prikazali obilo znanja in borbenosti. Najboljši med vsemi pa je bil mlajši pionir Robi Žan, ki je vse tekmece prehitel za več kot tri sekunde. Sicer pa so največ uspeha beležili mladi smučarji Jesenice, Alpetoura in Triglava. Tekmovalci iz naše občine so dosegli presenetljivo dobre rezultate.

REZULTATI: Ml. pionirji (uvrščeni 45): 1. Robi Žan - Jesenice 71,54, 2. Jaso Robič - Jesenice 74,71, 3. Matjaž Penes - Triglav 75,24, 15. Boštjan Vidic - Kr. gora 80,46, 16. Igor Klinar - Jesenice 80,94, 23. Tomaž Koblar - Jesenice 83,81, 30. Matjaž Razboršek - Jesenice 85,77, 33. Mitja Klemenec - Jesenice 87,45, 35. Andrej Hodnik - Kr. gora 88,67, 37. Miha Dakskobler - Jes. 89,98, 38. Robi Pesjak - Jes. 92,94, 41. Primož Rant - Jes. 96,84.

Ml. pionirke (uvrščeni 15): 1. Petra Hafner - Alpt. 75,88, 6. Janja Globčevnik - Bled 82,47, 10. Barbara Kokalj - Bled 87,78, 12. Mojca Pristov - Jes. 90,40.

Cibicani (uvrščeni 40): 1. Jani Grasič - Alpt. 81,97, 2. Sandi Potočnik - Jes. 82,81, 3. Blaž Markič - Jes. 84,69, 10. Robi Klinar - Jes. 85,21, 15. Jurec Slivnik - Kr. g. 90,76, 25. Jani Pečar - Kr. g. 98,01, 31. Tomaž Lupša - Kr. g. 103,41, 35. Peter Klofutar - Kr. g. 109,56.

Cibicanke (uvrščeni 14): 1. Tatjana Žemva - Bled 87,80, 2. Tina Žmitek - Radovljica 89,56, 3. Romana Kotnik - Kr. g. 90,59, 4. Mojca Novak - Jes. 90,62, 5. Nika Stražisar - Jes. 95,21, 9. Romana Grlic - Kr. g. 100,93, 10. Vesna Dolžan - Kr. g. 100,97, 14. Mojca Robič - Planina 110,19.

Preteklo soboto je Robi Žan ponovno zmagal na tekmi mlajših pionirjev v veleslalomu na Ravnah na Koroskem. Tekma selekcijskega razreda je veljala tudi za slovenski pokal, mladi Robi Žan pa je zabeležil letošnjo četrto zaporedno zmago. Izredno se mu je tokrat približal drugi jeseničan Sašo Robič, ki bo Žanu v letošnji sezoni izredno nevaren tekmeč.

REZULTATI:

Mlajši pionirji (nastopilo 63): 1. Robi Žan - Jes. 59,68, 2. Sašo Robič - Jes. 59,82, 3. Planinšek - Branik 1:00,72.

Na Krvavcu pa je bila v soboto, 6. januarja, tekma prehodnega razreda, ki je veljala tudi za slovenski pokal. Na progi za slalom so nastopili vsi najboljši slovenski smučarji prehodnega razreda (ml. mladinci, st. pionirji, st. pionirke). Žal je izredno težka proga izločila številne izredno dobre tekmovalce. Žrtev težke proge sta bila tudi Jeseničan Oblak, ki je izpustil zadnja vrata pred ciljem in imel neuradno šest sekund boljši čas od zmagovalca, ter Ljubljane Rok Petrovič, ki je padel. Z izredno vožnjo pa je navdušil Naglič, ki je le malo zgrešil prvo mesto. Izredno solidno pa je tudi tretje mesto Podrekarja v konkurenci mlajših mladincev. Kuneva pa je kljub drugemu mestu preveč zaostala za Ljubljancem Leskovskovo.

REZULTATI:

Ml. mladinci: 1. Flajc - Matajur - 86,90, 2. Klakočar - Izletnik 89,35, 3. Podrekar - Jes. 90,13 (Jeseničan Kavčič je padel v drugem teku).

St. pionirji: 1. Pogorelec - Novinar 96,28, 2. Knific - Alpt. 96,35, 3. Naglič - Jes. 96,39, 8. Pogačnik - Jes. 101,34, 9. Ravnik - Jes. 102,26, 10. Lavtizar - Kr. gora 103,03, 11. Pir - Jes. 105,13.

St. pionirke: 1. Leskovšek - Novinar 93,15, 2. Kunc - Jes. 100,92, 3. Česnik - Alpt. 102,24, 5. Klinar - Jes. 105,22.

Osemdnja prireditev pa je bilo tekmovanje vrhunskih razreda v Kranjski gori v veleslalomu. Na FIS progi se je zbrala prav vsa jugoslovanska ženska smučarska elita, med moškimi pa so manjkali člani A in B reprezentance, ki so na tekмах v tujini. Na izredno težki poledeneli progi smo zabeležili izjemen uspeh mladih Jeseničank, članic B reprezentance Jugoslavije Barbare Benedičič in Saše Vesek. Pogumna sta se še ne 15-letni Jeseničanki spopadli kar z vso jugoslovansko žensko elito in ob koncu beležili izjemen uspeh. Barbara Benedičič, ki je bila po prvem teku celo tretja in to pred članicami A reprezentance Zavadlavovo in Jermanovo, je ob koncu beležila odlično peto mesto v skupnem času. S tem je bil najbolje uvrščena članica B reprezentance, za seboj pa pustila tudi članice A ekipe Oblakovo in Kranjskovo. V konkurenci mlajših mladink pa si je priborila odlično drugo mesto. Tudi Saša Vesek je vozila odlično in dosegla ob koncu deveti čas, v konkurenci mlajših mladink pa četrto mesto. Tudi rezultat Nataše Čop je izredno dober, saj je dosegla 12. čas, v svoji konkurenci pa šesto mesto. Brigita Kežar je imela v konkurenci starejših mladink slabšo konkurenco in dosegla tretje mesto.

Med moškimi sta uspešno prevozila progo od naših le Bojan Kavčič, ki je pri mlajših mladincih dosegel šesto mesto in Kranjskogorec Miran Benet, ki je bil osmi.

REZULTATI:
Ženske skupno: 1. Nuša Tome - Alpt. 2:17,29, 2. Anja Zavadlav - Ol. 2:18,58, 3. Bojana Dornik - Ol. 2:12,07, 4. Metka Jerman - Ol. 2:20,81, 5. Barbara Benedičič - Jes. 2:20,92, 6. Polona Peharc - Trž. 2:21,81, 7. Polona Oblak - Alpt. 2:22,62, 9. Saša Vesek - Jes. 2:25,12, 12. Nataša Čop - Jes. 2:31,06, 23. Brigita Kežar - Jes. 2:45,25.

Mlajše mladinke: 1. Jerman - Ol. 2:20,81, 2. Benedičič - Jes. 2:20,92, 4. Vesek - Jes. 2:25,12, 6. Čop - Jes. 2:31,06.

Starejše mladinke: 1. Košir - Tržič 2:41,31, 3. Kežar - Jes. 2:25,25.

Pri članih je zmagal član Alpetoura Matja Horvat s časom 2:09,24, pri mlajših mladincih pa Robi Klakočar, naš Podrekar pa je po izredno dobri vožnji v prvem teku v drugem teku padel.

Mlajši mladinci: 1. Klakočar - Izletnik

2:16,65, 6. Kavčič - Jes. 2:22,15, 8. Bener

- Kr. g. 2:29,54.

Ze prihodnji teden čakajo naše mlade smučarje ponovno številna tekmovanja. Člani, članice, mladinci in mladinke bodo sodelovali (13. in 14. januarja) na prvenstvu Slovenije v slalomu in veleslalomu na Kopah pri Slovenj Gradcu. Prehodni razred bo imel tekmovanje (14. januarja) v veleslalomu na Sorški planini in v soboto, 13. januarja, v slalomu v Kropi (gorenjska regija), cibicani pa imajo predvideno v soboto tekmo v veleslalomu na Kobli, v nedeljo pa v Kranjski gori.

-bef

ŠTIRINAJSTIČ SE DOBIMO NA STOLU

Vsakoletni zimski spominski pohod na razgledni vrh Karavank - Stol, se temeljito pripravi in varno izvede v spomin na bitko štiridesetih partizanov jeseniške, Cankarjeve čete 20. februarja 1942, s preko 2.000 Nemci in domačimi izdajalci.

Letos bo ta množična planinskoalpinistična manifestacija, ki je bila prvič izvedena dvajset let po veliki bitki 25. februarja 1962 s komaj 51 udeleženci, še mnogo bolj množična in slovesna kot dosedanje. Letos bodo mladi in starejši pohodniki obeh spolov počastili tudi 220-letnico prvega pristopa na najvišji vrh Grintavec, (2558 m) leta 1759, ki ga je izvedel slavni idrijski znanstvenik in botanik Jan. Ant. Scopoli polnih 19 let prej predno so »štirje srčni možje iz Bohinja« premagali in ukrotili »očaka kranjskega poglavarja«, Triglav, 26. avgusta 1778.

Letošnji, štirinajsti spominski zimski pohod na Stol spada tudi v osemdeset-letni delovni in življenjski jubilej šestega slovenskega planinskega društva, ki je bilo ustanovljeno šest let po ustanovitvi prvih slovenskih planinskih društev v Kranju, 16. avgusta 1899. leta.

Najvišji sončni, cvetoči in razgledni vrh Karavank je tesno povezan z najzgodnejšo zgodovino slovenskega planinstva. 23. julija pred 87 leti, so ustanovitelji slovenskega planinstva, trije kipaři (Škof, Korenčan in Hauptman) zaklicali našim narodnozavednim ljubiteljem in obiskovalcem gora: »vzdravimo se«!

Planinci iz Kranja so se takoj ob ustanovitvi odločili »da kot čuvarji prešernovega groba, zgrade nad zibelko njegovega rojstva (Vrbo) na Stolu Prešernovo planinsko kočjo, katero so slovesno izročili namenu leta 1910. Koča je bila pozneje zaradi vedno večjega obiska dvakrat, trikrat povečana, dokler je niso partizani v noči od 20. na 21. februarja 1942 požgali, da ne bi koristila okupatorju.

25. februarja 1962 je bil na pobudo alpinističnega oddelka Jesenice izveden prvi zimski spominski pohod na Stol z 51 udeleženci. Tedaj so preželi prvoborci, udeleženci bitke na Stolu toplo in navdušeno pozdravili pobudo pohoda in sprejeli sklep, da se na pogorišču in ruševinah postavi in zgradi nova Prešernova kočja kot spomenik borbe 20. februarja 1942 in v počastitev padlega borca Jožeta Kodra, ki je padel na pragu Prešernove kočje.

Delovne brigade planincev, mladine, lovcev in članov borčevskih organizacij so v štirih letih zgradile novo večjo in lepšo Prešernovo kočjo na Malem Stolu (2193) in jo izročile v uporabo 21. avgusta leta 1966, ki služi »planinstvu brez meja«!

Število udeležencev vsakoletnega zimskega spominskega pohoda na Stol se veča in množi iz leta v leto od 51 v letu 1962 do 470 v letu 1972. Število udeležencev je bilo iz leta v leto večje in tako se je 13. pohoda lani udeležilo že preko 5.000 ljubiteljev zasneženega in v led vkovanega Stola od blizu in daleč, iz vse Slovenije in tudi zamejstva.

Tudi letos se dobimo v lepem ali slabem vremenu na vrhu Stola ali pri Prešernovi koči na Malem Stolu ali pa vsaj pri Valvasorjevem domu pod Stolom.

Priprave na letošnji 14. zimski spominski pohod na Stol morajo biti še mnogo bolj natančne in temeljite kot so bile v dosedanjih letih. Vedeti in zavedati se moramo, da organizatorji vsakoletnega pohoda prevzamejo veliko moralno odgovornost vseh bolj ali manj sposobnih udeležencev, starejših in mlajših, obojega spola. Kajti kakršnokoli neupoštevanje navodil, navodil in priporočil odgovornih organizatorjev, skrbnih in požrtvovalnih gorskih reševalcev in gorskih vodnikov, se lahko nepopravljivo in srhljivo maščuje.

Košarka

NOVOLETNI TURNIR PIONIRK

Prizadevno solsko športno društvo na osnovni šoli Prežihov Voranc je s pomočjo svojih mentorjev organiziralo v soboto, 6. januarja, novoletni turnir, na katerem so sodelovale ekipe SSD iz Radovljice, Mojsirane in dve domači ekipi.

V prvi tekmi sta se pomerili ekipi SSD Prežihov Voranc A in Radovljica. Zmagale so domače igralkice z rezultatom 54:16 (32:8). Koše za domačo ekipo so dosegle: Kantarevič B. 10, Samarin 4, B. Klinar 2, Za Radovljico pa: Mehmedinović 21, Klinar 4, za Mojsirano pa Potočki 14, Klinar 8, Mavc 3, Lah 4, Košir 2.

Tako je prvo mesto osvojila ekipa SSD osnovne šole Mojsirana, pred ekipo osnovne šole Prežihov Voranc A in Prežihov Voranc B, četrta pa je bila ekipa SSD osnovne šole Radovljice. Turnir je zelo lepo uspel. Vsekar pa je bil zelo koristen za ekipe iz naše občine, saj se v soboto, 13. januarja, prične občinsko prvenstvo osnovnih šol. Turnir pa je tudi pokazal, da bo občinska selekcija zelo močna, če pa se bodo zagotovili primerni pogoji za skupne treninge selekcije, lahko računamo tudi na uspešen nastop na regijskem prvenstvu.

Br.

KK MARIBOR: KK JESENICE (ž) 76:70 (35:32)

V četrtem kolu SKL - SUPER za ženske so članice Jesenic v soboto, 6. januarja po dobri igri tesno izgubile srečanje v Mariboru z istoimensko ekipo. Za jeseniško ekipo so so nastopile: Skumavec 12, Kantarevič 12, Stražisar 6, Azman 16, Bertonec 2, Crnovič 8, Vauportič 14.

Jeseničanke so presenetile favorizirano domačo ekipo z izredno poletno igro na začetku srečanja in takoj povedle. Vodstvo pa ni dolgo trajalo, saj so bolj rutinirane domačinke kmalu uredile svoje vrste, izenačile rezultat in si priprale večjo razliko v svojo korist, ki pa je ob stalnih protinapadih Jeseničank hitro korpela. Ob odmoru so imele domačinke le še 3 koše prednosti.

Zelo podobno sta se odvijala igra in rezultat tudi v drugem polčasu. Jeseničanke so vsekoli lovile domačinke, tako da so Mariborčanke minuto pred koncem srečanja vodile le še s štirimi koši razlike. Kaj več gostjam kljub zelo dobri igri, deloma zaradi nenaklonjenosti domačih sodnikov, deloma tudi zaradi izkušenosti Mariborčank ni uspelo. Poraz s šestimi koši razlike na vročem terenu v Mariboru vsekakor ni neuspeh za zelo pomlajeno jeseniško vrsto.

V soboto, 13. januarja ob 17. uri bodo go-

stovali v dvorani ZIC na Jesenicah gostje

iz Murske Sobote, zatem pa sledi izredno

težko gostovanje pri prouvrščeni Iliriji v

Ljubljano.

OO ZSMS PLANINA
POD GOLICO
ORGANIZIRALA
TEKMO V SKOKIH

V nedeljo, 31. decembra, je osnovna organizacija ZSMS Planina pod Golico v okviru praznovanja novega leta, priredila tekmovanje v smučarskih skokih na 20 metrski skakalnici v Kajžah. Kljub zelo slabim vremenskim pogojem, si je tekmovanje ogledalo okoli 100 gledalcev, kateri so bili s prireditvijo zelo zadovoljni. Na tem tekmovanju je nastopilo deset tekmovalcev. Največ zaslug za to, da je bila skakalnica izredno dobro pripravljena je imel Vencelj Razinger, pomagala pa sta mu še Tinko Vilman in Zdravko Razinger.

REZULTATI: 1. Boštjan Stefanin (18, 18,5 m) 67,5 točk, 2. Vencelj Razinger (18, 18) 87 točk, 3. Tinko Vilman (18, 17,5) 66 točk, 4. Matjaž Kerec, 5. Dušan Vesek, 6. Milan Klinar, 7. Darko Klinar, 8. Miha Klinar, 9. Stefan Klinar, 10. Robert Tarman.

To je še en dokaz, da je med mladimi v Planini zelo veliko zanimanje za zimski sport.

Janez Razinger

TRIM